

Rajko Jerama

Lebdenje

Rajko Jerama **Lebdenje**

Prvi natis v slovenščini, 2009

Založil: roman je izšel v samozaložbi

Zgodbo zapisal in naslovnico oblikoval: Rajko Jerama

Ilustrirala: Marta Gašperlin

Lektorirala: Tanja Ahačič

Grafično pripravil: Janko Samo Kolenc, www.zelenikit.com

Natisnil: Sita Fine Arts, Delhi

Distribuirala: Ram Raj

Ljubno 111, 4244 Podnart

041 343 323

Rajko108@gmail.com

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-31

JERAMA, Rajko

Lebdenje / Rajko Jerama ; [ilustrirala Marta Gašperlin]. - 1.
natis v slovenščini. - Podnart : samozal. R. Jerama, 2009

ISBN 978-961-92313-2-6

246758656

Ona je tista, ki jo ljubim
Ona je tista, ki me ljubi.
Mojster od nje se ne loči,
ki meje veselja določi.

Zavest, ki sem ti zvest,
v tebi se Resnica zbistri.

***Posvečeno tišini v gibanju,
saj sta mi Tripura in Išvara
kot vdih in izdih.***

Ubeseiditev subtilnih notranjih svetov je pisateljevo poslanstvo. Vendar brez mojih zemeljskih staršev in sodelovanja peščice nadarjenih pomočnikov, ki si zaslužite naziv soustvarjalci, ta knjiga ne bi bila to, kar je – živ izraz mešanice talentov.

Marta, s svojimi čudovitimi ilustracijami si ji v sestrskem duhu vdahnila lepoto. Samo, požrtvovalnost in predanost višjim idealom, s katerima si obogatil že rojstvo mojih prejšnjih dveh literarnih del, sta neizbrisljiv zgled duhovnega prijateljstva.

Tanja, v zaupani ti nalogi si potrdila občutljivo natančnost in obvladanje materne- ga jezika, saj je slovenščina za naju oba preveč dragocena, da bi jo omalovaževala s površno uporabo besed.

Občina Radovljica, ker kažeš takšen posluš za finančno pomoč mladim ustvarjal- cem, si zame kot RADOst in praVLJICA.

Agencija Oskar, v izkušnjah poznavanja širnega sveta smo našli skupni jezik, bral- cu pa je prepuščeno, da zbere pogum za pravo potovanje.

Lahko bi našteval dalje: Alenka, ...

Zahvaljujem se vam in tudi tistim, ki vas nisem poimensko navedel, a ste mi ravno tako pomembni.

Rajko Jerama

Obrobne zanimivosti puhle vsakdanjosti

»Je enost relativna, ali mogoče absolutna?« Za Harija so bile filozofske uganke povsem postranska zadeva, dokler ni nekoč obnemel od silnega začudenja. Čeprav je že dolgo slutil, da ga je dosedanje življenje za nekaj prikrajšalo, pri svoji najboljši volji ni pa ni odkril, kaj bi to bilo. Ne, sploh se ni motil, ko je večkrat ugotavljal, da ima svet prirojeno napako. Če bi jo mogel opredeliti, bi jo že zdavnaj zmlal v prah. Toda, ker je vedno opazal tiste majhne napake (krvave spopade, neozdravljive bolezni, naravne katastrofe) in istočasno spregledal bistveno hibo sveta, je tipal v prazno. Zategadelj včeraj gotovo ni bil nič bližje rešitvi uganke kakor pred mnogimi leti. Sedaj se je končno lahko zares oddahnil. *Vse se je spremenilo*. Dobesedno v hipu. Brez kančka dvoma nič več ne bo, kot je bil. In sicer zaradi ene same ravno kar doživete izkušnje, za katero pravzaprav ni vedel, s čim si jo je zaslužil. Zadnjih dvanajst milijonov minut sploh ni zares živel, čeprav je bil vseskozi trdno prepričan v nasprotno. No, če to ni višek absurdnosti. Harija je neznansko število minut povezovalo z minulim svetom, v katerega je, ironično, najbolj zaupal.

»Ampak minevanje ni življenje,« se je posmehnil premagani nevednosti. »Če življenje ni večno, se ne sme imenovati življenje, kvečjemu gnezdo smrti.«

Ko je prišel k sebi, si je dokončno opomogel. *Prisežem, s tem stavkom ni nič narobe*. Tako kot ni bilo nič narobe s Harijevim doživljanjem. Kje pa, izkušnja je bila dejansko nenadkriljiva, daleč proč od kakršne koli travmatičnosti. Tisto nedeljsko popoldne se je opomogel od preteklosti, izključno od nje, saj se navideznikom ni potrebno opomoči od česarkoli drugega.

Minulost se je zalesketala v povsem novi vedrini. Nehote se je ozrl nazaj, do koder mu je segal spomin, čeprav bi to pomenilo čisto izguba časa. Prevladovali so sveži pripetljaji. Navdušenje, ki ga je ob uspešno opravljenem izpitu čutil nedavno, se mu je zdelo smešno. Resda je šlo za sanje vsakega študenta humanizma, ampak, da je za najtežji izpit v sklopu celotnega študija dobil oceno deset, ga ni navdalo z zanosom. Celo rahel prezir mu je delal družbo.

Veliko jih je počivalo na piedestalu učenosti. 'Kar se Janezek nauči, to Janez zna.' se je v svetu, kakršnega je bil poznal, močno zakoreninilo.

»Kako se glasi tisti pregovor: 'Več doktoratov imaš, več veljaš' ali nekaj sorodnega?« je nagajivo ugibal Hari in razmišljal dalje: »Če pogledam razmere v družbi, brž opazim, da temu znanju očitno manjka najpomembnejše.....Mogoče prava vizija s priokusom celote.«

Modri so v vseh časih cenili le znanje nadgrajeno s spoznanjem. A to je dosegljivo šele, ko posamezniki sebe pravilno prepoznajo. Vedeti bi morali, doumeti, kaj so. Brez modrosti se žal ne pride daleč.

Hari se je vnovič zamislil, še malce pobrskal po spominu. Sam pri sebi si je priznal, da na pretekle uspehe ne more biti ponosen. Nenehno ena sama puhlost. Rad se je postavljaj z njimi.

»Prevarant,« se je oštel Hari, »tako uspešen si bil, da si še sebe prevaral.«

Ker mu poletna vročina ni prizanašala, se je pač sprehodil do hladilnika in si natočil kozarec jagodnega soka. Ko se je nekoliko odžejal, je pogledal na uro in ugotovil, da se mu nikamor ne mudi. Njegova punca Maja mu je opoldne po telefonu sporočila, da ga pride obiskat ob dveh oziroma takoj, ko bo opravila pri frizerju.

»Bojim se, da me ne bo razumela,« si je zamrmral Hari, zavedajoč se, da ji z besedami ne bo mogel približati svojega izkustva. »Prekleteo, spet sem se ujel v star vzorec mišljenja. Ne, ne, ne. Ničesar se ne bojim. Saj sem vendar uvidel, da se nimam česa bati.« Hari je res imel srečo. Saj vemo, koliko nepotrebnega strahu je prevevalo družbo, v kateri je živel.

Navidezniiki so se bali predvsem tega, da jih ne bi nihče ljubil. Ves čas so morali imeti ob sebi koga, ki jim je dajal občutek varnosti. To je bil majčken košček ljubezni, katerega so odtrgali zase, da bi bili srečni. Zaman, ker še niso doživeli Ljubezni. Osvojiti srce lepe in pametne ženske je veljalo za nekaj čudovitega. Že zgodaj so ga naučili, da se za to spleča živeti. Mnogi Harijevi znanci so tovrstno stališče sprejeli celo za svoje osnovno življenjsko vodilo. Je potem Hari lahko ravnal drugače? Bodisi da je bil zaljubljen v Majo in poprej v Sanjo, očitno ne. Tudi njemu so se ženske, ljubka bitja, zdela razmeroma pomembna; tega najmanj od pubertete dalje ni nikoli zanikal. Blagodejno so vplivale na njegovo počutje. Če drži tisto načelo o 'moji boljši polovici' je razumljivo, zakaj je včasih tako zmagoslavno gle-

dal na svet. Vendar navideznice, s katerimi je negoval tesnejše zveze, niso postale središče njegovega sveta, niti ni dopuščal, da bi se ga polastile.

In kaj si je mislil trenutno? »Pha, larifari zmagoslavje in dozdevna nujnost,« je z razlogom pihnil nad eno od prevladujočih iluzij, nakar je bila mladenka v njegovih mislih deležna zaslužene pozornosti.

»Predraga Maja, ti si najlepši cvet, samo to moraš najprej spoznati sama...in tudi zate nič več ne bo, kot je bilo,« je prepevalo Harijevo srce.

Bil je srečen. Skorajda je že pozabil, kdaj se je nazadnje veselil na tako iskren način, da je želel svoje razpoloženje deliti z vsem svetom. Morda, ko je še kot mladinec zmagal na mednarodnem gimnastičnem prvenstvu. Osvojitve omenjene trofeje so spremljali zares nepopisni občutki radosti. Seveda je le malokdo vedel, koliko naporov in odrekovanja je ležalo v ozadju uspeha. Poleg so spadala tudi razočaranja in razni pritiski. Čeprav je ljubil ta šport, to preseganje omejitev, so se mu spremljajoči pojavi sem ter tja resnično gnusili. Spraševal se je, ali naj nadaljuje kljub poškodbam, ki so ga pestile. Naj se podredi neusmiljenemu ritmu napornih treningov? Ali bodo rezultati? Ali bo sploh kaj dosegel? Bo to osmislilo njegovo življenje? Tehtal je, ali je vredno tvegati, da ga stremljenja staršev in trenerja, katerim so se kasneje pridružile še tiste sponzorske, strejo.

»V čem je smisel postati gladiator za navidezne užitke drugih navideznikov?« je zavzdihnil Hari. Črv dvoma pa je mučno vrtal naprej: »Devet let pehanja za evforični trenutek ob podelitvi medalje. Ali se res splača?«

V iluzornem svetu se očitno splača; kaj pa v resničnem?

Hari je z vsako naslednjo mislijo in spominom postajal bolj in bolj hvaležen za milost, ki ga je doletela tako iznenada.

V tistem hipu se je vprašal: »Da niso številne knjige zaslužne za današnje doživetje? Zdi se mi, da bi prav bogastvo besede lahko tvorilo podlago, iz katere je vzniknilo najlepše presenečenje mojega ne tako kratkega bivanja.«

Hari je bil priznan knjižni molj. Dobesedno. Nekoč je v mestni knjižnici prejel celo priznanje za najboljšega bralca. V obdobju enega leta je prebral, pozor, devetinšestdeset knjig. Alen se je tri tedne kujal, ker ga je brat Hari prehitel, dokler ga ni mama končno prepričala, da bo naslednje leto laskavo priznanje njegovo. K sreči ju je k branju pritegnil popolni užitek, ki so ga vzbujale zanimive zgodbe.

Hari je bil nor na pravljice, a se ni branil niti drugih otroških pripovedk, za katere se je navduševal Alen. Ko je Hari takole podoživljal svoje otroštvo, je ocenil, da je prav 'pravica', s katero so prežete pravljice, pustila neizbrisni pečat v njegovi podzavesti in ga nagradila z vsemi uspehi v življenju. Res, nizal jih je kot za stavo.

»Ampak šele z današnjim Uspehom sem doumel pravi pomen te besede,« je upravičeno menil Hari.

Njegov prvi podvig, katerega se niti spominjal ni, bo ostal ovekovečen na zaprašenih fotografijah. Vse sorodstvo je žarelo od ponosa in mu ploskalo, ko je prvič samostojno shodil. Kot kaže je šlo za odraščanje v zastavljeni smeri, vendar te smeri ni izbral sam. Začrtale so jo predstave in neuresničena hrepenenja drugih. Šele sedaj mu je bilo jasno, kako uspešno so ga klonirali starši, trenerji, učitelji, mediji z eno besedo sistem. Odrasel je v sistemskega klona. In kakor vsakega pridnega klona, naj bi ga v prihodnje čakala še 'najpomembnejša' naloga – ustvariti novega klona.

»Predhodno bi se moral samo še poročiti in poiskati dostojno službo,« je domneval Hari in se obenem spraševal: »Ali še kaj manjka tej zgodbi o uspehu; vse ali nič ali nekaj vmesnega?«

Dobivanje *ni bližnjic*

Vsaj bradati možak, ki je sedel v kolibi na drugi strani sveta, je vedel odgovor. Tisti, ki so ga poznali, so ga imeli za posebneža. Bil je edini, ki nikoli ni verjel v naključja. Uspešno se je znašel v vseh okoliščinah. Vedel je, kaj mora storiti in zakaj. Tudi tedaj. Le kdo bi ob tem ostal križem rok?

Čeprav ga Hari ni poznal, bi se moral prav njemu zahvaliti, da je tisto nedeljsko popoldne dosegel cilj meditacije – popolno umiritev uma. Pred štirimi meseci, ko se je po zanimivem spletu naključij naučil nekakšno vzhodnjaško obliko sproščanja, se mu niti sanjalo ni, kaj bo temu lahko sledilo.

Razodela se mu je razlika med zavestjo (inteligentno energijo) in materijo. V presežni izkušnji je relativnost časa in prostora izgubila svoj pomen, ostala je le še absolutna blaženost obstoja. »To je to,« je bilo prvo, kar je pomislil, ko je nebiti-gatreba nemir pregnal notranji mir.

V naslednjih mesecih mu je skrivnostna sila pomagala raziskovati njegovo notranjost in jo vse bolj spoznavati. Zavzeto je vztrajal pri svojem namenu. Včasih se mu je najgloblja resnica razkrivala na smešno običajen način.

»Kdor se ni dvakrat rodil, sploh ni nikoli živel,« je slišal po radiu govoriti znanega ljubljanskega misleca in predavatelja. Z ničemer se ni mogel bolj strinjati, kakor s tem, da v kovancih, ki so bili zaradi napake v kalupu, odtisnjeni le z ene strani, ni bogastva, da dejansko nimajo nobene vrednosti.

Nevidni opazovalec je bil zadovoljen z modrostjo svojega vajenca. Spremljal ga je, dokler Hari ni dorasel svoji nameri, da izroči čarobni napoj transcendence navideznikom, pri katerih je urok imanence začel izglabljeni svojo moč.

Kdor je pogosto obiskoval Oazo okusa, znano restavracijo v središču mesta, verjetno ni spregledal tamkajšnje brhke natakariče. Seveda Anita, kakor ji je ime, ni slovela le po svoji prikupnosti. Gostje so občudovali, kako spretno zna postreči naročene jedi in jim zraven nameniti še prijazno besedo ali vsaj nasmešek. To je

bil razlog več za dober obisk. Vendar so tja zaradi zasoljenih cen praviloma zahajali zlasti petični meščani.

Po dokaj težkem obdobju odraščanja je Anita končno našla svoj prostor pod soncem. Prej sta z mamo nenehno otepali pomanjkanje in se z edino plačo v že tako okrnjeni družini komajda prebijali iz meseca v mesec. Po končanem šolanju je brez obotavljanja sprejela nekaj ponudb za začasno delo, da bi se skozenj čim bolje privadila svojega poklica. Z marljivostjo in kančkom sreče so se ji kmalu odprla vrata v svetlejši jutri. Sprejeta je bila med strežno osebje omenjene restavracije, s čemer je tudi njen zaslužek krepko poskočil. A popolnoma srečna vseeno ni bila, saj je že precej dolgo sanjarila, da bo nekoč postala stewardesa. Materi tega nikoli ni upala povedati. Ta bi ji gotovo zabičala, naj si podobne domislice izbije iz glave in se preneha poigravati z redno službo, kakršno so ji namenile srečne zvezde.

Ob petkih je vedno imela preveč dela in tistega oblačnega dne, ko so čez lužo zaradi velikega ošabneža objokovali mrtve, ni bilo nič drugače. Med stalnimi gosti se je počutila zelo suvereno, saj je poznala njihove prehranjevalne navade in želje, kakor tudi drobne malenkosti, ki so jih zahtevali nekateri posamezniki. Gospod Balun, direktor trgovskega podjetja, je točno ob enih sedel za svojo ovalno mizo v kotu restavracije. Ponavadi je obedoval v družbi kakega poslovnega partnerja ali sodelavca, največkrat je to bila njegova tajnica, a tisto dopoldne je prišel sam.

»Želite takoj naročiti,« je vljudno vprašala Anita in nato dodala, »ali morda še koga pričakujete in si bosta potlej družno ogledala jedilni list?«, pri čemer so njene besede odkrivala rahlo radovednost.

»Mešano solato mi prinesite, prosim... pa ajdove njoke v gobovi omaki...in kozarec rizlinga bi se prilegel zraven, kajne Anita?« je našteval gospod Balun dovolj počasi, da je lahko z očmi mimogrede oplazil postavno natakario.

»Za vas le najboljše gospod, kakor vedno,« je Anita skušala dodatno ugajati gostu. Morda je podzavestno želela narediti dober vtis nanj. Kadar je gospodu Balunu delala družbo ženska spremljevalka, so natakaričine besede, upam si trditi, zvenele manj spogledljivo.

»Hvala lepa, trenutno bi to bilo vse,« je odvrnil počaščeni gospodič.

Anita je, gredoč proti kuhinji, ugibala, kaj se je zgodilo, da si direktor, ki je bil po svoji naravi vse prej kakor samotar, tokrat ni zaželel nikogar ob sebi. Od kar je stregla v Oazi, ga je ob večerih obvezno videla prihajati z dekleti. Anita bi takole na pamet rečeno ocenila, da se je samo z dvema od tistih, ki jih je bil povabil na

zmenek, sestajal nekoliko daljše obdobje. Čeprav je bil v obeh primerih videti nesmrtno zaljubljen, se ga je pri ženskah očitno držala smola in dotlej še vedno ni našel prave osebe.

Nič manj razgibane niso bile usode večine zbranih za sosednjimi mizami. Tisti, ki so prišli med zadnjimi, so potrpežljivo čakali, da jim Anita postreže kosilo. Jaka in Vesna sta si čas krajšala z živahnim kramljanjem o svežih dogodkih, prav tako Primož in njegov varovanec Robert. Znana igralka je pozorno spremljala sogovornikove besede. Navsezadnje je bil Jaka izjemen filozof in univerzitetni predavatelj – in taki menda veliko vedo – Vesna pa se je praviloma shajala le z intelektualci in ni marala niti slišati o povprečnežih, kaj šele govoriti z njimi.

Primož je pogledal čez ramo, da bi videl, kdo je vstopil v prostor, a prišleka ni prepoznal. Medtem ko se je Hari razgledoval naokoli, se je Primož vrnil k razgrnitvi svojih načrtov za kondicijske priprave smučarskih skakalcev. Vsakdo od prisotnih, bodisi športni poznavalec ali popolni laik, se je dobro zavedal, da je trener Primož velika avtoriteta v skakalnem športu in brez njega nordijska reprezentanca ne bi dosegala tako zavidljivih uspehov.

»Oprostite gospod,« je spregovoril Hari. »Trenutno so vse mize zasedene. Ali smem tukaj prisesti?«

Balunov obraz je sprva odražal začudenje, češ ravno mene si našel. Do neznancev je bil zmerno nezaupljiv, zaradi česar je okleval z odgovorom, da je končno vendarle privolil: »Seveda, prostora je dovolj za oba.«

»Prvič sem v tej restavraciji,« je povedal Hari. Zadovoljen z Balunovo ustrežljivo stjo je dodal: »Menda so tu resnični mojstri svojega poklica in sem prišel kar sam preverit.«

»To drži,« je prikimal Balun in skušal nadaljevati, »ampak...« vendar mu je beseda obtičala v grlu.

»...ampak marsikaj bi se dalo še izboljšati, sploh če bi bil jaz tukaj glavni,« je Hari jasno zaznal sogovornikovo neizrečeno misel.

»Zdi se mi, da ste želeli nekaj dodati,« ga je spodbudil Hari.

»Ampak če boste pogosto prihajali semkaj, se vam spleča predhodno rezervirati mizo,« se je izvil direktor. »Zakaj se ne bi izognili problemu, preden sploh vznikne? Veste, tovrstne usluge ne zaračunavajo dodatno,« je lepo zaokrožil svoj nasvet.

Hari mu je obljubil, da bo v prihodnje upošteval koristni nasvet, nakar je površno prelistal jedilni list in od ponujenega izbral zelenjavne kanelone. Medtem ko si je nameščal bel prtiček, je Balun šepnil: »Z natakario Anito sva se pravkar pogovarjala. Najbrž je ne poznate, saj ste omenili, da ste prvič tukaj, mar ne?«

»Mhm,« je mirno odvrnil Hari in se ob naslednjih besedah s kotički ust rahlo namuznil. »Saj se midva tudi še nisva spoznala. Moje ime je Mitja Novak.«

Da mu ne bi bilo treba na dolgo in široko razlagati od kod mu neobičajno ime in kakšen je njegov pomen, je Hari pobral prvo splošno razpoznavno kodo, ki mu je prišla na misel. Gospod Balun je pogoltnil njok, ga 'poplaknil' z zapeljivo dišečo omako in se nato še sam predstavil: »Balun Vincenc, generalni direktor Mermesa,« in je ves ponosen obrnil svojo glavo vstran. »Če pogledate skozi okno, boste na desni zagledali rumeno stolpnico, v kateri je sedež mojega trgovskega podjetja. Ah, kaj sploh govorim, saj so že vsi slišali zanj.«

»Razen mene najbrž,« se je skrajno resno namrgodil Hari.

»Kaaaaaj!?« je ušlo direktorju, saj ni mogel verjeti, da je naletel na takšnega nevedneža. »Mislim, da imate izjemen smisel za humor.«

»Tukaj ste zadeli v polno,« je planil v smeh tudi Hari in malce dvoumno nadaljeval: »Kateri butec še ni slišal za Mermes? Če ne bi vedel zanj, bi bil res za luno.«

Balun je seveda slišal, kar je želel slišati, tako da Hariju ni mogel ničesar zameriti. Ta se je ravno ukvarjal z rezanjem kanelonov, prvi pa je že potešil svojo lakoto in se je v tistem trenutku še bolj razgovoril.

»Zdaj, ko vem, da ste šaljivec, bi vas pobaral, če dovolite,« je začel Balun, pri čemer je vprašani v pričakovanju živahnejšega odnosa takoj prikimal in se potem odločno pozanimal: »Novak, povejte no, s čim se vi pravzaprav ukvarjate!«

»Z različnimi stvarmi, kakor pač nanese življenje,« je pošteno priznal Hari, »od junija dalje, denimo, pogodbeno čistim okna; stranke so v glavnem trgovine, a včasih se zgodi, da me najamejo tudi za čiščenje v zasebnih stanovanjih, bodisi ostareli bodisi preveč zaposleni ljudje.«

»Takšno pomivanje oken je baje zelo dobro plačano,« je vskočil Balun, češ sicer fant ne bi zašel v prestižno restavracijo.

»Kar ste rekli, povsem drži,« je odvrnil Hari in skomignil z rameni. »Kaj morem? Kot humanist za enkrat nisem uspel dobiti primerne službe, žal.«

»Ja, na mnogih področjih se dandanes precej mukoma dobi zaposlitev,« je menil direktor. »Želim vam obilo sreče, da bi čim prej lahko delali, kar vas veseli.«

»Brez skrbi, gospod Balun,« je prepričljivo odvrnil Hari. Nato je utemeljil svoj optimizem z besedami: »Verjamem, da se stvari obračajo na bolje. Življenje je razgiban proces, nenehno kroženje in spremembe so kakor črne luknje – nič jim ne uide.«

»Ne morete skriti, da ste humanist,« je kratko komentiral Balun.

»Resnično?« se je dalje poigral Hari. »Če se vrnem malo nazaj, moram omeniti, da me tudi sedanje delo zelo veseli.«

»Revček, tolaži se s tem, da rad pomiva, namesto da bi iskal sebi primerno delo,« je nehote pomislil Balun, podcenjujoč svojega sogovornika.

»Preizkušati se v mnogočem je zame pravi izziv,« je pojasnil Hari. »V preteklosti sta bili trgovina in ekonomija moja velika strast,« je sklenil napeljati vodo na svoj mlin.

Balunu so se zalesketale oči, a preden mu je povsem verjel, je vseeno vprašal: »Saj se zopet ne šalite?«

»Prisežem,« je Hari zgovorno dvignil roko, »lahko pa me tudi preverite. Kar potipajte z vprašanji in boste kmalu prijetno presenečeni.«

Gospod Balun ni dvomil o njegovi iskrenosti. Hari se mu je na ta način zelo prikupil.

»Ne vem, ali je smiselno načeti zanimivo tematiko. Moral se bom namreč vrniti v pisarno,« je potarnal Balun.

»Vsaj direktor lahko razpolaga s svojim časom,« je bil nekoliko piker Hari.

»Že, že, toda direktor mora biti zgled drugim, zato se opravičujem, da bova kmalu morala zaključiti najin pogovor.«

»Joj, koliko je že ura,« je vzkliknil Hari, »tudi meni se mudi. Po nečakinjo moram iti v vrtec, saj je moja sestra te dni, pomisli, na seminarju o pomenu digitalizacije za sodobni svet,« da bi spravil direktorja iz zadrege.

»Pa drugič,« se je strinjal ta.

Hari je z nasmeškom prikimal in naslednji hip pomignil natararici, naj prinese račun. Potem se je spet posvetil gospodu Balunu, rekoč: »Do naslednjič, ko se bova srečala, pa vam zaupam mali nasvet. Zamenjajte ves svoj denar v danske krone. Če si upate, pretopite vanje tudi kapital podjetja.«

Hari je med tem že poravnal račun in se nato, preden je Balun sploh zajel sapo in prišel do besede, poslovil ter z naglim korakom zapustil restavracijo.

»Lepa reč, res lepa. Presneto,« je brundal direktor in zamaknjen v svoje misli komaj slišal, kaj ga sprašuje Anita.

»Ali lahko pospravim mizo?« je ponovila. Ko jo je pogledal, se mu je vljudno nasmehnila.

Izročil ji je plačilno kartico in pohvalil jedi, potem se ni več menil zanjo, Anita pa tudi ni drezala v gosta, temveč je malce užaloščena odhitela k blagajni.

Hari se je vrnil v svoje domovanje zgodaj zvečer. Privoščil si je pol ure počitka, kajti za delo, ki ga je čakalo, je želel biti skrajno zbran, kar je nezdržljivo z utrujenostjo. Sklenil je, da bo tisti večer vzel pod drobnogled Anitino zgodbo. Imel je namreč navado spremljati življenja drugih. Domačnost z globokimi ravni bivanja in sposobnost prehajanja med različnimi stanji zavesti – tudi tistimi višjimi izven časovno-prostorskih omejitev, ki ju je pridobil z leti preučevanja, sta mu pri tem prišli zelo prav. Bolj poredkoma je posređoval v dogajanje, raje je le opazoval, zaradi tega se je označil za 'tihega pričevalca'. Kaj ga je vodilo pri izbiri navideznikov, s katerimi se je nameraval malce več ukvarjati? Ribičeva Anita se je vsekakor uvrstila mednje, le da ona tega ni vedela. Na svojem notranjem 'platnu' je pregledoval različne scenarije drugih navideznikov in zvest svoji osnovni ideji iskal ustrezne zaplete in razplete. Obenem se je na vzporedni senzorični ravni odvijala projekcija Anitinega življenja, ki je bilo do trenutka Harijevega plačila računa v restavraciji čisto običajno.

Povprečno inteligentno dekletko s šolo nikoli ni imela pretiranih težav. Rada je imela šport, predvsem badminton. V petem razredu osnovne šole se je otresla plahosti, ki je izhajala iz njenega ranega otroštva. Zgodilo se je bilo, da jo je mama nekoč nič hudega sluteč pustila samo v peskovniku in odhitela v bližnjo trafiko po časopis, medtem pa se je od nekod vzel majhen cucek in Anito polulal po hlačah. Hari se je ob tem prizoru spontano nasmejal. Če je kaj manjkalo v njenem življenju, je bila to zagotovo vloga očeta. Izgubila ga je zaradi nezgode pri delu; tri leta je štela takrat. Takšna je pač bila njena zgodba, zaznamovana z bolečino odraščanja. Toda od kar je delala v Oazi, se je marsikaj spremenilo na bolje. Poleg tega je odrasla v pravo žensko. Po materinih besedah je ohranila tipičen mladostniški značaj. Za nameček je narava Anito radodarno obdarila z lepoto in milino, ki sta ji lahko bili v ponos. Mladeniči se niso zaman ozirali za njo, kadar se je s svojim zelenim kolesom zapeljala po glavni mestni četrti. Vendar je Anita znala biti tudi močno

izbirčna. Všeč so ji bili predvsem tisti, ki so imeli kaj pod palcem, kakor da želi nadoknaditi pomanjkanje iz otroštva.

Hari lahko vse ali vsaj nekaj tega obrne na glavo. Koliko bi ga zamudilo, da poišče ustrezen del programa in spremenil navideznikove značajske lastnosti ali nekatere druge kategorije? Nič. Vse bi bilo narejeno s svetlobno hitrostjo in lahkostjo misli. Hvala bogu, sicer se niti ne bi trudil s takšno ali drugačno neobstojnostjo. Hari je v časovni dimenziji posegel v Anitino življenje in znova določil, kaj bo odtlej drugače in kaj bo do nadaljnjega ostalo nespremenjeno. Ker ni nikoli ustvarjal izolirano, je s spremembami istočasno vplival tudi na usode mnogih drugih vrtnicev zavesti.

Jesenski tedni so minevali. Moč sonca je tiho pojemala, odpadlo listje umiralo, življenje pa je teklo dalje in se ni menilo za malenkostno igro narave. Hari je podnevi vztrajno čistil okna, na večer prihajal domov, se sprostil in užival trenutek resnice oz. resničnosti življenja. Decembra je postalo prehladno za delo na prostem ali ob odprtih oknih. Zaradi tega se je odločil, da bo v tem obdobju bolj dejaven navznoter.

Hari oziroma Mitja Novak, kakor se je septembra predstavil gospodu Balunu, je bila zadnja oseba, za katero je omenjeni direktor tistega dne pričakoval, da jo bo srečal. Seveda, kako bi se navidezniku lahko sanjalo, kaj ga čaka jutri, čeprav si je večina njih pripravljala načrte za desetletja naprej. Hari je natančno vedel, kaj hoče doseči z obiskom restavracije. Potešiti lakoto gotovo ne. Ko je nenapovedano prišel mimo mize v kotu, je bil Balun videti prijetno presenečen in ga je takoj povabil, naj prisede. Da je pred Harijevim prihodom spet sedel sam, je zgolj spominjalo na naključje.

»Zares lepo, da vas spet vidim,« je prišleka pozdravil Balun. Ta je hlinil presenečenje, vendar mu je hkrati godilo, da je pri direktorju tako dobro zapisan.

»Nekam znani se mi zdite, toda ne morem se spomniti, kam bi vas dal,« si je drznil reči Hari in nato večje omilil Balunovo bežno razočaranje: »Aha, gospod Balun. Zaposlen pri Mermesu.«

»Generalni direktor sem tam,« se je izprsil možak, »vi pa ste gospod Mitja Novak. Sem si prav zapomnil, kajne?«

Hari ga je pogledal naravnost v oči, išoč razlog za direktorjevo hvalisavo prevzetnost in hkrati rešitev zanjo. Hipno si je zamislil, kako bo elegantno izkoreninil njegovo slabost, in nato dejal: »Pravzaprav ne. Mitja de Legenda sem.«

»Ampak zadnjič ste rekli, da se pišite Novak,« je odločno protestiral Balun. Hari ni okleval s pripravljenim odgovorom: »Seveda, tisto je bilo zadnjič,« pri čemer je dajal videz brezbriznosti. »Ali se vi v treh mesecih niste nič spremenili?«

Seveda se je spremenil. Imel je nekaj centimetrov debelejši podbradek in manj sijaja v očeh, čeprav ga že prvič ni bilo prav veliko. Imenitni gospod si je pogladil po laseh, rekoč: »Ne, še zmeraj sem gospod Balun, generalni direktor Mermesa.« Harija je v notranjosti preplaval rahel bes, vendar ni niti trznil, le mislil si je: »Domišljavec. Da si je povečal plačo sploh ni omenil.«

Gospod Balun ni vedel, ali ga Hari malce zafrkava ali pa je morda s spremembo imena želel doseči kaj povsem drugega, njemu neznanega. Spomnil se je dobička, ki ga je bila prinesla rast tečaja danske krone v primerjavi z drugimi svetovnimi valutami, zato je sklenil, da bo Mitji oprostil muhavost.

»Skoraj bi se vam pozabil zahvalit za fantastičen nasvet glede denarja,« je prešerno izjavil Balun.

»Že dobro,« je skromno odvrnil Hari. »Jaz sem vam samo namignil, a odločitev ste sprejeli sami in tako je vsaj pol zasluge vaše.«

»Vseeno hvala,« je pripomnil direktor. Brž se je pozanimal: »In vi? Se še vedno preživljate s pomivanjem oken?« Pri čemer Hariju ni ušlo, da so direktorjeve besede zvenele vzvišeno.

»Veste, čista izložbena okna so eden od najpomembnejših dejavnikov uspešne prodaje. Res škoda, da se trgovci tega ne zavedajo,« je Hari mimogrede stresel iz rokava neobičajen nasvet in s tem mojstrsko obrnil položaj sebi v prid. Direktor je zgolj prikimal, medtem ko je Hari nadaljeval: »Kakorkoli že, oken ne čistim več, ker je prehladno. Rajši sem se lotil strokovnega dela. Na ministrstvu za šolstvo nimajo nikogar, ki bi tekoče govoril portugalsko, pa so poiskali mene oziroma jaz njih.«

»Mhm, čuden patron je tale gospodič,« je neslišno ugotavljal Balun. »Človek mu ne bi prisodil kdove kakšne razgledanosti, vendar...«

Svoje razmišljanje je nenadoma prekinil z lahkotnejšim vprašanjem: »Hja, imenu Mitja pa se vseeno niste odrekli, ali pač?«

»Mi tja, vi tja, ha, ha, ha,« je Hari na šaljev način želel izraziti, kako različna sta si s sogovornikom, ne da bi to izzvenelo žaljivo. Ker daljše obrazložitve Balun ni dočakal, se je namesto tega potolažil z mislijo: »Dokler mi bo dajal uporabne

nasvete, se lahko ima za Legendo ali Novaka in zaradi mene lahko mirno pomiva okna ali koplje rudo.«

Pogovarjala sta se o trgovini. Da bi ga na globlji čustveni ravni zaupanja temeljiteje povezal s seboj, mu je Hari svetoval, kot se je izkazalo kasneje, glede prodaje in osvajanja tujih tržišč, potem sta se prijateljsko razšla.

Balun se je rad zadrževal v Oazi. Kadar je zavil tjakaj na kosilo, je potihoma upal, da se bosta zopet srečala. Skrivnostni svetovalec ga je tako navdušil, da bi z njim razpredal dolge ure. Toda Hari o kakršnemkoli vnaprej dogovorjenem pogovoru ni želel niti slišati, čeprav si je Balun še tako prizadeval, da bi do tega prišlo. Hari je obdržal svoja načela in se kot po pravilu skrivnostno pojavljal v raznih situacijah le takrat, kadar je sam ocenil, da je njegova prisotnost potrebna.

Da bi ob morebitnem srečanju lahko nemoteno klepetal s Harijem, je direktor v restavracijo pogosteje prihajal kar sam. Na nek način je Anita ponujeno priložnost znala izkoristiti. Kadar se je smukala v bližini mize, za katero je posedal njej simpatični moški, je tudi sicer prijazna natararica postala naravnost sladkobesedna: »Gospod Balun, so vam teknile naše specialitete?« ali pa »V soboto sem vas videla na televiziji. Zares šarmantni ste bili v svojem nastopu.« Spet tretjič mu je laskala: »Po dobrohotnosti vam ni para med našimi gosti,« in spravila v žep zajetno napitnino. Skratka, gospod direktor gor, gospod direktor dol... Dokler se ni nekega dne zgodilo nekaj, česar se Anita skorajda ni resno nadejala. Ko je gospoda Baluna povsem spontano vprašala, kam se namerava odpraviti za silvestrovo, je ta z ugla-jenim glasom dejal: »Gospodična Anita, povabim vas na ples in večerjo v Hotel Palma. Če privolite, bom nemudoma rezerviral mizo za dva. V čast mi bo vstopiti v novo leto v družbi nadvse prikupnega dekleta,« in jo zadel naravnost v srce.

Sanje so se z vsakim trenutkom zdele resničnejše, tišina se je zgostila v napetem pričakovanju, nakar je Anita končno spregovorila: »Presenetili ste me. Tako zelo, da niti pravih besed ne najdem.«

Nasmehnil se ji je, ona pa je v sebi zbegana nadaljevala: »Predlog je enkrat, moj položaj pa malo manj.«

»Ne razumem,« jo je prekinil Balun.

»Lastnik te restavracije mi na silvestrovo žal ni namenil prostega večera, torej ga bom morala preživeti tukaj, prepuščena delovnemu vzdušju,« je pojasnila Anita.

»Prepustite meni, da se zmenim z vašim predpostavljenim,« je Balun prepričljivo odgnal dvom. »Mislim, da ne bo težav, saj sva bila sošolca.«

»Krasno,« je vidno odleglo Aniti. »Pogovorite se z njim. Upam, da boste uspešni, saj sem zares vesela vašega povabila.«

Harijev pretkan načrt se je počasi začel uresničevati. Vedel je, da sta si navideznika skozi svoj dotedanji razvoj zagotovila lastno stopnjo svobode. Če bi skozi svoje bodoče odločitve zabredla v težave, bi s spremembo kakšnega parametra Hari lahko preusmeril dogajanje, toda garanje ga ni zamikalo. Hari je opazoval, opazoval in še enkrat opazoval.

Najdaljša noč v letu je za Anito in Vincenca pomenila rojstvo vzajemne privlačnosti, spoj dveh src, ki sta vzplamteli v ognju nedolžne zaljubljenosti. Sneg, ki je pobelil vrtove in ceste, je zgolj dopolnil pravljичnost njune romance. Večerni sprehodi v dvoje so jima minevali ob naletavanju nežnih snežink; kakor da je nebo s svojimi neštetimi darovi želelo pozdravit njuno ljubezen in ji naklonit svoj blagoslov. Živela sta drug za drugega. Ne, bila sta eno. Marsikateri škodoželjnejž je menil, da je vse skupaj prelepo, da bi trajalo, onadva pa sta si še naprej delila vsak prosti trenutek. Zdelo se je, da je njuna pripadnost popolna, čista poosebitev univerzalne ljubezni, ki povezuje vesolje. In bila bi (nerazdružljiva kot Šakti in Šiva), če bi sama živela na svetu. Toda v posvetnem skalovju je mrgolelo razklanih jezikov, ki so sikali laž in cedili krivico.

»Pazi, puncici gre morda samo za denar,« mu je nekoč navrgla mati, ne prvič. Vincenc sprva ni dovolil, da bi take čenče vplivale nanj in mu zameglile razsodnost, toda sledili so novi napadi. 'Prijetelji' iz vodilnih krogov so mu svetovali, naj premisli, ali bosta njena skromna izobrazba in družbeni status združljiva z njegovim življenjskim slogom, pri čemer so ga opozorili, da se z leti osebnotni prepad le še poveča. Tudi ti očitki niso prišli do živega bujni ljubezni, ki je v svojem sijaju prezrla temne oblake, ki so se grozeče zgrinjali okrog nje. Dobra dva meseca je minilo od tedaj, ko je Vincenc Anito povabil na skupno silvestrovanje. Čeprav je zaradi dekleta nerad zapuščal mesto, ga je v tednu pred pustom čakala nujna službena pot v tujino. Odpravil se je v Belgijo, da bi z Mermesovim dolgoletnim strateškim partnerjem podpisal pogodbo o ustanovitvi joint-venture podružnice. Po nekaj dnevni odsotnosti se je v petek zadovoljen peljal z letališča proti domu. Dejstvo, da je zaradi poledice poškodoval sprednji odbijač, ga ni pretirano vznejevoljilo, saj je vseskozi mislil le na snidenje s svojo najdražjo. Ker jo je želel presenetiti, ji tisto jutro namenoma ni telefoniral, da prihaja. Vedel je, da je Anita na delovnem

mestu, zato je ves na trnih zavil po bližnjici proti znanemu cilju in na parkirišču pred Oazo olajšan ustavil svojo limuzino.

Anita je ravno tedaj klepetala z nekdanjim sošolcem Borisom, ki se je pred odhodom v službo rad pogrel s kapučinom ali kakavom. Ob tej zgodnji uri v restavraciji ni bilo veliko gostov. Anita je zato prisedla k prijatelju, ki je ob šanku počasi srebal kadeč se čokoladni napitek. Vincenc je res imel smolo. Od zunaj je pogledal skozi okno ravno v trenutku, ko je Anita vsa navdušena in nasmejana potrepjala Borisa po rami. Vincenc ni slutil, da je to naredila kot priznanje zares dobri šali, katero je povedal Boris. Mogoče je pozabil, da se ljudje v pustnem času znajo poveseliti in so manj zadržani kakor sicer. Poparjen se je obrnil in zapustil parkirišče, ne da bi iskal pojasnilo za videno.

V podjetju, kamor je odšel, so bili veseli njegove vrnitve. Kljub vsemu direktorju ni bilo do pogovora in se je umaknil v svojo pisarno. Pod vtisom neljubega dogodka so v njem oživele črnoglede misli. Spomnil se je svaril svojih prijateljev, ki so dvomili v obstoj njegove romantične zveze. Nekateri so mu nedavno celo pravili, da je Anita preveč sproščena v moški družbi in da bi do Vincenca, če bi ga zares ljubila, bržkone morala biti bolj obzirna.

Tisto nesrečno jutro je bilo za preživetje njunega odnosa prelomno. Čeprav je Anita imela čisto vest, ko je kasneje s pojasnili opravičevala svoje ravnanje, se je mednju vrinila senca nejevernosti. Anita je poskušala storiti vse, da bi se razpoke, ki so se zajedale v nežno tkivo ljubezni, zacelile, vendar je nazadnje žal omagala. Vincenc se je povsem odtujil, Anita pa je nehala upati in ostala sama na pogorišču ljubezni. Zanj je bila pripravljena dati svojo dušo in telo. Vse, kar je imela, je poteptal v prah in ji strl srce.

Hari se je znova lahko prepričal, kakšne drobnarije lahko spremenijo življenjski tok njegovih junakov. V novih okoliščinah je sprevidel, da je napočil čas za ukrepanje, saj se lahko zgodi, da navidezniki, ki jih je izbral, ne bodo dosegli predvidenega cilja. Za začetek si je omislil spomladansko otoplitev. In res, okrog dneva žena so se bele zaplate snega upirale le še v hribovju. Sončno sobotno dopoldne je Anito zvalilo na plan. Konec tedna je vedno imela en prosti dan; tokrat je to bila sobota. Odšla je po nakupih in s tem pridala svoj delček k vsesplošnemu vrvežu, ki je vladal v mestu. Ko je prečkala glavni trg, jo je vsrkala množica ljudi, ki se je

gnetla ob stojnici s knjigami. Iz radovednosti je sklenila, da si pobližje ogleda, kaj na njej ponujajo, da je pri ljudeh zbudilo tolikšno zanimanje.

Hari je posebej za to priložnost ustvaril novega hologramskega navideznika in ga vnesel v programsko shemo, po kateri so tekli dogodki omenjene sobote. Da bo zamišljena zadeva delovala čim bolj pristno, se je prejšnji večer med samim načrtovanjem odločil, da bo knjigotržca zaigral kar sam osebno. Temu primerno je navsezgodaj del svoje zavesti virtualno prenesel v 'prodajalčevo' hipofizo in ga na ta način oživil. Hari se je v prodajalčevi koži počutil smešno, toda vzporedno še kako odločen izpolniti svojo nalogo. Njegova pojava je pri mimoidočih zbujala potrebno pozornost. Mnogi so se zanimali za nakup, resnično, ujel pa jih je nepripravljene, saj pri sebi niso imeli dovolj denarja. Potem je seveda moral pogosto odgovoriti na vprašanje, ali bo naslednjo soboto spet postavil stojnico. Hari je vselej ponovil isto besedo: »Mogoče.« Skratka, barantal je z umetnostjo in pri tem še užival.

Anitin otožni obraz, neprimerljiv s čemer koli iz sveta bolečine, je Harija, tedaj Simona, silno ganil. V takšnih trenutkih je obžaloval svojo vsemogočno stvaritev, ki je skozi instrument svobodne volje zdrsnila iz blaženosti v njeno nasprotje. Čutil se je dolžan pomagati nesrečnikom in z usmiljenjem oprati lastno dozdevno sramoto. Prvo, kar si je obljubil na poti do tega, je bilo vrniti mladenki pred seboj radost in hrepenenje, ki sta po razpadli zvezi izginila iz Anitinega življenja. Navidezniki in z njimi tudi Anita niso bili sposobni dolgo živeti brez teh občutij, zato je Hari uperil svoje sinje oči vanjo in dejal: »Le pogledjte si novele, imamo tanke in debele. Če radi praktično živite, ducat priročnikov za dvajsetaka dobite,« zraven pa krilil z rokami kakor kakšna polomljena vetrnica. Anita je dala prednost priročnikom in si z zanimanjem ogledovala njihove naslove, med katerimi je bilo nekaj resnično (pustnemu) času primernih. *'Sto načinov za brisanje prahu, Naučite se migati z ušesi v sedemintridesetih dneh, Devet skrivnosti uspeha najbolj priznanih hipohondrov, Petindvajset korakov za obračanje listov na koledarju in drugi časovni triki, Kako se zanesljivo prepoznati v ogledalu in pri tem še uživati?'* Anita je, ko je prebrala teh nekaj naslovov, takoj postala boljše volje. V zajetnem kupu knjig je odkrila tudi Priročnik za priročnike (najpopolnejši vodič skozi svet priročnikov) in ga že zaradi banalnega naslova začela prelistavati.

»Zagotavljam vam, da se boste z njim hitro znašli v vsaki nevšečnosti in neveščosti,« je dejal Hari in istočasno v njeni podzavesti zbudil zeleno misel.

»Saj nič ne rečem, da se na svetu ne najdejo ljudje, ki se jim tovrstno branje zdi smiselno,« je spontano odvrnila Anita. »Vendar osebno imam raje bolj praktične vsebine,« in potegnila ločnico svojega okusa.

»Boste *Krišnovo kuhinjo* ali *Potovanje predaleč*?« je študent Simon skušal svetovati najboljše in istočasno pokazal s prstom na obe knjigi. Ker Aniti nista bili poznani, se je glede njiju rajši posvetovala s prodajalcem. Tako se je z nakupov vrnila s polnim cekarjem zelenjave in zanimivim potopisnim romanom, ki je obogatil njeno knjižno zbirko.

Dalj časa si je želela vzeti vajeti svojega lastnega življenja v svoje roke. Da bo počela stvari, ki si jih je želela in po njenem mnenju tudi zaslužila. Toda okoliščine so jo teple in zdelo se ji je, da so močnejše od nje. V resnici bi morala zbrati zgolj dovolj poguma za kakšno korenito spremembo in nemudoma bi ji postalo jasno, kdo je glavni krivec za razne peripetije - ona sama.

Po izkušnji z Vincencom se je počutila popolnoma na dnu. Takrat je prvič odločneje pomislila, da bo zamenjala službo. Dejstvo, da ni želela videvati skrunilca nesojene ljubezni, se je namreč ponujalo kot soliden izgovor za novo zaposlitev. Manjkala je le še zadostna spodbuda in k sreči je ta prišla, s knjigo kajpada, ravno v pravem trenutku. Od navdušenja nad romanom, predvsem njegovim svežim odnosom do življenja, je Anito na lepem spreletelo hotenje, da bi se spustila v podobne dogodivščine. Pripravila je načrt, namenjena, da ga čim prej izpelje. Šok! Šok za navideznike. Za navideznike, s katerimi se je splevalo njeno življenje. Mama, mama je tri dni jokala, lastnik restavracije je bil ogorčen. Ker Anite ni uspel pregovoriti, da bi ostala natararica, je nekajkrat rezko poudaril, da z njo ne želi imeti več opravka.

V Kolkato je priletela v začetku aprila. Že prvi vtisi so ji nedvoumno sporočali, da jo v prihajajočih devetih tednih čaka drugačen svet. Vonj po Indiji, zmes neznanih vonjav, prežetih s soparo, je preplaval njene nosnice. Če bi ji prejšnjega dne kdo rekel, da je ob pol štirih ponoči lahko tako zelo vroče, mu ne bi verjela. Pred letališko zgradbo se je drenjala nepopisna množica ljudi, ki so s svojimi temnimi očmi pričakali potnike. Zmes tistih, ki so stegovali vratove, da bi v narasli reki prišlekov čim prej ugledali svoje, pohabljenih beračev, zaslužka željnih taksistov in rikšarjev, je delovala kaotično, a le na prvi pogled. Vsakdo od njih je namreč vedel, kaj hoče. Aniti se še sanjalo ni, da bo tako. Ob zadnjih zdihljajih poti se je utrujena

zleknila na posteljo, brez odgovora, ali je taksistu odštela preveč rupij ali ravno prav. Oh, kakšna zabloda. Če ne drugega, je bila ob vročinski dobrodošlici hvaležna, da so nekoč izumili ventilator in so bili z njimi več kot očitno opremljeni celo najbolj zanikrni hoteli. Ko je zjutraj stopila iz hotela, je podoba Indije bušnila vanjo s še večjo silovitostjo, tako da bi najraje nekam zbežala. Voznika rumenega tricikla je prosila, da jo odpelje na ulico, poimenovano po nekdanjemu državniku Nehruju. Šele tedaj je ugotovila, da gagajoči zvok, ki jo je zbudil pozno dopoldan, ne pripada pernati domači živali, temveč trobljam, s katerimi so rikšarji opozarjali nase. Zanimivo. Vsaj toliko, kakor žive kokoši, ki so z nogami zvezane v šop in z glavami obrnjenimi navzdol visele na balanci, kokodakajoč, naj se jih vendarle kdo usmili. Za lokalnega raznašalca hrane je bil takšen razvoz nekaj najbolj normalnega in kajpak njegovo vsakdanje opravilo.

Ogled spomenika britanskega kolonializma, ogromne zgradbe v čast kraljici Viktoriji, zgrajene v celoti iz belega marmorja, se je Aniti vtisnil v spomin po zaslugi še ene indijske posebnosti. Obdajajoči travniki, ki so jih mnogi domači obiskovalci izkoristili za nedeljski piknik, so bili nastlani s papirnatimi smetmi. No, seveda je nekdo skrbel, da se ta nesnaga počisti – kakor v botaničnem vrtu – a indijska banalnost se naslednjega dne ponovi.

Nad ponudbo hrane na ulicah se v Indiji nihče ne pritožuje, tudi za izbirčne zahodnjake se vedno najde kaj dobrega, vendar ne nujno zmerno pekočega. Anita je za začetek rajši zavila v restavracijo in kmalu je uvidela, da bo obdobje spoznavanja indijske kuhinje še prav zabavno. Izbrala je *masalo doso*, nekakšno palačinko z zelenjavnim nadevom. Ko se je dodobra nasitila, jo je knjižni vodič zvabil v muzej. Obetala si je, da ji bo ponudil kaj več, toda zdolgočasene zbirke starin, mineralov in nagačenih živali so jo navdale z malodušjem, zaradi česar ga je predčasno zapustila. Zunaj jo je pričakala poplava novih čutnih vtisov, eksotika barv in zvokov – nemilo zvočen prometni trušč – ter blišč in beda v absolutnih razmerjih sta jo spremljali na vsakem koraku. Mlada mamica je v skromni angleščini, pravzaprav bolj s pomočjo rok, razlagala, da je njen otrok lačen. Pet minut je zasledovala Anito, ko se je ta sprehajala vzdolž ulice, in jo prosila, naj ji za božjo voljo kupi mleko.

»For the baby, not for me,« je pojasnjevala. Anita se vdala njenemu moledovanju in jo vprašala, kje lahko kupita iskano živilo. Denarja ji ni želela dati, saj je beračica za nakup mleka omenjala 50 rupij, kar je bil po Anitinem mnenju občutno

previsok znesek. Rajši se je beračici pustila voditi do najbližje trgovine, kjer je darežljivo popotnico čakalo novo presenečenje. Indijka je pokazala na najdražjo škatlo z mlekom v prahu. Anita, ki takšnega izkoriščanja v smislu *Ponudim ti prst, zagrabiš celo roko*, enostavno ni trpela, zato jo je gladko zavrnila. Ponudila se je, da ji kupi pol manjši zavitek za 35 rupij, črrolasa mati pa je, hlipajoč: »For the baby, please, for the baby,« rotila za nemogoče.

Anita ji je kupila manjši zavitek in ga rahle jeze izročila Indijki. Utrujena in pošteno sita takih in podobnih pripetljajev, ki so jo spremljali skozi ves dan, se je sklenila čim prej vrniti v hotel.

Anita je po treh dneh Kolkate hotela začasno pobegniti iz velemestne norije. Ne nazadnje jo je zanimalo, kam se je skrila tisti mir, ki naj bi ga prislovno nudila ta prostrana dežela. S še štirimi potniki se je stiskala na premajhnem sedežu in gledala v daljavo. Po tegobah uvodnih dni se je očem naposled ponudilo nekaj čarobnega. S soncem obsijana živo zelena barva riževih polj je po lepoti prekašala domišljijo. Sem ter tja so orači priganjali vprego čudovitih belih krav, katerih modro ali rdečo obarvani rogovi so se krivili v elegantnih linijah. Za večino poljščin, ki so se bohotile na prostranih ravninah, je lahko zgolj ugibala, kaj sploh so.

Tudi Bodhgaja je bila del podeželja. A ne povsem navaden, temveč po zaslugi princa Gautame Siddharta, ki je baje pred 2500 leti tamkaj doživel razsvetljenje in nato postal znan kot Buda, do zadnje pore prežet z budizmom. Anita si je ob svojem dvodnevnem postanku nabrala moči za naprej, saj je umirjeno, meditativno vzdušje nanjo delovalo zares blagodejno. Čudoviti templji in religiozni rituali, ki so se odvijali notri, pa so zgolj dopolnili nepozabne vtise, s katerimi se je odpravila dalje.

Varanasi v svetosti prav nič ni zaostajal za romarskim središčem budizma. A pri dihi hindujske religioznosti in kulture se je v mestu ob reki Ganges stapljal z neposvečenostjo trgovanja na vsakem koraku. Čeprav je prvo ni preveč zanimalo, si je vseeno z zanimanjem ogledala Višvanatov tempelj, ko ga je po sprehodu skozi labirint povsem naključno orientiranih uličic, tlakovanih s kravjaki, sploh našla. Spotoma je izvedela, da je mesto posvečeno gospodu Šivi. Ta je davno tega v Varanasiju (tedaj Kaši-ju) ljudem izročil znanje o meditaciji.

Obrežje Gangesa je Anita skrivnostno privlačilo. Vsake toliko časa se je vračala tja in na verodostojnem prizorišču indijske kulture opazovala vsakdanji utrip ži-

vljenja in smrti, ki ga Evropejka pogosto ni razumela. Nikjer drugje na svetu ni videla na nebu toliko papirnatih zmajev, pod njimi toliko nasmejanih otroških obrazov, ki se niso menili za mimoidoče krave. Brez njih v Indiji tako ne gre, kot tudi ne brez obračanja ljudi k Bogu; povsod in na mnogo načinov se izraža ta osvobajajoča vez.

Hari je bil vesel, da je Anita z vsakim dnem bolj uživala.

Bodisi v Kadžurahu, občudujoč v kamen vklesano fantazijo starodavnih templjev, ki so skupaj z neminljivo mojstrovino iz Agre – Tadž Mahal – predstavljali vrhunec človeške arhitekturne smeri (umetnosti), bodisi v Gvaliorju, kjer se je v meglenem jutru sprehajala ob mavzoleju, pred katerim si je gruča veveričk igrivo grela tačke. Študent, ki ga je srečala nedaleč proč, je za hip zaprl zvezek in ji pojasnil, da učno snov najraje ponavlja na tako mirnih krajih, kakršna je okolica mavzoleja. Kot je zatrdil Aniti, se je redno prihajal učiti tja.

Ustavila se je tudi ob bližnji mošeji. Čez cesto je v belo haljo oblečen Indijec cvrl *samose* in *purije*, običajni jutranji obrok, ki ga človek lahko kupi na ulici. Imel je resnično polne roke dela. Z vilicami v svoji levici je ravnokar obračal napihnjene puri, ki je plaval v olju, desna roka pa mu je služila za pobiranje denarja. Nepremično je opazovala dogajanje nasproti nje, množica radovednežev pa z enakim zanimanjem njo, dokler jim ni pojasnila, da pravzaprav čaka, da se bo razkadila megla in se ji bo odprl pogled na veličastno utrdbo, ki je kraljevala visoko na hribu.

Že tedaj je vedela, da po vrnitvi domov svojim prijateljem nikoli ne bo mogla dovolj slikovito opisati čudovitih prizorov s svojega potovanja in jim približati eksotičnost Orienta.

Ob koncu aprila je na podkontinentu postalo neizmerno vroče, zato se je iz Amritsarja, kamor jo je bila zanesla pot, umaknila proti severu. Spomin na prejšnji dan, ko je posedala v piceriji in si krajšala čas z gledanjem MTV-ja, je bil še čisto svež. Aniti je v glavi odzvanjal refren pesmi, v kateri jo je pevka Cher s šarmantnim glasom spraševala »Do you believe in love?«.

»Verjamem v Ljubezen,« je zašepetala, ko se je z avtobusom peljala po vijugavi cesti proti Kašmirju, naproti pa so se valile trume olivno zelenih vozil. »Samo vanjo še verjamem.«

Jezero Dal, ki je s svojimi plavajočimi hišami in naravno lepoto že zdavnaj postal simbol Srinagarja, je bil nedvomno redek biser kašmirske prestolnice. Že zaradi

njega ni obžalovala, da je tvegala in se podala na nevarno območje. Vendar previdnost ni nikoli odveč, zato je po drugi strani ravnala preudarno in se od slikovite severno indijske doline kmalu poslovila.

Bolj ko se je njeno potovanje bližalo koncu, jasneje se je zavedala, za koliko nepozabnih vtisov in obujenih resnic bi bila prikrajšana, če bi ne zmoгла izstopiti iz kolesnic vsakdanjega životarjenja in se, čeprav le začasno, naužiti poživljajoče drugačnosti. Pozabila je že, kaj pomeni intenzivno sodelovati v igri življenja, a potovanje ji je znova vrnilo čar bivanja. Počutila se je kakor otrok, ki iz dneva v dan doživlja kaj novega. Zaradi neverjetne zgoščenosti dogodkov se je med drugim spremenilo tudi njeno subjektivno dožemanje časa. Življenje se je navidez upočasnilo. Našla je izgubljeno občutje večine odraslih, katerim prav zaradi enoličnosti življenje tako hitro odteka in dnevi minevajo, občutje, ki ga odrasli nosijo v srcu le kot oddaljen spomin na otroštvo. Pred seboj je imela še borih dvajset dni, namenjenih raziskovanju visokogorskih predelov Himačal Pradeša pod skupnim imenom Kinnaur. Že vse popoldne se je vozila na strehi avtobusa, ki se je počasi vzpenjal po hindustanski transverzali. Kako bo prestala vožnjo, ko se bo vračala po tej, mestoma v golo skalo vklesani cesti s previsi, da se ti zvrtili v glavi, se tja grede rajši ni spraševala. Dosti pomembneje je bilo, da je bila pozorna na odseke, na katerih so ostre skale štrlele nad vklesano cesto, sicer bi staknila kaj več kakor samo buško.

Vasica Kalpa je spokojno samevala v objemu himalajskih šest tisočakov. Šele ko se nekdo povzpne oziroma pripelje do te 3000m nad morjem ležeče naselbine, odkrije, zakaj si jo je bog Šiva izbral za svoje zimsko prebivališče. Umeščenost vasice v neokrnjeno naravo je tako popolna, da občudovalcem jemlje dah. Človeku se upravičeno zazdi, da bi se z iztegnjeno roko kaj lahko dotaknil veličastnih gora.

Biš festival (žetveni praznik) je Aniti razkril, da domačini v svojem verovanju in ljudskih običajih pripadajo nekakšni mešanici budizma in hinduizma. Bolj nezemeljska od Kalpe je bila samo še obmejna dolina Sangla. Tudi njeni prebivalci so nosili prepoznavna zeleno-bela pokrivala, ki so bila del njihove tradicionalne noše. Rada bi ostala dlje s temi prijaznimi ljudmi, ki po zunanjem videzu, se pravi obraznih potezah, spominjajo na sosedске prebivalce Tibeta in Nepala. Tako neizumetničeno znajo živeti. Njihovi glavni odliki sta preprostost in pristnost. Najbrž se za nič na svetu ne bi odrekli svojemu načinu življenja. Kogar bo pot zanesla v to odročno dolino, bo razumel, zakaj je Anita takoj vzljubila ta hribovski raj. Celó

njihove hiše, zgrajene iz kamna in lesa ter pokrite s skrivalcem, so delovale sanjsko. Najlepše na njih pa so gotovo očarljivo usločene strehe, ki se zares čarobno lesketajo v soncu.

Kadarkoli je zaprla oči, ko je v ogromnem boeingu letela domov, so se ji v spominu obudile te in še druge podobe. Zapuščala je svet, v katerem ni bilo nič nenavadnega srečati Indijca, ki se z zobno ščetko v ustih v ranem jutru sprehaja po ulici, kakor se ji je zgodilo v Bidžapurju. Vedela je, da bo pogrešala blago dišeči vonj jasmína, ki je krasil pričeske tamkajšnjih žensk; in nič manj v nedogled dolge vožnje z vlaki, na katerih je vselej živahno. In svete krave, nedotakljive vladarice v prometu. Preveč nenavadnega se ji je zgodilo v dveh mesecih potovanja, da bi ob vsem tem lahko ostala ravnodušna. Bila je srečna, da si je razširila svoja obzorja, a vmes so se že vrivali bežni trenutki tesnobe, češ bog vedi, kaj mi bo prinesla prihodnost.

Hari je seveda nikoli ne bo pustil na cedilu. Zakaj jo je neslišno navdihnil za potovanje in ji vlil pogum, da pusti službo in prebrodi vse druge spremljajoče ovire, saj je hkrati imel v mislih njene nadaljnje življenjske poti.

Na pragu poletja se je vrvež v Oazi preselil na odprti vrt restavracije. Hari se je, kadar je koga iskal, dobro znašel tudi v odprtih prostorih.

»Kako ste, gospod Balun?« je ob svojem prvem vprašanju pomežiknil Hari. »Dolgo se nisva videla.«

»O, ho, ho, gospod *kako se že pišete?*« se je zarežal Vincenc, ki mu je šlo v zadnjem času v življenju prav dobro, vedoč kako nestanoviten zna biti mladenič, ki je pravkar stal pred njim.

»Ne boste verjeli,« je odvrnil Hari, »medtem sem postal racionalnejši. Če vam ni nerodno, me odslej kličite kar XY. No, kako mi pristojita ime in priimek, ki sem si ju nadel?«

»Če ta ni frknjen,« si je mislil Vincenc, vendar če bi vedel za vse Harijeve sposobnosti, bi bil bolj previden. Nato je dodal: »Iz samega spoštovanja do vaše genialnosti mi mora biti všeč. Skratka, gospod XY, vsa čast vašim nasvetom. Spet so mi zelo pomagali,« se je tako vsaj delno odkupil zanje.

»Če bi želel spametovati tega dvoličneža, bi se bržkone moral preimenovati v XX, kar bi mi znatno olajšalo delo,« je prešinilo Harija in nato, odločen omajati Balu-

novo samozaverovanost, je zbadljivo dejal: »Ste opazili, da imajo novo natakari-co?«

»Saj prejšnja tako ni bila kaj prida,« se je vznemiril Balun, ker je Hari odprl njegovo bolečo rano.

»Kako to mislite? Ko sva se midva nazadnje pogovarjala, ste jo neznansko hvalili,« mu je začudeno oporekal Hari. Direktorju je bilo neprijetno: »No, malce sem se prenaglil. Verjetno zato, ker sem jo malomarno primerjal z zdajšnjo natakari-co. Anita je vsekakor imela smisel za natakarsko delo,« pri čemer je tuhtal, kje neki se dekile v tistem hipu nahaja.

Ta mladenkin smisel za strežbo je bil hkrati glavni razlog, da ji je Hari pripravljaj teren, da postane stevardesa. Med njunim pogovorom je ravno opravljala izpit za omenjen poklic, saj se je takoj po vrnitvi domov udeležila tečaja za usposabljanje stevardes, organiziranega pod okriljem *Zračnih linij Jadrana*.

Ker je bil direktor dogovorjen s svojimi partnerji, tistikrat na žalost ni mogel nadaljevati pogovora s Harijem. Toda obljubila sta si, da se bosta kmalu spet srečala.

Motivacija, s katero se je Anita lotila priprav na njen največji življenjski izziv, se je z vsakim opravljenim preizkusom zgolj stopnjevala. Po cele dneve se je učila angleščino, da se ne bi nazadnje kaj zalomilo. Tako je v odločilnih trenutkih premogla dovolj zbranosti in uspešno izpolnila vse zahtevane pogoje za sprejem med osebje edine slovenske letalske družbe. S tem se je njen sen uresničil. Kadar je oblekla elegantno uniformo, je postala nov človek. Takrat ji je ugled v njenih lastnih očeh močno zrasel. Njen užitek ni splahnel niti v primeru, da so se med poleti pojavile nebodijihitreba sitnosti. Eno takih je zagotovo predstavljal gospod Balun. Za Mermes je bilo tisto leto obdobje mogočnega razcveta. Največje zasluge za uspešno širjenje poslovanja so nedvomno pripadale direktorju podjetja, ki se je v želji po izpolnitvi svoje razvojne vizije pošteno zakopal v delo. Zraven so seveda sodila številna potovanja, ki jih je zaradi prihranka časa večinoma opravil z letalskimi prevozniki. Anita je tako, če je hotela ali ne, med službovanjem večkrat naletela na svojega bivšega ljubimca, ki jo je nekoč grdo zavrgel.

Bila je resnično besna nanj in sprva se je, kadar ga je srečala, le stežka zadrževala, da mu ni po hlačah 'ponevedoma' zlila kave. Vendar Anita se je uspela obvladati, saj je vedela, koliko truda je vložila v kariero stevardese in tega ni želela po lahkem zapraviti. Ampak dejstvo, da se je ravno z menjavo službe želela izogniti Vincencu, ta pa se nato spet znajde v njeni bližini, jo je zabavalo. S hecno okoliščino se je

pač morala sprijazniti, čeprav ji ni bilo vseeno. Kakor da to ne bi bilo dovolj, jo je globoko v sebi grizlo tudi to, da je služba, ki jo je sicer zelo ljubila, po drugi strani odvzema precej svobode. Potiho je namreč hrepenela po avanturi in želela je daljši dopust, ki bi ji omogočil ponovno doživetje obal Koromandije.

Gospod Balun ni imel takšnih težav, vendar istočasno niti najmanjše želje po čem podobnem. Njegov trgovski imperij se je širil na vse strani sveta in to mu je očitno zadostovalo. Precej manj zadovoljen z direktorjevimi odločitvami je bil Hari, ki se je pogosto spraševal, kam bo vse to mešetarjenje pripeljalo. V svoji vlogi Hari res ni mogel iti neprizadeto mimo direktorjevih zgrešenih potez. V tem sklopu je Balunovo ravnanje z Anito, ki se je končalo s propadlim odnosom, vsekakor uvrščal v sam vrh nizkotnosti. Prav zaradi nje je bil Hari dolžan gospodu Balunu dati poučno življenjsko lekcijo.

Tam, kjer je obstal v svoji nameri, je Hari ob naslednji priliki odgovorno nadaljeval. Enoletna odsotnost direktorja mu je na nek način celo prav prišla, saj se je medtem marsikaj razjasnilo in pokazalo v novi luči. Po vljudni izmenjavi pozdravov je Hari brezbrizno rekel: »Če se ne motim, sva nazadnje, ko sva takole sedela skupaj, govoričila o Aniti.«

»Priznam, da se ne spominjam,« je odvrnil Vincenc, ga čudno pogledal, češ kaj pa je tega treba bilo. Nato je predlagal: »Vendar bova danes govorila o čem bolj pametnem, kajne?«

»Zmenjeno,« je kratko pripomnil Hari, preden mu je Vincenc vskočil v besedo.

»Šment, saj niti ne vem, kako naj vas kličem. XY najbrž ni več v modi,« je vedoželjno dejal Vincenc.

»Domišljija sem, ker se neprestano spreminjam,« je poudaril Hari. Zatem je svojemu sogovorniku neustavljivo navrgel: »Ti pa si domišljavec brez primere.«

»Oprosti. Sem pravilno slišal?« je močno zardel direktor. »Domišljavec ste mi rekli?!«

»Da, vse, na čemer je zraslo vaše podjetje, so ustvarili drugi: šivilje, kmetje, strojniki, pisatelji,« mu je zabrusil Hari. Pogumno mu je vrgel resnico v obraz: »Ti samo prodajaš in bogatiš.«

Gospod Balun je zaradi osornega očitka kar prekipeval od jeze, vendar se je nekako uspel obvladati. Kakršen koli izbruh njegovih trenutnih občutij bi na goste naredil slab vtis, česar si kot ugleden človek ni smel dovoliti. Z glasnim žvenketom je odložil vilice in dejal: »Ne bova se več videla. Takšen neprizemljenec, ki

v življenju ni nič ustvaril, mi že ne bo solil pameti,« nakar je brez besede slovesa odšel proti izhodu.

»Skoraj bi se razpočil ta Balun,« je sam pri sebi zamomljal Hari in nato komaj opazno poškilil naokrog, da je videl, kaj se dogaja v restavraciji.

Resnično *častljivo ime*

Še Hari se je spominjal svojih študentskih dni, ko so v splošnem bili ljudje vsaj za odtenek prijaznejši. Potem so prišli časi velikih sprememb in porajajočih se priložnosti. Čas je zlagoma pridobival vrednost plemenitih kovin, ljudje pa so, ne zavedajoč se absurdnosti, postajali zlagani in čedalje bolj revni. Ne vsi, vendar dovolj njih, da je družba izgubljala svojo zeleno podobo pristne družabnosti. Življenjska modrost se je začela utapljati v viharni plimi osebne veljave in neusahljivih stremljenj, da o pogubnosti pridobitniške mrzlice niti ne govorimo. Nepomembno je postalo pomembno in obratno. V tako opevani tranziciji se je marsikaj postavilo na glavo, za ljudi pa vemo, da so v hoji po rokah precej nerodni, če ne kar neobgljeni. Največkrat se, recimo jim rajši navidezniki, sploh niso zavedali svojih utvar, kajti verjeli so prigovarjanju nekoga ali nečesa, da delajo prav.

Jaka Jakec se je na primer že ujel v takšno past. In če je to uspelo izobražencu, ki je bil celo doktor filozofije, Hari upravičeno ni mogel biti zadovoljen. Nekoč ga je močno cenil, saj je bil v svojih razlagah vedno zelo pronicljiv.

»Ah, kako naivno smo mu verjeli,« je zavzdihnil Hari, »samo zato, ker je bil vele-cenjena avtoriteta.«

Ko je takole obujal preteklost, je Hari šel skozi predavateljevo življenje, kakor da prebira odprto knjigo. Jaka je že kot študent zelo izstopal po svoji ambicioznosti, zaradi česar ni bil posebno priljubljen med študenti. Precej višje so njegov odnos do študija cenili profesorji, ki so ga poznali. Jakov značaj delno opiše tudi podatek, da se je priprave svoje diplomske naloge z naslovom *Združljivost religioznih praks budizma in hinduizma* lotil tako temeljito kakor nihče drug v njegovem letniku. V tem smislu se je tri mesečno potovanje po Nepal in severni Indiji, kjer je zagnano zbiral informacije tako rekoč iz prve roke, zanj zdelo nekaj samoumevnega. S svojo skrbno izdelano nalogo, katere se bržkone ne bi sramovali niti docenti z daljšim stažem, je še dodatno opozoril nase. V njej je nakazal, da so razlike med religijami zgolj površinske, njihovo bistvo pa je vedno enotno; za proučevana vzhodnjaška sistema je značilno, kakor je bil ugotovil, da se presenetljivo ujemata tudi v filozof-

skih vidikih bivanja in minevanja, saj jih razlagata s povsem istimi pojmi, denimo reinkarnacija, karma,... pa tudi meditativni pristopi k razsvetljenju so se mu zdeli zelo podobni.

V enem od sklepnih stavkov je zapisal: »Če bi se privrženci različnih religij osredotočili na tisto, kar jim je skupno, namesto na tisto, v čemer se razlikujejo, bi bil svet veliko lepši.«

S tem preprostim načelom se je v največji možni meri strinjal tudi Hari.

Prepad med Vhodom in Zahodom je bil zelo globok. No, Jaka se kljub vsemu ni pustil zмести in je z odlično utemeljeno nalogo postavil pomemben steber v gradnji mostu razumevanja med obema svetovoma. Vodstvo fakultete mu je na tej obetavni osnovi rade volje odobrilo štipendijo za podiplomski študij. Morda je zaradi podobnosti imena in priimka takratno prepričanje njegovega mentorja, češ da bo absolvent Jakec nekega dne postal pravcati Jaka, izzvenelo kot hudomušna besedna igra, a zagotovo ne brez kančka resnice.

Ko se je Hari leta 1991 vpisal na humanistiko, je gospod Jakec v hramu učenosti na Aškerčevi že predaval kot redni profesor, pristojen za področje etike. Njegova predavanja so bila vedno dobro obiskana, kar je samo po sebi pričalo o priljubljenosti predavatelja Jakca.

Medtem se je Harijeva notranja zaznava preselila v časovno-prostorski okvir enega od teh, slučajno zelo odločilnega za predavateljevo nadaljnjo kariero. Hari ga je podoživljal tako jasno, kakor da se dogaja v sedanjosti. Čeprav ga je v duhu odneslo daleč nazaj, je do vsega obujenega znal ohraniti neko varno razdaljo, s katere je potem lahko kritično vrednotil tedanje dogodke.

Še preden se je Jaka Jakec pojavil v predavalnici, so študentje zasedli svoje prostore v klopih, saj se jim je zdelo škoda, da bi izgubili še tako neznamenit delček učenosti, katero se je namenil deliti tistega dne. Seveda se je istočasno vedelo, kakšen je profesorjev odnos do luftarjev in da pri njegovih urah zamujanje ne pride v poštev.

»Ali ste lepo preživeli vikend?« je vprašal profesor Jaka, da bi umiril vršanje v zadnjih klopih. Če bi sodili po nasmešku, ki je sledil njegovim besedam, je bil tistega dne veselo razpoložen. Študent Hari je brž pomislil, katero tematiko je zanimivo načeti. Kadar profesor ni skrival dobrega počutja, je bil pripravljen odgovoriti na kakršno koli vprašanje študentov in po možnosti o njem razpravljati tudi na račun vnaprej predvidenih vsebin.

»Gospod profesor, ali nam lahko, prosim, poveste kaj o izvoru in razvoju etike v človeški družbi,« se je opogumil Hari, ki je za spremembo sedel v prvi vrsti, tik pred leseno govornico. Jaka je pogledal proti njemu in gladko odvrnil: »Na vsak način, dragi mladenič,« zadovoljen, da študenti sami dajejo pobudo. Nato je v isti sapi nadaljeval: »To je zelo zanimivo področje. V zadnjih mesecih sem se precej ukvarjal z njim, tako da je postavljeno vprašanje prišlo na dan kot naročeno. Naj omenim, da bom rezultate proučevanja strnil v esej, naslovljen *Najvišje dobro kot nedosegljiv ideal*.«

Že sam naslov je bil nekako v nasprotju z od nekdaj značilno uporniško naravo študentov, ki se je napajala iz mladostniškega optimizma. Ta je med zbranimi povzročil rahlo negodovanje, kar je profesorjevo budno oko takoj opazilo.

»Vse skupaj kar kliče po pojasnilu, kajne?« se je naglo odzval profesor Jaka.

Hari je videl sebe oziroma neznamen del sebe, kako je pred leti, ko je bil še študent, prikimal.

»Svet, v katerem živimo, še zdaleč ni idealen,« je z dokaj ostrim uvodom prebil led predavatelj. »Vsi mi bi ga radi naredili popolnega, vendar ob tem nujno naletimo na nerešljive zagate. V ospredje bi postavil tisto, ki nas sprašuje, kaj pravzaprav je dobro in kaj slabo. Mogoče bi vam to ilustriral s kratko zgodbico: *Mladi trgovec sin si je močno želel konja. Ker mu njegov oče ni uslišal prošnje, je bil fant zelo nesrečen. Toda imel je zelo dobrosrčnega strica, kateremu je prišla na uho njegova želja, in ta ga je ob naslednjem rojstnem dnevu obdaril z lepim vrancem. Fant je bil presrečen. Čez teden dni pa je med ježo grdo padel in si zlomil nogo. Spet je bil hudo žalosten. A v tistem času jim je sosednje kraljestvo napovedalo vojno in vsi mladi fantje so bili vpoklicani v vojsko. Edino omenjeni fant je lahko ostal doma na varnem, ker je bil pač poškodovan. To je bila zanj velika sreča. Potem se je vojna končala z njihovo zmago in vsi njegovi prijatelji so dobili odlikovanja, le on je ostal brez kot kakšen kup nesreče,*« je zaključil svoje pripovedovanje profesor in dodal: »Tako zgolj na podlagi preproste anekdote razumemo, da sta pojma dobrega in slabega nekaj povsem relativnega.«

Vse, kar jim je bil nanizal, se je študentom zdelo zelo smiselno, vendar so pričakovali še obširnejšo utemeljitev in jo kmalu tudi dobili.

»Človeštvo je skozi svoj razvoj opredelilo kriterije, ki so razmejevali omenjena pojma, pri čemer se je uspešno opiralo na zdravo pamet njegovih najbolj razvitih posameznikov. Slika je bila jasno izrisana. Vendar zaradi številnih omejujočih dejavnikov vizija nikoli ni zaživela v praksi. Niti religije, ki so se razvile kot zaščitnice in posrednice tako imenovanih etičnih norm širše družbene skupnosti, niso bile sposobne uresničiti svojih lepo zasnovanih ciljev. Zategadelj še vedno idealizirajo stvarnost in jo prenašajo v izmišljeni svet božanstev. Ta naj bi ljudem služila za zgled popolnosti, katere v realnem življenju pač ni možno doseči. Lahko se ji samo približamo, jo posnemamo po svojih najboljših močeh, to pa je tudi naš skrajni domet. Četudi bi dosegli zelo visoko raven osebnostnega ali tehnološkega razvoja, bi meje popolnosti zopet dvignili navzgor in vse nedosegljivo čisto logično prenesli na bogove. Etika tu ne more biti nobena izjema. Tako se razumen človek prej ali slej mora sprijazniti z usodo, da se mu najvišje dobro vseskozi odmika.«

Hari se je vzravnal v svojem fotelju, hvaležen, da ni več tako naiven, kakor pred leti, ko je zakoreninjen v nevednosti skupaj s svojimi vrstniki ploskal takšnim in podobnim neumnostim. Odprl je oči in pozornost mehko obrnil navzven. Zunaj se je znočilo. Monoton zvok, ki je polzel po prostoru, je izdajal, da se skozi temo usipajo dežne kaplje. Njegova udomačena papiga, ki se je celo popoldne potepala po soseski in razkazovala svoje pisano perje naključnim občudovalcem, je tiho ždela na okenski polici. Hari ji je odprl okno in jo, rekoč: »Pridi ljubica,« povabil noter.

»Idi ubica,« mu je odvrnila papiga, morda jezna, ker jo je tako dolgo pustil čakati.

»Goflja, preveč gledaš televizijo. Nič čudnega, da se ponašaš s slabimi navadami,« je napol v šali dejal Hari in jo nato pustil frčati po sobi, pri čemer je s premočenim perjem oškropila ne samo svojega gospodarja, marveč tudi še neprebrani časopis in sveže zlikane srajce, ki so visele na stolu.

»Daj umiri se malo,« je zahteval Hari in ji požugal s prstom, »da lahko nadaljujem s svojim delom.«

»Dej umir' se mal', gofla, dej umir' se mal', goooofla,« je vreščala Para.

»Saj ravno to si želim, če dovoliš,« je vajen njene naravne objestnosti dejal Hari in jo s hipnotičnim glasom poučil, »da se v miru posvetim svojemu viru.«

Ker je pisana ara dobro vedela, kaj jo čaka, če ne bo tiho – žičnata samica v sosednji sobi – si je pohlevno začela čistiti peruti. Hari se je takoj, ko so bili izpolnjeni pogoji, brez težav preselil v preteklost. Bil je zvedav, zlasti kadar je šlo za navideznike, ki so na kakršen koli način izstopali iz sivine družbenega povprečja. Čeprav se nikoli prej, razen tisto popoldne, ni spuščal v Jakov hologramski zapis, mu je večji del – še posebej podrobnosti – življenja njegovega nekdanjega predavatelja ostajal neznanka. Zato ga je kot vplivno osebnost sklenil malce raziskati in semester, v katerem je bil Hari tudi sam njegov študent, je ocenil za primerno izhodišče. Med preučevanjem obdobja, ki je temu sledilo, je z največjim zanimanjem spremljal razvoj profesorjevega svetovnonazorskega prepričanja. Prav to se je v obrisih nakazovalo tudi skozi predavanje, katerega se je maloprej že dotaknil in s katerim se Hari toliko let pozneje nikakor ni mogel strinjati. Kljub vsemu je profesor Jakec z vsakim znanstvenim delom, pod katerega se je podpisal in ga objavil, požel odobravanje med svojimi kolegi.

»Kako žalostno,« je pomislil Hari. »Velecenjeni filozofi, a brez drobca izkušnje Življenja.«

Povsod, kjer je Bog odrinjen na obrobje – v akademske klike in za zidove cerkva – proč od potrjevanja v najširši družbeni stvarnosti, drugače niti ne more biti. Navsezadnje je takšno zaničevanje do skrajnosti ponazorila misel *Bog je mrtev*, s katero se nihče, razen popoln nevednež, ne bi smel ponašati.

Hari tedaj še ni vedel, kako daleč bodo Jakca odnesle blodnje, v katere je verjel, kako daleč od resničnosti se bo znašel njegov nekdanji omiljeni profesor.

»Tako je s tistimi, ki priznavajo zgolj vladavino razumske logike in zraven pač mislijo, da so odkrili Ameriko,« je miže zavzdihnil Hari, zavedajoč se, da bi bilo popravljati Jakovo zgodovino preveč zapleteno, čeprav je obvladal tudi to področje hologramskega inženiringa.

»Razum ne bo nikoli sposoben prodreti v Neskončno,« je ogorčen nad učenjaško zaplankanostjo ugotavljal Hari in si želel, da bi navidezniki uzrli vsaj to, kar je uzrl on sam. Da lahko o čemer koli mozgamo do nezavesti še ni dovolj za razodetje najvišjih bivanjskih skrivnosti. Obdelovanec lahko brusimo in režemo le z orodji, ki so narejena iz trših materialov, kakor je sam obdelovanec. Diamant, ki je najtrši material, zgolj z diamantom. Vsaka misel ali odločitev, ki zaposluje um in razum, je nekaj omejenega. Razum se je lahko razvil ali pojavil – ali če hočete, bil ustvarjen – zaradi nečesa manj omejenega, kar leži oziroma je v njegovi osnovi,

torej globlje od njega samega. Za spoznanje dokončne Resničnosti je potrebno uporabiti nekaj, kar leži globlje od oziroma izza teh omejenih orodij, ki so lahko učinkovita kvečjemu v svetu relativnih pojmov.

Hariju se je nenadoma stožilo po njegovih prijateljih iz Indije. Tam na drugi strani zemeljske oble je poznal množico ljudi, katerih življenje se ni vrtelo okrog velikih besed in vendar ni izgubilo svojega veličastja. Hari ni imel občutka, da ljudje ob vznožju himalajskega pogorja karkoli pogrešajo. Srečni so bili, ker so lahko zau-pali modrosti, ki so jo prejeli od svojih dedov in babic, ter jo ohranjali za bodoče rodove.

V tem pogledu se Devasari ni razlikovala od ljudi dobrohotne narave, ki jih je Hari srečeval vsepovsod na svojih popotovanjih po azijskih deželah. Zadovoljni s samo lepoto bivanja in pestrostjo vsakdanjih doživetij, jim ni hodilo na misel, da bi se gnali za nemogočim. Že ob svojem prvem srečanju z vasico Kausani, kjer je tedaj še mladoletna Devasari živela, je Hari opazil preprostost, ki je sijala z obrazov tamkajšnjih domačinov. Čeprav ta hribovska vasica takrat sploh ni bila v njegovem potovalnem načrtu, je na povabilo Devasarinega brata Rahula vendarle sestopil z avtobusa in za nekaj dni sprejel gostoljubje njihovega doma. Hari namreč ni vedel, da ima ta zagoreli mladenič, ki mu je v pogovoru krajšal čas na ovinkasti cesti iz Nainitala, poleg staršev in starih staršev še dva brata in tri sestre. Ko bi vedel, da bo pod isto streho sobival s tako številno družino, bi verjetno dvakrat premislil, preden bi se odločil za takšen korak. Udobje je v ne preveliki hiši resda pogrešal, toda vse to pomanjkanje sta odtehtali prijaznost in vedrina, ki so ju gostitelji vedno imeli na pretek.

Devasari je bila najmlajša pri Kumarjevi hiši. Skoraj vsakodnevno je odhajala na lokalno tržnico, ki so jo domačini skladno z razvojem turizma načrtno postavili v neposredni bližini avtobusne postaje. Prodajala je zelenjavo, katero je bila na ozkih terasastih njivah pridelala njena družina. Izbrali so jo, ker je edina znala govoriti angleško, saj vsaka rupija prav pride.

Hari je obdržal v spominu veliko lepih trenutkov, ki z leti niso niti malo zbledeli. Pravzaprav so bili tisti prvi dnevi v Kausaniju zanj dobesedno nepozabni, saj se v tako kratkem času še nikoli prej ni naučil toliko koristnega za življenje.

»Hej, počakaj Devasari! Naj ti pomagam nesti košari?« se je spontano ponudil v pomoč deklici, da ji je tako vsaj malo olajšal delo. Deklica je brez pomisleka pristala, saj njenih staršev k sreči ni bilo zraven. Temu, da bi njihov gost delal, bi zagotovo na vse pretege nasprotovala. V Indiji hitro izveš, da je gost izredno cenjen, toda ne samo on. Ena prvih resnic, katere se naučijo otroci, se glasi *Oče je Bog, mati je Bog, učitelj je Bog in gost je Bog*. Le zakaj se takih reči ne spomnijo tudi drugje po svetu.

Hari je mirne duše hodil vštric Devasari, ki ga je do tržnice vodila po svoji utečeni poti, in obenem pozdravljal mimoidoče. Vajen, da je kot turist vedno v središču pozornosti, se je sprijaznil z začudenjem, katerega je razbral iz njihovih pogledov. Kot je kazalo, se je vest o njegovem prihodu prepričljivo širila naokrog. Če je tržnica navadno veljala za zbirališče kupcev in prodajalcev, so se ti spričo navala radovednežev, ki so se neurejeno gnetli med zgledno zloženimi kupi povrtnine, počutili hudo zapostavljeni. Onadva sta vse dogajanje, ali bolje rečeno zmešnjavo, mirno prenašala; sploh Devasari, ki je s tečnobami imela manj opravka kakor Hari. Ta si je nekajkrat zaželel, da bi z obleganega mesta izginil kot kafra, vendar za kaj takega še ni napočil čas, oziroma njegovo poznavanje naravnih zakonov še ni doraslo tovrstnim nameram.

»Mislim, da je najbolje, če se umaknem od tukaj,« je naveličano dejal Hari. »Človeku prej ali slej začne presedati, če mora neprestano odgovarjati na enaka vprašanja. In tudi tebi bo lažje, saj boš končno lahko neovirano postregla svojim strankam.«

»Nahi, nahi,« je deklica kar v lastnem jeziku izražala svoje nestrinjanje, nakar se je le spomnila bolj razumljivega načina. »Oh, nikar ne odhajaj. Dostikrat moram cele dneve viseti na tej zanikrni tržnici, da bi se izkupiček približal današnjemu. Kaj ne vidiš, da je do tega prišlo po tvoji zaslugi?«

»Po moji zaslugi?!« se je izmotaval Hari.

»Da, ti si moj Hari,« je polna zanosa zažvrgolela Devasari in ga hkrati milo pocukala za rokev. Tisti hip niti Hariju ni bilo docela jasno, kaj mu dekletce želi povedati in je zato zbegano vprašal: »Kako si to predstavljaš? Zakaj bi bil tvoj Hari?« Nekaj ljudi ob njuni stojnici se je brezbrizno zahihitalo. Hari je pravilno ocenil – tudi iz barve njenega glasu, da namenjene mu besede niso izražale kakršne koli dekliške zaljubljenosti; bila je enostavno premlada za takšna čustva. A hkrati si ni mogel predstavljati, da pri desetih letih starosti še ni prerasla obdobja, v katerem

se otroku zdi, da je vse njegovo – od mamice in očka prek tet in stricev vse do hišnih ljubljencev. Nekaj drugačnega, neznanega je izražal njen glas.

Godilo se mu je enako, kakor vsakemu, ki prvič obiše Indijo.

Prekratek čas je spoznaval deželo, da bi prodril v zamotano ozadje njene starodavne kulture.

»Saj res, oprusti. Ti si vendarle Gospod vseh živih bitij in ne samo moj,« se je bliskovito popravila Devasari in se spoštljivo priklonila.

Hari je, rekoč: »Gospod vseh živih bitij?« opazno zazijal od začudenja.

»Seveda, saj se Hari, kot kaže, ne imenuješ kar tako zaradi lepšega. Danes sem se prepričala, da si pravi in naklonjen naši družini,« je odvrnila deklica in mu razložila, da je Hari pravzaprav le drugo ime za boga Višnuja oziroma Gospoda Narajana. Nikoli si ni mislil, da bo tako daleč od doma izvedel za izvorni pomen svojega imena. Dotlej je domneval, da sta mu ga starša – mati je bila po rodu Angležinja – nadela zgolj kot poslovenjeno obliko imena Harry. Hari je v tistem trenutku s ponosom začel gledati na svoje častljivo ime, čeprav se z vzvišenostjo, katero mu je pripisala deklica, ni mogel strinjati. Razlogi za fantastično prodajo so bili po njegovem preprosti, brez metafizičnih pretiravanj. Ampak pri Kumarjevih je bil potlej vseeno za vekomaj dobro zapisan, zato se je Hari ob vsakem naslednjem obisku Indije rad vračal k njim. Predvsem Devasari mu je prirasla k srcu. Vedno znova ga je presenetila s prekipevajočo življenjskostjo in modrostjo, ki se je postopoma razcvetela v čudovitih odtenkih.

V mislih je preskočil v pomladno jutro, ki ga zaradi poučne izmenjave mnenj z Devasari, njegovo muzo dobrih nasvetov, najbrž ne bi zamenjal za nič na svetu. Tako edinstven vtis, ki ga je v prihodnje spremljal v vseh njegovih odnosih, ga je vezal nanj.

Hari je zajtrkoval v krogu Kumarjeve družine. Veliko jim je pomenilo, da je Hari preživel pet tednov med klenimi hribovci v Kausaniju, ne pa v hotelskem udobju in namesto tega raje sprejel ponujeno skromno ležišče in domač jedilnik, ki se ni tako zelo prilagajal okusu tujih turistov. Hari se je prejšnjega dne radovedno sprehajal po slikovitem Kausaniju in bližnjih zaselkih ter pri tem ugotovil, da krajani medtem, ko se več sezon ni mudil v njihovem okolju, niso sedeli križem rok. Lepo obnovljen tempelj in nova šola sta bila zadosten dokaz, da če je treba, znajo prijeti za delo. Spotoma je naletel tudi na zelo zanimivega človeka, ki je bil baje doma iz

Nemčije. Toda naveličal se je, kot je ztrdil, tržno-ekonomske dirke, polne stresa in uničujočega tempa, in se nastanil v navidez zdolgočaseni gorski idili. Hari je od svojih indijskih prijateljev želel izvedeti vse, kar so vedeli o Nemcu, in ko so bili zbrani pri zajtrku, je bilo to najlažje izvedljivo.

»Sinoči sem se pogovarjal z moškim, ki živi v gostišču Kailaš,« je v primernem trenutku spregovoril Hari.

»Katerim? Najbrž tistim Evropejcem,« je odvrnil Vidžaj in se nato skušal spomniti njegovega imena. Iz negotovosti ga je rešil sin Rahul, ko je rekel: »Yogi Mueller. Gotovo si se naposlušal njegovih domislic.«

»Da, njega sem srečal in se temu primerno kar lepo zabaval,« je pritrdil Hari.

»Ta tip sploh ni neumen, le precej čudno se obnaša,« je hitro vskočil Anil, »Yogi Mueller, saj to je smešno za umret.«

Devasari, ki je ves čas tiho poslušala razgovor, se je takoj odzvala: »No, bratec, kaj potem, če si je izbral neobičajno ime. Je pač malo pomešal kulturi, vendar naj bo Yogi Mueller, če mu je naziv všeč.«

»Bolj nenavadni kakor njegovo ime, za katerega res ne vem, kje ga je pobral, se mi zdijo njegovi načrti,« se je znova oglasil oče Vidžaj.

»Torej je res, da turistom posoja kolesa, jim organizira izlete in jih po želji tudi vodi na ogleda bližnjih znamenitosti,« je za vsak slučaj preveril Hari.

»Res je, samo sprašujem se, koliko je pri tem uspešen,« se je pridružil pogovoru Dineš, Devasarin najstarejši brat.

»Saj je šele dobro začel,« je z manj dvoma pripomnil Rahul in dodal: »Vsak začetek pa je težak.«

»Ampak kolesa so pa specialna, kaj?« se je navdušil Anil.

»Ja, vseh deset gorskih koles je uvozil naravnost iz Nemčije,« je povedala Sunita.

»Na kolesa, katera mi je pokazal, nimam nobenih pripomb,« je dejal Hari, »vendar se jaz na njegovem mestu ne bi spuščal v podobne projekte.«

Nihče ni pričakoval, da bo Devasarin glas hip zatem tako čarobno napolnil prostor.

»Zaupaj v ljudi, ki zaupajo vase.«

Le kdo bi mladenki pripisal takšno modrost? Hari je ostal brez besed, občudoval njeno zrelost, ko je Vidžaj dejal: »Če se bo uspel s tem preživljati, bo to dobro za naš kraj, sicer lahko hitro zavije na stranpot in začne preprodajati hašiš. Preveč

zahodnjakov sem spoznal v svojem življenju, ki se niso počutili dobro, če niso imeli polnih žepov denarja.«

»Zagotavljam ti, da Yogi Mueller ni takšen,« se je vmešala Devasari, »sicer pa se ne bojim za njegov posel. Poglej, koliko lepega ponujajo naši kraji: Indrino jezero, templje v Badžinatu, gharvalski naravni park... Turisti si tega želijo.«

»Presneto, ali res mora biti tako, da se pri denarju vse ustavi?« se je vznemiril Hari.

»Ne misli o denarju, ker denar prav tako ne misli o tebi!« ga je opozoril glas, ki je bil za Harija pravi studenec poživljajoče svežine. Kdo drug kot Devasari bi bil sposoben na tako jedrnat način razlagati življenje. »Misli samo na ljudi, na to, kako jih osrečiti. Kadar bomo ravnali tako, bo On hvaležno mislil na nas. Če bo potrebno, tudi glede denarja.

Šele ko je Hari v sebi podoživljal poučne odlomke s svojega predzadnjega potovanja po Indiji, se je zavedal, da je bil včasih ravno tak bedak kakor direktor Balun. Ob tem spoznanju si je obljubil, da bo Balunu skrbneje pomagal pri izmotavanju iz lastnih zablod, četudi bi za uresničitev tega moral bdeti nad njim dan in noč. Hari je bil stoočtostno prepričan, da bo zmožl opraviti zadano nalogo. Toda nostalgija se je vztrajno zajedala v vse pore njegovega bitja. Moral se jo je znebiti. Čim prej mu bo to uspelo, tem bolje bo za njegovo opravilno sposobnost. Edini način, ki se je vselej obnesel, je bil, da neha razmišljati o svojih prijateljih in potem rajši ukrene kaj bolj konkretnega. Da se za nekaj časa preseli v Indijo, se mu je zdelo najprimernejše zdravilo za težavo, ki ga je pestila. Tam bi se dodobra spočil in pokopal nostalgijo; ter po tej poti prepodil dve muhi na mah. Samo še primernege skrbnika za svojo papigo Paro je moral najti in ta zadnja prepreka zanj sploh ni bila težka, kajti venomer zanesljivemu sosedu Evaldu je lahko zaupal kočljivo živalco.

Hari se je razveselil starih znancev kakor majhen otrok. Še dobro, da je imel, kjer koli je bil, popoln pregled nad njihovim bivanjem, četudi jih je fizično ločevala ogromna razdalja. Devasari je sprva komaj prepoznal, saj je v obdobju od njunega slovesa dokončno odrasla v žensko. Iskreno prijateljstvo, ki se je stkalo skozi desetletno poznanstvo, je bilo močnejše od Harijeve utrujenosti. Ob živahnem pogovoru s Kumarjevimi je dejansko zdržal pozno v noč, ne da bi enkrat sam-

krat pomislil na spanje. Ljudje, kakršni so bili oni, so mu služili kot vir navdiha in življenjske moči in ga hkrati navdajali z radostjo. V Kausaniju je tako globoko spoštoval le še Yogi Muellerja, ker je premagal vse zunanje predsodke in uspel najti svoj košček raja. Hari se je še pred svojim prihodom veselil, da mu bo lahko čestital za njegov podvig.

Prijetno tople dopoldneve je Hari v glavnem izkoristil za vandranje po njemu znanih poteh. Čist, z energijo prežet zrak, je bil dovolj dober razlog, da je večino časa preživel na prostem. Ondod je bilo zares čudovito. Himalajsko pogorje je lebdelo v daljavi. Meglice so ravno v pravi višini objemale zasneženo gorsko verigo in jo surrealistično ločevale od zemlje. In ko je belina, ki se je raztezala od vzhoda do zahoda, zažarela v nizkem soncu, je bila panorama božansko popolna.

Hari si je vmes krajšal čas z občudovanjem ptičjega stvarstva, a najsi ga je to še tako pritegnilo, nikoli ni za dolgo pozabil na ljudi v svoji domovini. Neodgovorno bi jih bilo namreč prepustiti njihovi navidezni usodi.

»Joj, kaj je spet pičilo Jaka, da se je lotil pisanja novega eseja, ko je vendar jasno, da ga takšno iskanje resnice nikamor ne pripelje?« je potarnal Hari, videč neljubi razvoj dogodkov v filozofovi glavi.

»Če se takoj ne podvizam, se ne bo zlahka oddaljil od svoje neumne ideje.«

Hari se je sklenil virtualno preslikati na območje prazne predavalnice, ki je bila v istem nadstropju fakultete kot kabinet profesorja Jakca. Vse svoje mentalne funkcije je usmeril v svojega dvojnika, ki je z močjo Harijeve volje nastal iz nič, in se nato v njegovi fizični dimenziji sprehodil do vrat iskanega kabineta. Če bi ga tedaj kdo od prebivalcev Kausanija zmotil pri njegovem početju, bi bil prenos misli omenjenemu dvojniku moten. Ta je lahko obstajal le, dokler ga je Hari osredotočeno vzdrževal pri življenju. Delovalo bi najbrž precej zmedeno. No, to se na srečo ni zgodilo.

Hari je močno potrkal, saj je bil Jaka rahlo naglušnen in na povabilo vstopil. Vljudno se je predstavil slednjemu in mu omenil, da je bil nekoč njegov študent, pri čemer so profesorjeve oči zadovoljno pomežiknile. Hari mu je v delno okrnjeni obliki nanizal razloge, ki so ga pripeljali k njemu, nakar ga je že zaprosil, naj si vzame vsaj pol ure za najnujnejši pogovor. Profesor se je čutil polaskan, da nekdo išče njegov nasvet in je seveda privolil. Ko sta uskladila termin, ga Hari ni želel nadalje zadrževati.

Jaka je prišel ob dogovorjeni uri in se pridružil Hariju, ki je že sedel na klopci v Tivoliju.

»No, kaj ste me želeli vprašati?« je z nestrpnim glasom spregovoril prvi. Da bi se lahko čim prej vrnil k pisanju, očitno ni nameraval izgubljeni časa.

»Pravzaprav sem vam želel nekaj pokazati. Poznam vse vaše knjige in tudi perspektivo, s katere ste jih napisali,« je pojasnil Hari, »vendar se na vse skupaj lahko gleda z drugimi očmi.«

»Me prav zanima s katerimi,« je pomislil Jaka, čeprav je bila v osnovi to Harijeva misel.

Jaka se je nenadoma znašel sredi puste pokrajine, nad katero so drseli nekakšni bliskajoči lampijončki nenavadne velikosti. Nikjer ni opazil česar koli iz njemu znanega sveta, zato je panično zavpil: »Kaj je zdaj to? Kaj se dogaja z mano?« Svojega glasu sploh ni zaznal. Popolnoma šokiran je namesto tega začutil magnetno ščemenje, ki je v valovih preplavljalo njegovo telo. Nekaj mu je reklo, naj se obrne, toda preden je lahko ubogal intuitivni vzgib, ga je nevidna sila zasukala okrog njegove osi, ne da bi storil en samcat telesni gib. Ko je sprevidel, da je bil Hari ves čas ob njem, se je počeno oddahnil.

»Hari, kje za vraga sva se znašla?« je spet brezglasno vprašal Jaka, a tokrat je dobil odgovor. Ta se je v obliki svetlobnega sporočila izpisal tik nad Harijevo glavo. Dobesedno v zraku se je bleščala beseda *Glej!*, katere zelena luč je profesorja spominjala na neonske napise. Daleč v ozadju so nastajale sivkaste gmote, vendar tisto niso bili niti oblaki niti gore. Čeprav so v prvi fazi izgledale in se gibale kakor oblaki ali megla, jih Jaka ni imel za atmosferske tvorbe, kajti v končni fazi so postale povsem negibne, morda še najbolj podobne okamneli lavi. Toda ta se nikoli ne bi premikala in kopičila v kapnikom podobne oblike, ki povrh vsega sploh niso imele nobene opore, ne v zraku in ne na tleh.

»O, moj bog,« se je zgrozil profesor, ko je opazil, da ga do višine kolen obliva neprosojna zdrizasta snov, iz katere so se napihovali in spet ugašali elipsoidni mehurčki. Vendar se ga ta snov, na kateri so se odsevali bliski lampijončkov, ogromni kakor odrasel slon, ni neposredno dotikala, marveč je za dober centimeter obšla vse vanjo potopljene dele telesa.

Hari se je smehljaj, ker se mu je situacija, v kateri profesorju za spremembo ni bilo čisto nič jasno, zdela dovolj komična.

Skozi zrak so švignili v spiralo zviti snopi svetlobe. Jakca je nenadoma stresel rahel magnetni sunek, ki ga je pravilno povezal s prej omenjenim pojavom. Skoraj istočasno je ugotovil, da tudi med bliski lampijončkov in občutkom ščemenja obstaja sorodna povezava. Kadar so bili vsi ugasnjeni, ga je jakost obdajajoče svetlobe spominjala na bele noči, ki jih je lansko poletje doživel v Sankt Petersburgu. Šele tedaj je opazil, da je na nebu sijalo sonce, a to sonce je bilo že na prvi pogled manjše in tudi žarelo je šibkeje kakor običajno.

»Hari, lepo prosim, razloži mi, kaj vse to pomeni, sicer bom mislil, da se mi je zmešalo,« je pomislil profesor, pri čemur se je tudi nad njim pojavil ustreznih svetlobni napis.

»Da bi se vam zmešalo?« se je odzval Hari s kazalcem na sencih, nazorno vrtečim se v levo in v desno. »Ah, to pa že ne. Saj bi vas bilo preveč škoda.«

»Kje pa sva potem?« je vprašal profesor.

»Na planetu Guru, vam bolj poznam pod imenom Jupiter,« je iskreno odvrnil Hari. »Ne bom vas utrujal z izrazoslovjem, ki izhaja iz sanskrta – saj veste, izvirnega jezika naše indoevropske civilizacije – zato se rajši drživa kar Jupitra.«

»Ja, kaj pa tvezite?! Na Jupitru, saj niste normalni,« je zdrdral Jaka, nakar je pogledal naokrog prepričan, da sanja. Hari je ohranil mirno kri in bolj zmedenega kakor jeznega profesorja pobaral: »Ali vidite tisto drobceno zvezdo nad rožnato vzpetino na desni?«

»Vidim, vidim, saj nisem slep,« je kratko pihnil Jaka in v znak potrditve stresel z glavo.

»Tisto je naša ljuba Zemlja,« je nadaljeval Hari.

»Hej, nehaj čvekati!« se je razhudil Jakec.

»Kaj morem, če je res,« se je branil Hari z namenom, da vse skupaj utemelji, »zakaj pa se potem ne moreva normalno pogovarjati?«

»No, le zakaj?« je zanimalo profesorja.

»Ker je ozračje preredko, da bi zvočni valovi, ki se ustvarijo s pomočjo glasilk, lahko uspešno zanihali membrano v najinih ušesih,« se je Hari čutil dolžnega pojasniti enega od neobičajnih pojavov, s katerimi sta bila soočena na Jupitru. Da mu je aktiviral čut magnetnega zaznavanja in prilagodil valovno dolžino barvnega spektra, ki ga je bilo oko sposobno zaznati, mu rajši ni omenjal. Če ne bi opravil teh popravkov, bi Jaka zaznaval zgolj zmes plinov. Takšno sliko, kakršno pač ponujajo opazovanja tega planeta z zemeljskimi napravami in sondami.

Jaka je s pogledom ponovno premeril dogajanje v okolici in skušal najti razlago, zakaj so njegove sanje videti tako zelo žive, tako resnične. Še vedno prepričan, da zgolj sanja, je vprašal: »Kako si potemtakem razlagate druge nenavadne pojave? Mi lahko pojasnite, kakšnemu namenu služi tale brozga, po kateri brodiva?«

Hari mu je brž postregel z odgovorom.

»Tekoči oklep zadržuje notranjo plinasto sfero pred izpuhtevanjem v vesolje. Kot vidite Jupiter nima atmosfere, kakršno imamo na Zemlji. Izogel, kakor se snov strokovno imenuje, je tudi sestavni element hladilnega sistema.«

»V redu. Ampak te ogromne svetilke me šele begajo. S kakšnim namenom se bli-skajo in frčijo po zraku?« je tečnaril dalje Jakec.

»Ali mislite, da morajo vse stvari in pojavi na svetu imeti nek poseben namen?« je odvrnil Hari. »Zakaj za vsako ceno iščete pomen – morda ga sploh nima – namesto da bi z občudovanjem uživali v stvarnikovi igri? Saj za televizijo tudi ne veste, kakšno je njeno notranje elektronsko delovanje, pa vendarle uživata v dobrem filmu,« pri čemer ga je rahlo minilo potrpljenje. »Za božjo voljo, nikar tako ne zapletajte življenja.«

»Se mi je zdelo, da ne boste znali odgovoriti. Sedaj se v izgovor sklicujete na boga. Ampak komu mar, saj tako ali tako samo sanjam.«

»Želel sem ti pokazati, da svet ni resničen. S tem namenom, če želiš, sem te *teleportiral* semkaj,« mu je razodel Hari in hkrati v mislih vztrajno iskal rešitev. »Zakaj meniš, da je to, kar vidiš, nemogoče? Poglej ta primer: ti ležiš v postelji, zaspíš in začneš sanjati. Tvoji možgani ustvarijo vse: čas, prostor, osebe, glasove, barve. Si kdaj pomislil na to?«

»Torej sedaj sanjam?« se je oklenil Harijevih besed kot poslednje rešilne bilke.

»Ves čas sanjaš. Tudi takrat, kadar doživljaš svet, v katerega edino verjameš.«

»Mhm,« se je namrščil Jaka, Hari pa je nadaljeval:

»Bog, ki je v resnici zavest (*čit*), skozi sanja, da je vesolje in to mu je v veselje (*ananda*) obenem pa večno (*sat*) ostaja v stanju miru, zato temu rajši pravim vse-mirje. Saj si že slišal za tri temeljne vidike oziroma značilnosti Boga: *sat-čit-ananda* (večno zavest blaženosti). Če želi Bog obstajati, mora biti večen, drugače ni Bog in da bi živel, se mora zavedati, drugače je zgolj mrtev predmet in če naj živi, mu to mora biti v veselje, kajti neveselo bitje bi rajši nehalo obstajati.«

»Hočem nazaj, hočem se zbuditi iz te nočne more,« je zahteval Jakec, ki je bil čisto iz sebe.

»Kakor želiš,« si je rekel sam pri sebi Hari in to je bilo dovolj, da sta se oba zopet znašla na tivolski klopci.

»Torej ste se lepo naspali,« se je pošalil Hari. »V tej poletni vročini človeka hitro zmanjka, še posebej po dobrem kosilu. Ampak da boste na lepem zadremali, si resnično nisem mislil.«

»Ne vem, kaj se je zgodilo in me tudi ne zanima,« je z zbegano neodločnostjo odvrnil Jaka v želji, da bi se čim prej vrnil v svoje prepoznavne okvire. Nato je vstal, rekoč: »Oprostite, vendar moram oditi. Se bova kdaj drugič posvetila mojim knjigam in vašim vprašanjem. Nasvidenje...« odkorakal po peščeni potki proti podhodu.

»No, kako naj potem navidezniku približam resničnost, če v vse dvomi? Kako naj mu podarim izkušnjo Boga, če se je otepa kakor hudič križa?« je rahlo negodoval Hari in pri tej priči odtegnil pozornost od svojega dvojnika, da se je ta razblinil v nič; česar zaljubljeni parčki na sosednjih klopcah, ki so bili preveč zaposleni drug z drugim, in redki mimoidoči, ki so po brezžičniku ravno lovili znižano tarifo, sploh niso opazili.

Hari je pretegnil od negibnega sedenja premrle okončine in se nato napotil nazaj proti vasi. Spotoma je srečal pastirja, ki je gnal pred seboj nepregleden trop ovac. Sem ter tja so se neubogljivo ustavljale in kakor da jim celodnevna paša ni bila dovolj, osmukale listje z grmičevja ob cesti. Ponavadi jih je pastir spet pognal naprej s predirljivim vriskom, če pa se niso zmenile zanj, je padel tudi kakšen udarec s palico. Ko je tako napravil red, je v miru nadaljeval s požvižgavanjem svojega pastirskega napeva. Hari se je umaknil blejajočemu tropu, kajti v njem ni manjkalo krepkih, rogatih mrcin. Nasploh so se mu živali zdele simpatične in kar krotke, toda previdnost je le previdnost. S svojo izjemno dolgo in gosto dlako ter tudi do štirideset centimetrov dolgimi svedrastimi rogovi so se himalajske kosmatinke zelo razlikovale od pasem, ki jih je spoznal v svojih domačih krajih.

Hari je pospešil korak, da nadoknadi trenutke, izgubljene v zastoju. V tem so se Indijci, sploh pa podeželani, zelo razlikovali od zahodnjakov. Pri slednjih, kot je ugotovil, mora namreč vse teči tempirano; dokler nekaj ne poče v življenju. Celo v njegovi podzavesti je bil čas tihi gospodar, čeprav se je v zadnjih letih že močno otresel njegovega zaslužjujočega vpliva. In samo v trenutkih, ko je premagal čas, je začutil, kaj sploh pomeni večnost. Zares hvaležen je bil Davidu, ameriškemu

posebnežu, ki ga je na prejšnjem potovanju srečal na železniški postaji v Gaji. Zgodilo se je, da je čakal na prihod vlaka za Varanasi. Ta je zaradi megle že dve uri zamujal – nič nenavadnega za Indijo – in Hari je postajal zelo nestrpen, ker ni bilo nobenih znakov, da se bo *Howrah ekspres* končno prikotalil po progi. Tako si je čas preganjal z ogovarjanjem popotnikov, ki so bili takrat na peronu. Spominjal se je, kako se je pogovarjal s sproščenim Američanom, ki sta mu delala družbo še dva druga turista. V nekem trenutku ga je Hari mimogrede vprašal, koliko je ura, kajti svojo je imel nekje založeno in se mu je ni ljubilo iskati, ta pa je odvrnil:

»Ure sploh ne nosim, ker je ne potrebujem.«

Tudi Hari je nekoč šel skozi obdobje, v katerem se je odvadil nositi zapestno uro in jo celo ni pogrešal, a je ob Davidovi izjavi vseeno presenečeno dejal: »Kako to? Človek na potovanjih res ne more brez ure.«

»Seveda je lahko,« je mirno odvrnil, »mar nisem zadosten dokaz?«

»Saj vendar moraš vedeti, koliko je ura, da ne zamudiš vlaka ali avtobusa,« je branil svoje prepričanje Hari.

»Če zamudim enega, vedno pride naslednji... avtobus, vlak, rikša, karkoli pač. Torej, kot vidiš, ure res ne potrebujem.«

Hari je ostal brez besed, če izvzamemo kratek: »Že, že, David, če imaš časa na pretek.«

In velika večina Indijcev se zares ne obremenjuje s časom. To je bila po Harijevih izkušnjah odločilna razlika, ki je ločevala oba svetova. In ta slednji, v katerem se je nahajal trenutno, mu je že dolgo bil bližje pri srcu.

Ko se je vrnil h Kumarjevim, sta Rahul in Anil na terasi uživala v zanimivi igri. Kadar se igra *kerom*, seveda ne manjka gledalcev. To je družabni dogodek za vso družino. Še več, tudi za sosede in mimoidoče, ki za hip postanejo, da bi preverili, kdo je boljši. Med namiznimi igrami, ki so tamkaj popularne, jo po priljubljenosti prekaša le šah. Harija je tako imenovani *kerom* takoj očaral, le pretirano spreten ni bil pri igranju tega. Zato je toliko bolj občudoval pretanjen občutek v prstih, s katerim so prebivalci dežele obvladovali lesene žetone in jih po gladki igralni površini pošiljali v vogalne luknje. Res je. Igra v marsičem spominja na biljard, pa tudi razlikuje se v marsičem od njega; denimo, od kod in kako in katere žetone lahko spraviš v luknje. Drugačno je tudi točkovanje in v nasprotju z biljardom igralci *keroma* ves čas sedijo na enem mestu.

Tistikrat je bolje kazalo Anilu, zato so skoraj vsi spodbujali Rahula. Igra se je nadaljevala z velikimi preobrati in Rahul je nazadnje celo uspel zmagati. Ta preprosta in zabavna igra, ki je hkrati zahtevala veliko domiselnosti in natančnosti, je prinašala veliko zadovoljstva in Indijci so bili v njej pravi mojstri.

Kakorkoli že, Hari je bil naravnost zaljubljen v njihov smisel za racionalizacijo. Nobenih nerodnih palic, nobene posebne mize, ki te omejuje na točno določen prostor. S keromom so Azijci, poreklo igre ni natančno znano, izumili poceni, a zato nič manj privlačno različico biljarda. Ne, Indijci se nikakor niso nagibali h kompliciranju, razen morda na kakšnem uradu, banki, celo železniški postaji in povsod drugje, kjer se človek lahko ujame v birokratsko past. Ampak, kot je bilo rečeno, ima drugi najštevilčnejši narod na svetu svojstven odnos do časa. Nekako jih ne veže in ta svoboda se na edinstven način izraža v številnih družbenih vzorcih. Če je na zahodu prisotna težnja po skrajni izpopolnjenosti, ki od človeka zahteva, da postane brezhiben, torej kakor stroj – bog ne daj, da ne bi vse bilo do sekundo točno, do milimetra natančno in se do zadnje note ujemalo – je v Indiji močno prisotna težnja po izpolnjenosti. Tako se stvari, če je le možno, lotevajo z otroško igrivostjo; kajti stroj bo vedno le stroj.

Osnovna ideja (kalup) – ki je prisotna v plesih, na proslavah, v njihovi klasični glasbi, pri igrah in na drugih kulturnih prireditvah – se vedno omehča oziroma ublaži skozi izvajalčevo svobodo. Celó v metafizičnem okviru približevanje svobodi zahteva zgolj izstopanje iz kalupa, nikakor ne njegovega razbitja, kakor menijo nekateri 'poduhovljenci'. In kadar je navideznikom to uspevalo, kakor je na primer začelo uspevati Aniti, je bil Hari najsrečnejši človek na svetu.

»Hej, film se je že začel,« je čez duri zaklicala Sunita in še isti hip izginila v notranjosti hiše.

Vsi razen Rahula in Anila, ki sta igrala povratno partijo keroma, so se preselili pred Kumarjev črno-beli televizor. Tukaj se je za indijsko ljudstvo neodvisnost od časa začela močno krhati. Če so hoteli videti svoje junake, so se morali ob točno določeni uri prikovati pred televizijski zaslon, drugače bi zabava splavala po vodi. Sredi obdobja globalizacije nobena dežela ni mogla ostati zelen otoček, ki bi ga tehnološki napredek obšel. Ljudje kljub vsemu sami izbirajo, čemu bodo namenili svoj čas. Seveda, ko je igrača nova, denimo Kumarjev TV, je nekaj časa neubranljivo privlačna. Hari je ob tem dejstvu ravnodušno upal, da ne bo zasvojila njegovih

prijatelj. Tistega dne so na programu Sahara TV predvajali tipični bollywoodski 'masala' film – triurno mešanico akcije, glasbe, ljubezenske drame in komedije.

»Devasari, ne zakrivaj mi pogleda,« se je oglasila njena mati.

Glede na to, da je v glavni vlogi nastopal nihče drug kot Amir Kan, eden največjih indijskih zvezdnikov, so vsi družinski člani z očmi požirali prizore, v katerih je igral.

Tedaj sta v zatemnjeno sobo prihitela še zamudnika.

»No, brž se usedita, saj vidita, da se slika trese že ob najmanjši motnji,« je velel Vidžaj.

»Ah, kako je Aišvara danes lepa,« se je topila od navdušenja Sunita.

»Takšna je bila v času snemanja in ne danes,« si je ogorčeno mislil Dineš in potem z glasnim »Psssst,« hipoma opozoril svojo sestro, češ saj ti ni treba vsega komentirati.

Hari ni vedel, kaj naj si misli, ko so zbrani ves čas hvalili zdaj film, pa igralce in spet film, zato se je opravičil in odšel spat v sosednji prostor, kamor je potlej še dobro uro vdiral televizijski zvok.

Naslednje jutro, ko se je zbudil, je bilo bolj mirno. Kumarjeva mati je dekletoma česala dolge črne lase, ki so jih nato okrasile s sveže natrganim jasminom. Na lepo ovenčanem oltarju sta dogorevali dišeči palčki, kar je pomenilo, da je bil jutranji obred 'bujenja' hišnih dev ali božanstev že opravljen. Devasari je medtem, ko se je družina počasi zbirala pri zajtrku, pekla *čapatije* – indijske krušne palačinke, ki jih je nameravala postreči poleg *kečarija*, mešanice leče in dala.

Pred jedjo so se obvezno vsi skupaj zahvalili za dobrote, katere jim dobrotljivo poklanja stvarnik. Nihče ni niti pomislil, da bi pohitel in začel jesti pred očetom, ko pa je sam segel po hrani, so mu drugi sledili.

»Popoldne bi lahko družno obiskali Ganešov tempelj,« je po končanem obedu predlagal Vidžaj.

»Z veseljem,« je kratko odvrnil Hari, potolažen, da so domačini kljub vdoru tujih navad ostajali zvesti svoji tradiciji. Tega, po čemer so prepoznavni daleč prek meja lastne dežele, si niso pustili odvzeti, saj bi to pomenilo, da popuščajo v najpomembnejšem. V odnosu do Boga. V doseganju resničnega smisla življenja.

»Seveda oče,« so spoštljivo pritrdili vsi drugi, nakar je mati vprašala: »Kdaj name-ravaš, da bomo šli?«

Oče Vidžaj je izbral sedmo uro, ker so tempeljski svečeniki zvečer ob tem času vedno izvajali *pudžo*, hindujsko daritev. Sicer hindujci nimajo navade, da bi zahajali v templje po urniku. Obiščejo jih, kadar jim najbolj ustreza, se poklonijo svojemu Bogu in po nekaj minutah gredo dalje. Nepoučeni opazovalci bi rekli, spet ta indijska improvizacija, ampak glede duhovnosti bi Indija z vsemi svojimi številnimi religijami, ki strpno sobivajo na njenem ozemlju, morala biti zgled vsemu preostalemu svetu. Če kje, potem tam Bog ni tujec v svoji lastni stvaritvi. Sploh pa ga nikoli niso proglasili za mrtvega. Blagor narodu, ki ga krasi živa in resnična duhovnost.

Medtem ko se zahodnjaki spotikajo ob vprašanjih 'Ali Bog obstaja ali ne? Ali je zgolj priročna izmišljotina za manipulacijo z ljudmi ali je nadvse resničen?', so na indijskem podkontinentu to vprašanje že zdavnaj razrešili. Ostaja jim le še odločitev, na kakšen način se mu približati. Nekateri ga predano častijo, redki proučujejo, v glavnem pa mu domala vsi po svojih najboljših močeh služijo, torej kot koristni člani družbe.

S tem je pojasnjeno, zakaj se ljubitelji resnice in miru od nekdaj dobro počutijo na tem poduhovljenem koščku planeta, kamor malikovanje blagovnih znamk še ni tako močno razpredlo svojih lovč.

Človeku, kakršen je bil Hari, postane toplo pri srcu, ko opazuje tovrsten življenjski slog, v katerem se posvetno in posvečeno prepletata na vsakem koraku. Ali je kje na svetu kdo videl, da se delavci in uslužbenci zjutraj, preden se lotijo svojih opravil, s kratkim obredom priporočijo višjim silam za uspešen dan? Ti edinstveni prizori so vsakdanja praksa povsod po Indiji, še na armaturnih ploščah avtobusov in tovornjakov lahko najdete simbolične oltarčke, posvečene božanskim zaščitnikom. Kdor je dorasel najvišjemu razsvetljenju, bo seveda izbral meditacijo in druge jogijske pristope k Bogu, tisti, ki so bolj oddaljeni od cilja, pa ga bodo zadovoljili s poklanjanjem rož in dišečih palčk ali romanjem v svetišča. Hari ni nikogar obsojal, četudi je ta izbral najpreprostejši način za stik z Najvišjim.

»Bolje preprost, kakor nikakršen,« si je rad dopovedoval Hari in v tistem trenutku mu je v glavo šinila genialna domislica. Si morete misliti, kako presenečen je bil profesor Jakec, ko je odprl pisemsko ovojnico in v njej našel vabilo na mednarodno konferenco o etičnih vprašanjih. Odvijala se bo v Indiji v svetem mestu Varanasi pod organizacijskim okriljem tamkajšnje priznane univerze. Še istega dne je telefoniral tja in preveril, ali v pismu navedene trditve držijo. Dekan Adžaj

Šrivastava je ponovil natanko to, kar je Jakec predhodno prebral. Uvrščali so ga med izjemne strokovnjake s področja etike in na konferenci bo nastopil s svojim najbolj priznanim delom *Najvišje dobro kot nedosegljiv ideal*. Po potrditvi udeležbe pa mu bodo poslali tudi letalsko vozovnico, katere strošek bo skupaj z bivanjem pokrila organizator.

Jaka se je počutil zares imenitno. Vesel je bil, da bo po dvajsetih letih znova obiskal zanimivo deželo in hkrati ponosen, da bo lahko nastopil s svojo teorijo.

Harijev namen, ki je stal v ozadju vsega, pa je bil tako popoln, da se nič v zvezi z njim ni moglo izjaloviti. Spodrsaljaki se namreč dogajajo le amaterjem.

Jutrove čeri

izostrene zaznave

Manever je uspel. Jeklena ptica se je v svojem značilnem letu lahko dvignila nad oblake, ki so prignani z normandijske obale, zgoščeno jadrali nad Bretanijo. Ker zunaj ni bilo kaj videti, je Jaka listal po brezplačnih revijah, s katerimi je letalski prevoznik skušal zamotiti svoje potnike. Seveda ni bil edini, ki se je na ta način otepal dolgočasje, pri čemer je bilo njegovo ogledovanje silno površno. Čeprav se ni pogosto prevažal po nebu, je imel občutek, da je celotno vsebino revij, v katerih so barvite opise turističnih krajev zapolnjevali vrzel med reklamnimi stranmi glamuroznih izdelkov, že nešteto krat videl. Prav kmalu se je počutil že tako bedasto, da je vse skupaj opustil in pospravil tiskano šaro nazaj v predal .

Na redni liniji British Airways med Londonom in Madrasom oziroma po novem Čenajem je bilo kar nekaj potnikov Indijcev, ki so si našli delo v tujini. Zaradi tega so, kadar je bila možnost, odhajali na obisk v rodno deželo, saj so po zakoreninjeni ljudski navadi želeli ohraniti stike z domačimi. Jaka se ni kaj dosti menil za stewardese, ki so v presledkih prihajale mimo. Le toliko, da se je prepričal, kako šarmanтно delujejo oboje – Indijke v temno modrih sarijih, ki so se v eleganci krasno ujemale s svojimi kolegicami, svetlolasimi Angležinjami; odločitev letalske družbe za izbrano kombinacijo se je Jaki zdela povsem posrečena. Ker potniku ob njem ni bilo do pogovora, je sklopil veke in se udobno zleknjen predal sanjarjenju.

Pozdravil je navzoče v predavalnici in si nato približal mikrofona, da bi se ga bolje slišalo. Začel je s kratkim nagovorom, v katerem je eksistencializem izpostavil kot osnovno filozofsko ozadje napovedane razprave. Redki zamudniki so še vedno iskali primeren prostor zase, zaradi tega je predlagal udeležencem, naj pred nadaljevanjem preletijo brošuro, ki jo je pripravil posebej za ta simpozij. Predah je izkoristil za odpiranje pregledne datoteke na svojem prenosnem računalniku, namenjene projiciranju kratkih povzetkov in slikovnega gradiva na veliki zaslon s prednje stene predavalnice. Spričo množice ljudi, ki je nestrpno čakala, kaj bo skoraj povedal, se je nastopajoči počutil sila imenitno. Temu je sledil zadržan začetek, vendar Jaka se je hitro razživel v svoji vlogi in nato suvereno pripeljal svoje

Slepeče bele *v objemu narave*

Rosne kaplje so krasile cvetove lilij in dalij, ki so se sramežljivo razpirali v jutranjem soncu. Potepuški maček je brez strahu pred vrtnarji, ki so bili postavili opozorilne table, prečkal zelenico, le včasih je malo zaostal in smešno otresel svoje mokre tačke. Drobna veja, s katere je odfrčala sinica, ker se ji je prihuljeni sprehajalec preveč približal, je živahno požugala brkatemu mačkonu. Malce proč na vogalu zelenih površin je semafor še vedno oranžno mežikal, čakajoč, da ga prebudijo iz nočne monotonije. Park ob Levstikovi ulici je imel svoje življenje. Za narcise vem, da so si vsako pomlad žezele, naj se kdo od mimoidočih skloni in jih povoha. Pomislite, še celo sveže popleskan smetnjak si je nekoč zaželel, da ga opazijo v novi sivkasti preobleki. Pozornim ljudem je park vedno postregel s čim zanimivim. Primož se mu na poti v trgovino skorajda ni mogel izogniti, toda kaj ko je spadal mednje, ki niso ločili tulipana od narcise, pač rojen meščan. In taki največkrat sploh ne delajo nobene razlike med golobi in kosi, saj jim naravna razgledanost veleva le, da se jim oboji lahko pokakajo na glavo.

Primoža je bolj kakor omenjena nevarnost težila Harijeva nedostopnost. S polno vrečko živil je hodil po ulici in se spraševal, zakaj so njegova prizadevanja, da se poveže z učiteljem, skrajno neuspešna in do kdaj se mu bo izmikala sreča. Ko se je vrnil v stanovanje, je spet tuhtal o svojih možnostih za čimprejšnje snidenje z njim.

»Ne, Primož, dovolj si poskušal,« si je rekel in v isti sapi grdo zaklel, »prekletu sranje. Če ne gre, pač ne gre. Rajši se bom sprehodil do knjižnice, sicer si bom od samega sedenja in živčnosti še prebavo pokvaril.« In beseda je meso postala.

V primerjavi z dogajanjem na ulicah, katere je moral prehoditi na poti do časopisne čitalnice, se mu je slednja zdela presenetljivo opustelo mesto. Seveda se je takoj spomnil, da so odrasli ljudje v dopoldnevih po službah, njihovi otroci pa medtem gulijo šolske klopi. Je bil vsaj mir za branje. Skozi okno čitalnice se je razlivala prijazna svetloba, a se prav nihče od redkih obiskovalcev ni pritoževal nad pomanjkanjem življenja. Primož je na hitro preletel dnevni tisk, da mu je ostalo

več časa za uporabnejše čtivo. Vsaj mislil je tako, vendar sta njegovi dve najljubši reviji že tičali v rokah bralcev, ki sta se udobno namestila za sosednjo mizo. Napotil se je k policam, na katerih je bilo zloženo preostalo gradivo, pri čemer je za oddajnim pultom opazil knjižničarko, ki je po njegovi presoji skoraj zagotovo morala biti nova.

»Ali vam lahko kako pomagam?« je prijazno vprašala Primoža, videč, da se dolgo ni mogel odločiti, kaj bi izbral.

»Iščem kakršno koli zanimivo branje, da si z njim preženem čas,« je smehljaje začel pojasnjevati on. »Čakam na športni reviji, ki sta ravno zasedeni. Kaj mi predlagate v izbiro?«

»Če upoštevam raznolikost prispevkov, je zame daleč najboljša Gea,« je povedala knjižničarka, »sicer pa revija govori sama zase, zato jo le prelistajte.«

»V redu, če tako praviš,« si je mislil Primož in molče vzel ponujeno revijo ter se s kratkim »Hvala!« začasno poslovil od nje.

Ni se motila. Revija je bila tudi njemu zelo všeč, že zaradi svoje slikovne podobe. Ko jo je odložil, je presenečen ugotovil, koliko novega je izvedel, pa tudi to, da se je bil precej zatopil vanjo. Ura v zvoniku je odbila poldne, od jutranje zasedbe obiskovalcev je ostal le še on, seveda pa se je medtem nabralo mnogo drugih. Če bi se tedaj lotil še pregleda športnih novic, bi porabil preveč časa. Ko je zapuščal čitalnico, se vseeno ni počutil prikrajšanega za karkoli. Nato so ga na ulici znova ujele stare misli. Ah, kako silno si je želel postati Harijev učenec, ali ga vsaj ponovno srečati. Vendar zdelo se mu je, da je vse njegovo upanje zaman. Iskani se je kakor vdrl v zemljo.

»Takšno čakanje me ne bo nikamor pripeljalo,« je v obupu stiskal ustnice Primož.

»Najbolje bo, da si poiščem nek hobi, s katerim si bom koristno zapolnil dneve.« Seveda, redne zaposlitve ni imel in je finančno gledano tudi ni potreboval. Petindvajset let v trenerskem poklicu, nemalokrat kot vodja tujih reprezentanc, mu je prineslo znatne denarce, pred kratkim pa je še nanese, da je podedoval po starših prav tako hvalevredno vsoto. A namesto sreče, ki naj bi jo užival v eksistenčni varnosti – navidezniki so v podobne iluzije pač radi verjeli – se je počutil kar se da zagrenjenega. Želel je več, kakor mu je bilo življenje trenutno ponujalo. Samo to. Popolnost, ki se mu je razodela po Hariju.

V naslednjih dneh je bil Primož stalni gost v knjižnici. Ni se spraševal od kod je prišla takšna preobrazba, vendar odtlej je rajši posegal po revijah, kakršni sta

bili Gea ali Planet Zemlja, saj ga vse drugo naenkrat ni več privlačilo. V nekem trenutku je celo razmišljal, da bi se v njih lahko znašel delček njegove azijske prigode, vendar je istočasno podvomil, da je sposoben strniti vtise s poti na bralcem dopadljiv način. Nazadnje je le zbral pogum in se odločil, da poskusi. Ves teden je pisaril in kar precej se je namučil z besedilom. Primož je komaj čakal, da pokliče urednika revije Gea in mu omeni ter kasneje tudi predloži svoj izdelek. Prepričan je bil v kakovost pripravljenega članka. Že od iskanja jasnega osnutka naprej je ustvarjal nekaj, kar bo namenjeno objavi. V kolikor bi razmišljal drugače, se pisanja sploh ne bi lotil. Sam je doživel lepoto obiskanih dežel, sedaj jo je želel pljuskniti med ljudi. Toda gospod Bizjak ga je rahlo razočaral, ko mu je povedal, da je v Sloveniji še veliko takšnih popotnikov. Dejstvo, da je v urednikovem predalu čakalo vsaj sto člankov, ki bi zlahka napolnili dva letnika omenjene revije, je bilo zadosti nazorno. Primož ni vedel, kaj naj poreče, zato je urednik prišel na dan s preprostim receptom: Kdor čaka, dočaka. Morda zato, ker je Primož v odgovor nejasno zastokal, je od Bizjaka za vsak slučaj dobil nasvet, naj poskusi še pri poljudnoznanstveni konkurenci. Pomislil je kajpak na Planet Zemljo. Ta revija je nedolgo tega začela izhajati v slovenščini, tako da je nekaj upanja za objavo vsekakor bilo, česar se je zavedal tudi Primož. A splavalo je po vodi iz povsem banalnega razloga; v njej so objavljali le prevedene inačice člankov, objavljenih v matični reviji.

»Ne izključujem možnosti, da bomo pri naši reviji sčasoma začeli z uvrščanjem člankov slovenskih avtorjev,« se je glasila obljuba izdajatelja z druge strani žice, »o takšnem dopolnilu smo že razmišljali.«

»Če bo vse po sreči, boste vaš načrt kmalu uresničili,« se je vnaprej veselil Primož.

»Najbolje, da vas takrat znova pokličem, kajne?«

»Da,« se je strinjal vprašani sogovornik.

Primožu ni preostalo drugega kakor posloviti se. Vendar njegov »Nasvidenje« še ni pomenil konca pogovora.

»Čakajte malo, gospod,« ga je zaustavil izdajatelj. »Če želite zaslužili nekaj denarja, vam lahko ponudim možnost, da za nas delate kot prevajalec.«

»Saj mi ne gre za denar, želim, da bi ljudem podaril nekaj lepega,« je na presenetljiv način zablestel Primož.

»A ja,« je zazijal oni drugi, le da Primož tega ni vedel, pač pa je še isti hip rekel: »Ravno zato se mi zdi, da je vaša ponudba prišla kakor naročena. Saj ste gotovo imeli v mislih prevajanje prispevkov iz vaše angleške izdaje.«

»Da,« je predlagatelj nekoliko izgubil dar govora, kar je Primož z veseljem izkoristil, rekoč: »Na ta način bom lahko pripomogel k bralčevemu užitku.«

Oba sta se nato še dogovorila o podrobnostih sodelovanja, pri čemer je bil Primož povabljen na razgovor, ki je nekako spadal zraven.

V osrčju gharvalskega hribovja se mesečina razliva nad ravnico, po kateri lenobno teče reka Ramganga. Noben zvok ne ostane preslišan v gluhi noči. Iz zavetja salovih dreves negibno strmijo oči in čakajo. Opice, ki so še malo prej spale v krošnji dreves, so se umaknile pred pretečo nevarnostjo; njihovi svarilni klici so vse bolj oddaljeni. Za hip so ga razkrinkale, zato se plenilec z elegantnimi gibi umakne iz svoje zasede, namenjen poiskati si novo. Šum, ki ga povzroča hoja po razmočeni podlagi, ne izdaja, da je na svojem nočnem pohodu kralj džungle. Šape tristo kilogramske mrcine z občutkom božajo tla in zavajajoče puščajo vtis, da se v zavetju dreves sprehaja previdna srnica. Sedaj niti to več, kajti senca je preskočila podrti deblo na robu gozda in hušknila v travnati objem savanskega rastja. Človek dobi občutek, da rahel vetrič maje visoke bilke, tako nedolžno je njihovo šelestenje, tako popolno se zna zakrinkat vrhunski plenilec. Toda tisti, ki jih razum še ni povsem zapustil, ponoči sredi džungle resnično nimajo kaj iskati. Razen če nočejo oponašati Jimmy-ja, ki je nekoč živel v teh krajih. Dobrodošli v najstarejšem indijskem naravnem parku, ki se obenem ponaša kot prvi, ki je že davnega l. 1973 postal del projekta za ohranitev tigra. Približno petdeset primerkov te vse bolj ogrožene živalske vrste je tukaj pod himalajskimi pobočji našlo svoj varen dom. Velike zasluge za naš prečudoviti park je imel sprva lovec in kasneje zagret naravovarstvenik Jim Corbett, po katerem se rezervat tudi imenuje. Vsakomur, ki ga obišče, ponudijo nepozabno doživetje narave, kar lepo potrjuje vsakoletni porast števila obiskovalcev, ki se ponavadi zadovoljni poslovijo z besedami: »Še se bomo vrnili. Kje drugje bi sicer občudovali trope srnjadi in slonov ter tigre seveda, če imajo srečo. Ne pozabimo, da kanček te pride prav tudi, kadar želimo izslediti leoparda. Ta divja mačka je morda celo najbolj 'nevidni' prebivalec parka, saj se večinoma zadržuje v višjih legah, na težko dostopnih pobočjih in seveda ker je noč njen aktivni del dneva. Nasploh je tigre in leoparda najlažje opaziti zjutraj,

ko se po končanem lovu grejejo na soncu, za kar si leopardi ponavadi izberejo drevesno vejo ali skoraj nedostopno skalno ploščad. Razočarani pa ne boste niti ljubitelji rečnih krokodilov – *gavialov*, katerim najbolj teknejo ribe – so bolj zdrave kakor mi – zato le brez skrbi. Pestrosti s tem še zdaleč ni konec. Tukaj boste našli petdeset vrst sesalcev – Philipsovih ali Siemensovih, ki jih boste včasih videli na hodniku pred vašo sobo, normalno niso všteti – petsto osemdeset ptičjih vrst in petindvajset vrst plazilcev. Med njimi, če omenim le najzanimivejše, smo posebej ponosni na redko videne..... Če želite videti nekaj, o čemer boste navdušeno pripovedovali svojim vnukom, že jutri obiščite eno od najlepših naravnih oaz in se v miru odpočijte od divje zahtevnosti vašega življenja. Moje ime je Anil. Skozi Corbettov park, kjer kot pomočnik glavnega oskrbnika nadzorujem delo čuvajev parka, sem vas popeljal, čeprav tokrat zgolj v besedi, prepričan, da boste v njegovi resničnosti še neprimerno bolj uživali. *Namaste* (nasvidenje).

»Mene lahko kar zraven prišteješ,« si je rekel Primož, ko je v računalnik vtipkal zadnjo besedo.

»Bralci mi bodo še kako hvaležni za ta vsekakor izjemen članek.«

Ni se motil. Všeč je bil tudi uredniku. Primožovo pogodbeno delo pri Planetu Zemlja se je zanj začelo zelo spodbudno. V prevajanju je tako užival, da se je v nepolnih dveh mesecih brez večjih težav prebil skozi ducat in več prispevkov. Odtlej se niti kronično prezaposlena Vesna ni mogla ubraniti rednemu prebiranju revije in na ta način izražati pohvalo svojemu bratrancu. Zelo se je spremenil; kar izžareval je voljo do življenja in Vesna je to opazila. Ugajalo ji je, da je Primož znova zadihal s polnimi pljuči – dobesedno in v prenesenem pomenu – kajti po tisti tragediji z varovancem, je bila zanj iz meseca v mesec bolj zaskrbljena. Preteklost. Primož je sedenje pred televizijskim ekranom zamenjal za dolge sprehode v naravo. Vzljubil jo je. Nekdanja neznanka ga je radodarno obsipala z drobnimi radostmi, ki jih je od nekdanj namenjala ljudstvom sveta. Jutranjo zarjo s sanjskim prelivanjem barv oblakov tik pred sončnim vzhodom. Odejo živopisnih gorskih cvetlic ob samotnih poteh. Jesenskim živčavom veveric, ki stikajo po gozdu in si pripravljajo zimsko zalogo hranljivih dobrot. Zgodnjimi meglicami nad sadovnjaki in močvirnimi travniki, ki so v svežih jutrih pod svojim plaščem skrivale ptice, baje zato, da bo njihovo mnogoglasno žgolenje prišlo bolj do izraza. Z valovanjem morja, ki v širjavi modrine presega človeško oko, in poleg še z brezštevilmimi drugimi čudesi.

Primož je rahločutno spoznaval, koliko lepega je bil prezrl. Ampak osrečevalo ga je, da bo sedaj, ko se je bližal Abrahamu, nadoknadil zamujeno. Glede na dosežen napredek, roko na srce, mu je kazalo zelo dobro. Celu papigo si je kupil, da je vnesel del narave v svoje bivalno okolje. Hari je poznal vse njegove skrite želje, čeprav mnoge sploh še niso vzklike. Poznal jih je kakor svoje lastne. Morala sta se zopet srečati.

Primož je počakal, da se je vrnil iz knjižnice in šele doma začel prebirati vsebino lično oblikovane brošure. Ko si je pred četrto ure izposodil knjige, jo je opazil na robu pulta, kjer je za hip zastal njegov radovedni pogled, in jo vzel.

»Hja, tole pa ni videti napačno,« si je rekel Primož in poizvedujoč, kaj še piše, obrnil list. »Meditacija mi bo pošteno koristila, sploh če dokazano pomladi telo in duha, kakor je tu notri navedeno. Ampak kdo se je spomnil, da bo predaval v Škofji Loki?« je nekoliko motilo Primoža. »Ali ne bi bilo bolj praktično odločiti se za večji mesti, kakršni sta Ljubljana ali Kranj? No, če se res namenim tja, lahko spotoma obiščem še svojo teto Mileno.«

Tisti četrtek se je zgodilo, da je lilo kakor iz škafa, zaradi česar je bila njegova sorodnica toliko bolj presenečena nad obiskom. Pripravila mu je indijski čaj in ga postregla skupaj z domačimi piškotki. Primož ji je med pogovorom omenil predavanje, vendar njegova spodbuda, da bi se ga skupaj udeležila, ni padla na plodna tla. Zavrnila jo je namreč z besedami: »Ah, Primož, v tem dežju me nič ne mika vandrati naokoli.« Pri tem je ostalo tudi potem, ko jo je nečak spomnil, da se bosta peljala z avtom.

»Veš Primož, tiste brazilske nadaljevanke ne smem zamuditi,« je dodala Milena. »V katerih se nič ne dogaja, čeprav ima gledalec vtis, da se ves čas nekaj dogaja,« je hotel pripomniti Primož, vendar se je govorjenju v prazno rajši izognil. Bil je tudi že čas, da se odpravi dalje.

V avli gimnazije je bilo zbranih kakih trideset ljudi, ki so čakali začetek predavanja. Pogledovali so proti vratom, kdaj se bo prikazal gospod Bogdan Cvetko, da bi končno dobili, po kar so prišli. In se je, bližajoč se po hodniku, ki je vodil do večnamenske učilnice. Povabil jih je, naj z njim odidejo v prostor, v katerem je predhodno izobesil nekaj stenskih diagramov in pripravil diaproyektor.

Primož je s še nekaterimi zamudniki potihoma vstopil, ko so drugi udeleženci ravno prisluhnili uvodnemu pozdravu predavatelja. Ob pogledu na Harija je od presenečenja okamnel. Hari se mu je nasmehnil in ga povabil, naj sede, nakar je

nadaljeval z besedami: »Torej danes bomo govorili o Transcendentalni meditaciji. Čeprav se njeno ime sliši zapleteno, gre v resnici za povsem enostavno, naravno in učinkovito metodo globoke sprostitve. Bistvo same metode se razkrije, ko prevedemo obe latinski besedi *transcendere* in *meditare*, ki pomenita *preseči* (oz. iti onstran) *mišljenje*. Vihravi um, ki je od jutra do večera poln misli, se skozi vedno finejšo izkušnjo misli med meditacijo spontano umirja. To se nadaljuje, dokler ne presežemo najfinejšega impulza misli in se umirimo na ravnini čiste zavesti, kjer zgolj smo. Doseženo najmanj vzbujeno stanje je sedež vse inteligence, urejenosti in sreče v človeku. V tem stanju ostanemo popolnoma budni, pri čemer se pozornost umakne navznoter v naše bistvo. In ko je utišán zadnji miselni vrtinec, se skozi naš živčni sistem zrcali tisto vse prežemajoče polje čiste inteligence Boga oziroma Narave, ki ureja celotno vesolje. To se lahko zgodi samo v primeru, da prepustimo naravi telesa in duha, da se ob pomoči notranjih mehanizmov vse zgodi samo od sebe. Če želimo izkusiti to najfinejšo raven življenja, moramo zgolj dopustiti, da proces postopne sprostitve steče brez kakšnega koli kontroliranja duha ali koncentracije; skratka, opustiti vsakršen napor, ki bi lahko zavrl ta občutljiv, a skrajno preprost in naraven proces.«

Primož je v naslednji uri vsrkaval vsak najmanjši drobec Harijevega znanja in sam pri sebi ugotavljal: »Tega mi Hari ni nikoli pripovedoval.« Primož je kasneje, ko so se po končanem predavanju ljudje že razkropili, hotel izvedeti zakaj.

»Čakal sem na primeren trenutek,« je Hari poskušal potešiti odkrito radovednost.

»Hočeš reči, da je to pravi trenutek zame,« je neučakano vskočil Primož, »čas, da me naučiš meditirati?«

»Če boš tako izbral. Svoboda je vselej tvoja,« je Hari namenoma ostal nevtralen in potem nadaljeval s pogovorom: »Nikoli ni nepravi čas, ko gre za pravo stvar.«

Primož ni dvomil v izrečeno modrost in je skupaj z desetimi upi – osip kandidatov po prvem dnevu je bil za Harija pričakovan – ki niso verjeli v naključja, opravil vse potrebne korake učenja, združene v zanimiv sedemdnevni tečaj. Ko jih je Hari pripeljal do konca tega, so njihovi obrazi hvaležno sijali v globokem spoštovanju do mojstra, ki jim je prišepnil modrost Absoluta. S sposobnostjo doseganja enosti, milostno podarjeno, so se znašli na začetku svoje samostojne poti na zemljevidu polja vseh možnosti. Primož je spet verjel v svobodo. Meditacija mu je omogočila, da je drugič in tretjič in četrtič... v svojem življenju prestopil meje običajnega

zavedanja, le da je tokrat namesto vsemogočnosti izkusil nekaj veliko bolj mirnega – brezmejno tišino. Čeprav je Primož že med samim tečajem oblegal Harija z raznimi vprašanji, se je nekaterih domislil nekoliko kasneje. Še dobro, da je bil Hari potlej dosti lažje dosegljiv, bodisi po telefonu ali osebno, in ob eni od takšnih priložnosti ga je Primož pobaral: »Kaj ti je ljubše: brezmejna dinamika ali brezmejna tišina?« Spomin na krilatega Budo je bil še vedno živ.

»Brezmejnost je brezmejnost, zakaj bi se omejeval z razlikovanjem?« je Hari natančno vedel, kaj govori.

»Vendar vseeno ne pomenita isto, kajne?« še ni bil čisto zadovoljen Primož.

»Eno se razvija skozi drugo, v resnici pa je oboje eno in isto. V dokončnem razsvetljenju boš ugotovil, da ne obstaja višje spoznanje od tega,« je modroval Hari.

»Aktivnost je izraz tišine in tišina je rezultat skrajno prefinjene aktivnosti.«

»Si pod slednjo imel v mislih meditacijo?« ga je prekinil Primož. Mojster je prikimal.

»Da, na prvem mestu njo, vendar sem štejem vse aktivnosti, ki izpolnjujejo kozmični namen.«

»In te so...« je želel vedeti njegov učenec.

»Kakršno koli delovanje, ki človeka osrečuje,« je posplošeno razložil Hari in slednje utemeljil z zgledom: »Na primer tvoje prevajanje za Planet Zemlja.«

»Tudi to veš?« se je nagajivo začudil Primož in se nato oštel: »Joj, kako trapasto vprašanje,« ter tako spravil Harija v dobro voljo.

»Ampak mnogi ljudje žal delajo, sploh v službi, nekaj, pri čemer ne uživajo prav preveč,« se je Primož navezal na Harijevo misel. »Zakaj?«

»To boš moral ugotoviti sam,« je velel učitelj in se v naslednjem hipu opravičil, ker se je moral posloviti. Ob robu vozišča se je ravnokar ustavil avto, iz katerega je izstopila ugledna ljubljanska dama, umetnostna zgodovinarica, s katero je bil Hari dogovorjen.

Primož je sedel ob prenosnem računalniku in tipkal besedilo svojega zadnjega prevoda. Ponavadi je svoje pogodbeno delo opravljal doma, toda tistega dne naj bi se sestal z glavnim urednikom revije, ki je vsake toliko časa imel kaj povedati tudi svojim zunanjim sodelavcem. Tako se je malo pred dogovorjeno uro znašel v prostorih založbe Barat. Med čakanjem na svojega šefa bi lahko klepetal s tam zaposlenimi, saj jih je že po službeni dolžnosti povezovalo dobro poznanstvo. Sredi

največje delovne vneme jih resnično ni želel motiti. Zlasti lektor in grafična oblikovalka, ki sta se mu večkrat oglasila po telefonu in mu namignila, kaj bi se še dalo izboljšati, sta bila namreč v dneh pred izidom naslednje številke zelo zaposlena. Kljub temu, da je urednik obtičal v gostem prometu, se Primoževo čakanje nanj ni predolgo zavleklo.

»O preklete, spet so popravljali Celovško cesto,« so bile prve besede iz ust gospoda Tepine, ko je vstopil v prostor, in šele potem je pozdravil svoje kolege.

»Ali niste vedeli, da bo en vozni pas zaprt vse tja do četrtega,« je mimogrede bleknila Marija; kot kaže je bila nataktnjena, ker ji direktor že pol leta ni povišal plače.

»Vsega res ne morem vedeti,« je osorno odvrnil Tepina, »saj nisem bog,« in tako vnesel nekaj dodatne napetosti v svoj kolektiv.

Takrat je zagledal Primoža in z zmernejšim tonom dejal: »Saj niste jezni za zamudo, kajne?«

»Nikakor,« je odvrnil Primož.

»Hvala,« je bil prijazen urednik in zatem gosta povabil k svoji pisalni mizi.

»Prinesel sem vam nekaj novih prevodov,« je delavno začel pripovedovati Primož.

»V redu,« je sprejemljivo odvrnil urednik. »Pravzaprav sem vas poklical zaradi nečesa drugega.«

»Poslušam,« je Primož izrazil svojo pripravljenost, da izve kaj. »Toda pred tem naj čisto na kratko spregovorim o prevodih,« se je odločil urednik. »Tiste malenkosti, na katere smo vas opozorili, ste po lektorjevih besedah baje odpravili.«

»Da.«

»Kakorkoli že, z dosedanjim delom, ki ste ga opravili za nas, sem zelo zadovoljen, zato vam sedaj ponujam odgovornejše delo,« je gladko izdaval Tepina vključno s pojasnilom: »V času Sonjine porodniške odsotnosti boste, če seveda želite, lahko prevzeli skrb za celotno podobo revije.«

Primoža je ponudba dodobra presenetila. »To pomeni, da sprejmete vse njene naloge skupaj s pisarniškim prostorom, kjer bi po novem opravili večino svojega dela,« je nadaljeval urednik. »Upoštevajoč prepletenost opravil pri nastajanju revije, je že zaradi časovne usklajenosti treba delati v skupini; vsaka druga rešitev je bolj hipotetične narave.«

»Do kdaj se moram odločiti?« se je pozanimal Primož.

»Najkasneje do sredine prihodnjega meseca bi se morala dogovoriti,« je zatrdil Tepina, »čeprav vidim, da se vam že sedaj svetijo oči.«

»Na prvi pogled morda res, vendar pri takih stvareh ne škodi temeljit premislek,« se je nasmehnil Primož.

»Denimo, da bom sprejel službo, vendar počakajte, da vas nekje proti koncu naslednjega tedna pokličem in vam sporočim svojo odločitev.«

Primož se ni bal izzivov, katere je tok življenja občasno naplavil na obalo vsakdanjosti. Sploh pa je bil, od kar je začel meditirati, veliko bolj samozavesten in spontan v svojih odločitvah, tako da ga morebitno pomanjkanje izkušenj v oblikovanju ni kdo ve kako prizadevalo.

Novega dela pri Planetu Zemlja se je lotil sproščeno. Vsako jutro je nasmejan izstopil iz dvigala, da se je poln elana pridružil svojim sodelavcem. Takšen je bil njegov značaj, po čem so bili prepoznavni drugi, pa je počasi šele začel spoznavati. Ker je za razliko od prej z njimi preživel več časa, se temu ni mogel izogniti. Ampak včasih, ko se je sprožila kakšna naporna debata, bi vse 'težake' najraje poslal domov, samo da bi lahko v miru delal naprej. Med odmorom za malico, ko je količina opravljivo kritičnih čenč dosegla svoj vrhunec, se je z računovodkinjo Natašo, ki je bila na slednje ravno tako občutljiva, vedno zatekel v mirnejše vzdušje Oaze okusa. Potem je šlo znova po starem.

»Ah, Manja, ti si lahko privoščiš marsikaj, o čemer bom jaz še dolgo samo sanjala,« je zavzdihnila Petra, ki je od lanski pomladi naprej skrbela za oglaševalski del revije. »Za moža imaš direktorja z visoko plačo. Poglej mene, uboga reva sem. Kadar potrebujem nov par čevljev, skačem po razprodajah.«

»Ali ste videli tisto reklamo za kuhinjo, ki jo pod ugodnimi pogoji ponujajo pri Ruparju?« se je vmešala Mojca, ne da bi jo kdo karkoli vprašal.

»Ponudba velja samo do konca meseca,« je opozoril Vili in se spet zakopal v lektoriranje.

»Saj vemo,« so z izjemo Nataše skoraj v en glas odvrnile ženske.

»Ampak, kdo jo lahko kupi pri naših mizernih plačah?« je dodala svoje tudi Metka.

»Ali ni super, nam saj ni treba razmišljati kam z denarjem?« je Klemen pokazal svoj smisel za črni humor, pri čemer so ga kolegice zgolj grdo pogledale, češ molči, teslo možko.

Primoža je takšno vzdušje utrujalo, vendar on je vsaj vedel, zakaj ga trpi. Želel je soustvarjati poljudno in bralcem dopadljivo revijo, ki bo okrepila njihov čut za naravo, za vse lepo. Po službi si je napolnil svoje iztrošene baterije, kakor ga je naučil Hari, in se obvezal, da ga peščica nemirnih glav ne bo odvrnila od njegovega namena.

Zjutraj so zgledno zatopljeni v svoje delo, ampak bolj ko se je bližala tretja ura popoldan, slabše je bilo. Primož je tuhtal, kaj se bo moralo spremeniti, da bo zavel svež veter – da bodo sodelavci srečnejši. Pravzaprav se ni toliko spraševal kaj narediti, kakor kako se lotiti tega. Ne, Petra zagotovo ni prebrala njegovih misli, ko je naslednje dopoldne dejala: »Če bi me vsaj nekoliko bolje plačali – šef nam to samo obljublja, potem pa pravi, da naklada ni dovolj visoka – bi delala z veliko večjim veseljem.«

»Jaz tudi,« je soglašala Marija.

»Po pravici povedano, zadnje čase vse pogosteje razmišljam, da bom zamenjala službo,« je nadaljevala Petra.

»Ja, le kam neki boš šla?« je pesimistično pihnil Klemen. »Saj veš, kakšna kriza je z zaposlitvami.«

»To je tudi res,« je nejevoljno priznala Petra. Edino Nataša si je v morečem vzdušju drznila vedro razmišljati: »Saj bo bolje!«

»Ej, Petra, šef prihaja,« je šepnila Marija in ji takoj zatem predlagala: »Sedaj mu reci, da nisi zadovoljna s plačo.«

»Rajši kar pozabi, če nočeš, da se ob prvi priložnosti znebi še tebe, kakor se je svoje soproge,« je vskočila Metka. »Potem se boš šele otepala z revščino, ko niti teh denarcev ne boš imela.«

Ni si upala.

Primož je že ves mesec opazoval nezdravo obnašanje večine zaposlenih pri reviji Planet Zemlja. Če jim je hotel pomagati, se je moral izpostaviti in prevzeti pobudo. Odločil se je, da bo med malico tistikrat za spremembo ostal na službenem mestu ob svojih sodelavcih, da se bo z njimi pogovoril.

»Naše delo je zahtevno in pogosto precej stresno,« jih je ogovoril Primož. »Toda obenem vam moram zaupati, da sem kljub vsemu veliko bolj spočit kakor nekoč,« in zadovoljen opazil, kako so napeli ušesa. »Po zaslugi redne vadbe meditacije sem namreč odkril, kaj sploh pomeni resnični počitek. Ko bi vedeli, koliko dodatne

sproščenosti je to vneslo v moje življenje, bi se je gotovo tudi vi lotili. Kaj pravite na to?»

»Mene še najbolj sprosti moj mož, ko me nežno povalja med rjuhami,« se je zahihitala Metka, čemur je sledil smeh okrog nje zbranih, iz katerega je bilo mogoče razbrati prikrito odobravanje.

»Avša avšasta, samo seks ji hodi po glavi,« je pomislil Vili, kateremu se je Primožovo priznanje zdelo zanimivo in ga je vprašal: »Kako si se spoznal z meditacijo, Primož?«

»Slučajno sem v knjižnici našel obvestilo o predavanju. Po obisku tega sem se udeležil enotedenskega tečaja, na katerem nas je učitelj strokovno uvedel v umetnost globoke sprostivte.«

»Preden me začne stvar zares zanimati mi povej, koliko te je vse skupaj stalo?«

»Šlo je pol moje plače, vendar, ker mi res pomaga, tega nisem nikoli obžaloval,« je brž pojasnil Primož.

»Spet nekdo, ki služi na račun tujih tegob,« je menila Petra, »mene že ne bodo videli na tečaju.«

»Morda je vseeno nekaj na tem,« je pripomnila Manja in se nato obrnila k Primožu z besedami: »Ti lepo meditiraj, Primož, in če bomo opazile, da vsak dan v vsakem pogledu vse bolj napreduješ, te bomo posnemale.«

»Veš da, kar misli si,« je polglasno zamomljala Metka in zagreto dodala: »Za ta denar se grem raje oddahnit v Tunizijo.«

»Pa nič, če vas ne zanima, drage dame,« je zaključil Primož in nato odšel do Natašine pisarne, iz katere se je širil prijeten vonj po pravi kavi.

»Vidite, takole je, če človek nima žene...« je Marija opravljivo namignila svoji družbi, »...mora pač meditirati.«

»Joj, si zlobna,« je razočaran nad njo rekel Klemen.

»Če je pa res,« se mu je postavila po robu ona. »Nekoč je bil uspešen trener s polnimi žepi denarja. Pa ga poglej sedaj. Pristal je med nami, kjer dela kakor mi na pol zastonj. Ne vem, če je po takšnem padcu, ravno najpristojnejši za dajanje nasvetov.«

Primož je kljub tegobam, s katerimi se je srečeval v službi, sklenil, da bo zaradi pripadnosti reviji vztrajal, dokler se Sonja ne bo vrnila s porodniškega dopusta. Po zaslugi veččine, katere ga je bil naučil Hari, je njegovo razumevanje zavesti in materialnega okolja raslo in lažje je prenašal tudi številne nesmisle tega sveta.

Vsako jutro je videl prihajati svoje sodelavce v službo, čeprav ta vsaj nekaterih očitno ni veselila. Delo, ki jim je bilo naloženo, so rutinsko opravili – navsezadnje so ga ponavljali vsak dan, tako da jim niti misliti ni bilo treba zraven – čakajoč, da jih bosta urina kazalca spustila domov. Nihče jim ni povedal, da v življenju obstaja nekaj več, da so se rodili z nekim namenom, ki je pod ofenzivo od zunaj generiranih želja vsiljive potrošniške družbe postal pozabljen. Ostali so le še slepe čebele, zaslepljene od prividnih ciljev, roj previdnih delavk, ki se niso želele zameriti matici (beri šefu).

Primož se je začel zavedati nečesa, kar je Hari že dolgo vedel. Neozaveščen človek – navideznik – opravlja svoje delo kakor pod hipnozo. Ne zaveda se dejanskega stanja. V njegovih možganih teče avtonomni program na podlagi znanih vsebin in pridobljenih spretnosti. Na podoben način deluje tudi vesolje. Bog je svoje stvarstvo načrtoval tako, da je popolnoma samostojno v svojem delovanju in ne potrebuje vpletanja stvarnika, razen če ta začuti potrebo, da kaj spremeni ali izboljša. Na začetku ustvari vesolje iz svoje lastne energije – čiste zavesti – in nato vstopi vanj, podeljujoč mu del svoje neizmerne energije. Vendar procesi vesolja se potem samostojno nadaljujejo, medtem ko čista zavest ostaja ločena, opazovalec igre, ki se nadaljuje.

S sorodniki vred Devasari ni poznala težav, s kakršnimi so se srečevali zaposleni pri reviji Planet Zemlja. Če se nekdo zaveda samega sebe, tudi ob rutinskem delu ohrani polnost zavedanja. Nič ni izgubljeno zanj. Kolikokrat je moral Hari to početi. Kolikokrat je sprejel vlogo služabnika, stražarja ali tlačana, da je soigralec lahko kraljeval na odru življenja, da je bilo nekomu vsaj za hip dano izkusiti skoraj popolno svobodo, suverenost.

Anil Kumar iz Kausani-ja, Devasarin brat, je bil pomočnik oskrbnika naravnega parka. Hkrati je kot nadzornik čuvajev imel veliko zaslug za to, da so divje živali, predvsem tigri, v Corbettu našle varen življenjski prostor. Že od malih nog sta ga starša učila spoštljivega odnosa do narave. V brezskrbnem otroštvu, ko so se vaški fantalini podili za žogo, je Anil v prostem času nemalokrat oprezal za pticami in gradil valilnice. Tudi zaradi tega je odrasel v človeka z razvito ekološko zavestjo. Po končanem študiju biologije je želel ostati v čim tesnejšem stiku z naravo, zato je presrečen sprejel službo v rezervatu. Seveda je šel njegov zaščitniški odnos do nje marsikomu tudi na živce. S svojo nepodkupljivostjo je namreč resno ogrozil divji

lov, ki je zaradi posameznih pohlepnih domačinov dolgo veljal za največjo nadlogo, in oskrbnik, zavzemajoč se za osveščanje lokalnega prebivalstva in ostrejši nadzor, mu je pri tem stal trdno ob strani. Položaj se je, vsaj kar zadeva Corbett, v zadnjem obdobju precej izboljšal. Zmanjšanje kršitev znotraj parka je bil plod odgovornega dela, medtem ko je včasih prav prišlo tudi kakšno naključje. Oskrbnik je novim čuvajem rad pripovedoval zgodbo izpred nekaj let. Ker so bili tedaj v kratkem razdobju nezakonito uplenjeni trije odrasli tigri, je bil položaj zelo resen. Zaposleni v parku so postali zelo pozorni. Čeprav se je nepridiprav potuhnil, so čuvaji močno sumili dvomljivega trgovca z blagom, a brez dokazov mu krivde niso mogli naprtiti. Nekega lepega dne pa je med prebivalce kakor strela z jasnega udarila vest, da so trgovčevo truplo našli v gozdu. Bilo je iznakaženo od tigrovih krempljev in ugrizov. Potlej se je težava s krivolovom umirila in šele po treh letih so zabeležili nov dokaz krutega človeškega posega, ki je bil, na srečo, zadnji posamični primer nezakonitega lova.

Upravniki ali oskrbniki naravnih parkov so se v ohranjanju naravne dediščine zavzemali za trajne rešitve. Pogosto so opozarjali, da na tako občutljivem področju poteze kratkega daha, s katerimi se je rada izvlekla država, ne pridejo v poštev. Predolgi milijoni let so bili potrebni za razcvet biološke raznolikosti na Zemlji, da bi sedaj neki ozki interesi, porojeni v še ožjih glavah, ogrozili celoten planet. Tudi Anil si je javno, kadar je imel priložnost za to, zaželel, da bi oblasti bolje skrbele za naravne parke; da bi svet ljudi imel posluš za naravo. Čudil se je, da je polovica sveta pozabila na svojo prijateljico, ki bi jo morali spoštovati kot lastno mater. Prijateljev namreč ne jemo. Kako preprosto se sliši nenasilje. Seveda če ljudje niso pod urokom prividnih resnic, izmišljenih v dobičkonosni pokvarjenosti McDumbalda in njegovih posnemovalcev, ki grobo streljajo in koljejo, a si v resnici kopljejo svoj lastni grob.

Primož si nikoli ni mislil, da bo postal vegetarijanec, dokler ni v nekem trenutku jasno spoznal, da je to pravzaprav stvar preživetja. Ravno je zaključeval svojo enoletno službovanje pri reviji, ko ga je nekega večera milostno preblisnilo najbolj veličastno občutje, kar jih je kdaj koli izkusil. Brezpogojna ljubezen in sočutje do vseh živih bitij, ki sta ga oblila, sta bila tako silna, da je v trenutku ozdravel od vseh svojih preteklih zablod. Vendar s tem še ni bilo konec daljnosežnih premikov v njegovem življenju. Primož se je na povabila prijatelja Gorana včlanil v društvo Sinica, ki je združevalo slovenske naravovarstvenike, dejavno pa je simpatiziral

tudi z organizacijo Greenpeace. Včasih je zanju napisal kakšen članek, se udeležil protestov, ki jih je ob kritičnih dogodkih pripravljala zlasti slednja, ali predlagal, kam naj se prevesi težišče njihovega dela. Zelo si je prizadeval, da se bo karkoli obrnilo na bolje, pri čemer je z grozo ugotavljal, da tudi druga stran ne počiva. Ko se je kot predstavnik društva Sinica pojavil na televiziji in odprto zagovarjal odpravo lova, je več kot očitno dregnil v osje gnezdo. Nasprotniki so mu po časopisih kmalu začeli podtikati, da mu je bolj skrbi za živali kakor za ljudi; nekaj, kar sploh ni bilo res. Ampak to je še nekako pogoltnil. Precej lažje kakor prezirljiv odnos zakonodajnih teles do vseh pobud, ki jih je naslovil nanje; te je podkrepil z navedbo členov iz slovenske ustave. Po letu dni čakanja mu je prekipelo, ker nobena njegova pobuda ni bila uvrščena na dnevni red parlamenta. Z državo se ni mislil več ukvarjati, rajši se je odpeljal naravnost k Hariju, da mu ta pojasni položaj.

Čeprav predhodno ni najavil svojega obiska, ga je Hari potihoma pričakoval.

»Tooook, toooooook,« je Primož zaradi ugotovljene okvare zvonca jezno pobotal na vrata. Učitelju je zameril, da ga je v zadnjem obdobju pustil popolnoma na cedilu. Stvari, ki se jih je loteval, niso tekle po njegovih pričakovanjih. Ker se v notranjosti hiše ni nič premaknilo niti zaslišalo, je Primož začel obžalovati, da se ni predhodno najavil po telefonu. Vnovič je stisnil pest in še močnejše udaril po lesu, ki je zatresel spokojno vzdušje z druge strani vhoda.

»Saj že grem,« se je oglasilo poznano govorjenje, kar je obiskovalcu zaleglo za lažje čakanje, da se vrata odprejo.

»Oprosti Primož, bil sem v kopalnici, ko se mi je zazdelo, da slišim hrup. Toda dokler se ni ponovil, nisem bil gotov, da me zunaj kdo čaka,« je trenutek zatem Hari hitel pojasnjevati svojemu gostu.

Primož ga je vljudno pozdravil, nakar je dejal: »O nečem bi se rad pogovoril s teboj. Tako zelo važno je, da nisem mogel čakati, da se ob priliki srečava kje v mestu.«

»Kaj bo dobrega, Primož?« je radoživo vprašal Hari.

»Daj no, Hari, saj veš, da sem v težavah,« je zagodel Primož, »toliko pameti menda premorem, da vidim, kdaj se sprenevedaš.«

»Stopiva noter na toplo,« je predlagal Hari in pospremil svojega gosta v dnevni prostor. Tam se je slednji razgovoril in začel naštevati, kaj vse je počel v minulem obdobju, Hari pa ga je zbrano poslušal in blago prikimaval. Primož se je nervozno presedal, s čemer je ponavadi dal slutiti, da želi izraziti kritiko, vendar jo hkrati

previdno odlaga na primernejši trenutek. Hari je bil kljub Primoževi omahljivosti pripravljen. Učenec, s katerim bi se ponašal vsak mojster, mu je lepo opisal svoja prizadevanja glede lovske zakonodaje, potem pa se ni mogel več zadrževati in je v spremenjenem tonu vzkliknil: »Če smo v svojem bistvu vsemogočni, mi odkrito povej, kakšen smisel ima, da sedaj ne morem doseči niti tega, da bodo ljudje spoštovali naravo! Trudim se, da bodo ustavno prepovedali lov, pa nič od tega, vse je zaman... Kakšen učitelj pa si, da me tunkaš v blato neuspeha?«

Dokler se izkazana jeza ni za malenkost ohladila, je Hari opazoval svojo papigo, ki se je nevzgojeno drla: »Kakš'n mučitelj pa si, kakš'n ...« tako da je tudi Primožu počasi že šlo na smeh.

»Zdaj pa tiho, Para, ker se bom sicer lotil še tebe,« je Hari z neustavljivo voljo hitro dosegel svoj namen in se nato spet posvetil svojemu gostu s pripombo: »Še vedno te muči ego. Najprej moraš premagati ego, potem boš pripravljen.«

Primož se je namrščeno odzval: »Se ti kaj svita, kdaj bom premagal ego?« Očitek na njegove račun je bil kar hud.

»Ko boš uvidel, da sreča ni v doseganju tega, kar želiš, temveč v spoznanju, da zunaj tebe ni ničesar, kar bi si želel.«

»Mhm,« se je zamislil Primož nad neverjetno popolnostjo slišanege.

Hari je nadaljeval: »Dragi prijatelj, sicer pa se v glavah ljudi stvari vendarle premikajo na bolje; tudi po tvoji zaslugi, Primož.«

Minili sta dve leti. Anil je medtem postal inšpektor, ki je nadzoroval delovanje naravnih parkov v Indiji. Njegova sestra Devasari se je poročila v oddaljeno gorsko dolino severno od Džošimata. Tisoče milj proč je Primož resnično užival v vsem, kar je počel.

Devasari je živela umirjeno življenje, ne dosti drugače od svoje matere. Ni se ji bilo težko privaditi na novo okolje, kajti dolina Lata je bila čudovita in njeni ljudje prijazni. Moževa družina jo je sprejela s toplino, značilno za preproste hribovce, svoje sorodnike pa je kljub temu pogrešala, saj je njeno srce pripadalo tudi njim. V dolgih letih sobivanja se med ljudmi spletejo številne nežne vezi, ki za vedno ostanejo žive.

Za razliko od rodnege Kausanija, kjer je resnično višavje samevalo nekje daleč na obzorju, jo je Lata, njen novi dom, dočakala v samem osrčju gora. Zgolj skalni pas je preprečeval, da bi njeni pogledi segli do sosednje planote Tibeta. Na nasprotnih

pobočjih so dolino obdajale krasotice, kakršna je bila Nanda Devi, pa Trisul ter slavni Hanumanov vrh, kjer naj bi junak Ramajane iskal zeli za ranjenega tovariša. S svetom jo je povezovala le ozka cesta, po kateri so razen avtobusa, ki je enkrat dnevno pripeljal v vas in se potem vrnil v dvajset kilometrov oddaljeni Džošimat, v glavnem potovala terenska vozila. Slabo rodovitna pokrajina je tamkajšnjim prebivalcem narekovala, naj bolj kakor jeklene konjičke cenijo jake, ki zaradi vse-splošne uporabnosti niso zastoj veljali za njihovo najljubšo domačo žival. Le kdo jih ne bi imel rad; te kosmate živalce – s smešno kratkimi nogami v nesorazmerju s postavo – so hribovcem omogočale preživetje. Devasari je včasih šla ponje na višje ležeče lege, kjer so se jaki svobodno pasli. Kadar jo je vzpenjanje utrudilo, je sedla na travo, ki je v šopih poganjala med skalovjem, in potem z žvižgi skušala privabiti jake. Tudi če so se odzvali, je morala počakati, da se počasi spustijo do njenega počivališča. Na ta način si je prihranila vsaj četrto ure hoje. Nekega dne so ji misli odplavale daleč proč. Tako daleč, da jim pogled ni mogel več slediti, zato je sklopila oči. Znašla se je znotraj sebe, prekipevajoča od budnosti. Videla je množico ljudi, ki so nekam hiteli – Evropejce – in med njimi moža, ki mu ni bilo vseeno za bolešno stanje narave. Primoža seveda ni osebno poznala, vendar podoba v njeni glavi si je tako živo prizadevala izboljšati svet, da ji je ganjenost segla v dno duše. Da bi prišel v Indijo, da bi se pogovorila z njim, si zaželi, kdor upa in zmore.

Življenje je bilo do Primoža vse bolj prizanesljivo. Skozi dejavnosti, ki so v njem okrepile občutek za naravni red, je pridobil sposobnost lahkotnega obvladovanja poljubnih okoliščin. Skladno s tem so odpadli vsi njegovi strahovi glede prihodnosti in hvaležne sedanosti, ki mu je po težkih preizkušnjah vendarle podelila izluščeno radost bivanja. Daljše zgledno sodelovanje z revijama Gea in Planet Zemlja še ni povsem zamrlo, plod česar je bilo tudi njegovo hrepenenje, da ta odnos okrona z lastnimi prispevki s področja ekologije, prvenstveno z avtorskimi reportažami naravnih parkov. Večkrat je sanjaril, da se bo izkrcal iz letala nekje na drugem koncu sveta in se s fotoaparatom podal v neokrnjeno naravo odkrivat obilje življenja globoko v njenih nedrjih. Ta izrazita notranja naravnost je Primoža vedno močnejše napeljevala k uresničitvi zelene zamisli. Če bi predolgo odlašal in tlačil svoje vzgibe, bi s tem zagotovo onesrečil sebe in druge. Pakiranje kovčkov je tako postalo samo še vprašanje časa.

Ogled desetih naravnih parkov v treh mesecih. Po pristanku v Čenaju na jugu Indije je imel pred seboj velikopotezni cilj, ki si ga je bil zadal med pripravami na potovanje. V manjšem parku z imenom Vedantagal, ki leži nedaleč proč od koromandelske obale, domujejo številne ptičje vrste. Ker s svojo velikostjo in zelo zmerno pestrostjo ne zbuja prevelikih apetitov pri obiskovalcih, je bil za Primoževu 'ogrevanje' kar pravišnji. Kmalu se je lahko prepričal, da je ogled ptic možen edinole z dveh razglednih stolpov, ki sta postavljena na jezerskem obrežju. Dodaten omejujoč dejavnik je bila razdalja med posameznim stolpom in otočki, poraščenimi z bambusom in trsjem ter redkimi drevesi, kjer so se zbirale jate vodnih ptic. Primož se je zaradi tega odločil, da si bo čim pride v mesto kupil daljnogled, čeprav se kasneje ni nameraval vrniti v park. Ni se mu zdel vreden truda, kajti zaradi nekaj čapelj, gosi, pelikanov, rac in štokelj ter druge leteče perjadi bi dejansko po neumnem trošil denar za taksi. Ker si je že ravno privoščil tovrstno udobje – drugače kakor s taksijem ali lastnim avtom se do parka tako ne da priti – je voznika nazaj grede poprosil, da sta se kratko ustavila v mnogih vaseh ob poti. Primožu se je najgloblje v spomin vtisnila vasica, ki se je že od daleč ponujala s sila preprostimi, a na pogled zelo prikupnimi kolibami. Ker je deževalo, so se domačini verjetno zadrževali v njihovi notranjosti, tako da je zaselek navidez deloval zelo neobljudeno. Z izjemo kolibe, pred katero je stal majhen otrok z dvakrat prevelikim dežnikom in začudeno opazoval prišleka. Njegova mati se je smehljala in umaknjena pod napušč iz ozadja spremljala dogajanje. Primoža je milozvočna indijska glasba, ki se je polglasno razlegala z radia, povsem očarala. Kot vkopan je spremljal prizor. Vse kolibe so bile od strehe do tal grajene iz slame in ojačane zgolj z bambusovimi palicami. Televizijska antena, postavljena na slemenu ene od njih, ga je neizrekljivo presenetila. Toda Indija je polna podobno duhovitih protislovij, ob katerih človeku zmanjka besed. Kje v Evropi je mogoče videti kaj takega? Samo nekaj kilometrov naprej se je na asfaltni cesti sušilo zrnje. Primož je vedel, da tovrstna površina kmetom močno olajša delo. Požeto slamo raztresejo po cesti in vozila, ki potujejo po njej, otepajo slamo, da se zrnje loči od nje. Praktično. Nato slamo ročno odstranijo, zrnje pa pometejo na kup, kar je na gladki cesti očitno spet najlažje storiti. Ampak otrokom, ki so skakali okrog Primoža, se to ni zdelo nič nenavadnega. Kaj slama in zrnje – ali je vredno omembe – oni so se želeli fotografirati.

Naslednjega dne se je napotil v Mahabalipuram. Obiskani kraj je upravičeno veljal za turistično znamenitost. Ko si je v zanikrnem hotelu našel sobo, je z balkonskega okna streljaj proč uzrl obalna templja, ki sta zaradi svoje izjemnosti pod Unescovo zaščito. Seveda s tem še nista bila varna pred slanimi kapljicami z morja, ki so skozi stoletja počasi razjedale kamen. Vseeno sta ohranila svoj čar, tako kakor Pančrath templji, druga mahabalipuramska zanimivost. Ko je obhodil vse turistične točke v kraju, je bil pošteno utrujen. Komaj se je povzpел po stopnicah na hotelsko teraso, da si privoščič večerjo. Bučanje valov je ustvarjalo živahno glasbo, kajti morje je bilo tukaj posuto s čermi, pa tudi dovolj nemirno, da je Primož že popoldan opustil svojo zamisel o osvežilni kopeli. Med čakanjem na svoj *birjani* bi se lahko pogovarjal s katerim od popotnikov, ki so glede obrokov imeli podoben urnik kakor on, a mu ni bilo do tega. Razveselil se je hitre postrežbe. Ko je odstranil koščke čilija, mu je jed zares teknila. Užitka mu ni zmotil niti velik zelen kuščar, ki je od nekod prilezel po stropu in se ustavil natanko nad njegovo mizo. Četudi načeloma ni imel nič proti zablodelemu plazilcu, se je vseeno spraševal, ali bo ta izgubil oprijem in čofnil v njegov krožnik, in molil, da se to ne bo zgodilo, dokler ne poje svoje rižote.

Primoževa naslednja postaja je bil naravni park Perijar. Pot do tja ga je med drugim peljala prek čudovitih stoječih voda Kerale, kjer radodarnost narave zares ni počivala. V lepem spominu mu je ostalo tudi mesto Kočín, malo manj avtobusna odisejada, ki ga je čakala potem. Čeprav je Kumili dosegel šele pozno popoldan, mu je kratek delček dneva, ki ga je izkoristil za sprehod po ulici in iskanje poceni hotela, vse v enem, odkril, da je pravkar obiskal še enega izmed plejade majhnih in kaotičnih indijskih krajev, prilagojenih turizmu.

Bolje je kazalo že zjutraj, ko se je prvič odpravil v park. Pojma ni imel, da se bo skupaj z drugimi obiskovalci vozil s čolnom po ogromnem jezeru.

»Ne vem, če bom od tu sploh uspel opaziti še kaj več kakor samo te bedaste kormorane,« se je v mislih pridušal Primož in hkrati priznaval: »Vendar pokrajina je sanjsko lepa, resnično, skoraj pravljica.«

»Sloni na desni,« se je nekdo zadril in čoln se je po tistem znatno upočasnil. Primož je zagrabil daljnogled in ga naravnal proti delu pobočja, kjer se je zadrževalo nekaj slonic s svojimi mladiči. Zaradi precejšnje razdalje so bile s prostim očesom videti vse prej kakor orjaške in temu primerno pri opazovalcih niso zbudile zasluženega strahospoštovanja. Celo jelen z razkošnim rogovjem, ki se je ob povratku

prikazal v goščavi, ko je čoln drsel čisto blizu obrežja, je lahko naštel več vzdihov občudovanja. Med dvournim izletom je turistom poziral le še trop divjih prašičev. Primož si je gotovo želel bogatejše bere, toda dobil je, kar je. Razlagal si je, da so se nadležne opice, ki so jih s pačenjem in kazanjem zob ter svojih rdečih riti pričakale na kopnem, oprezujoč kaj bi lahko izmaknile svojim višje razvitim sorodnikom, zbrale v znak posmeha. Malo je manjkalo, da najbolj predrzna ni dobila brco, vendar je k sreči pravočasno odskočila.

Primož ni vedel, kaj bi počel popoldan. Resda se je želel ponovno vrniti v park, ker je izvedel, da so na voljo tudi vodeni prehodi skozi džunglo, vendar je to nameraval odložiti na naslednji dan. Iz dileme ga je rešil podjetni rikšar, ki ga je na vsak način hotel popeljati na nekakšno botanično ekskurzijo, kar mu je končno tudi uspelo. Tako je Primož na čajni plantaži in v bližnji predelovalnici spoznal vrsto zanimivosti o tej kulturni rastlini, s čemer je zgolj zaokrožil svojo popoldansko turo. Vodič ga je namreč na samem začetku popeljal po vrtovih njemu dobro poznanega kmeta. Kajpada. »Če ne bi videl, ne bi verjel,« je Primož večkrat dejal, saj na razmeroma majhni površini domala ni bilo zelenja, ki tam ne bi raslo. Da, lubje, ki ga je odrezal vodič, je dišalo po cimetu. Tam nista manjkala *kardamom* in *kurkuma*, pa orjaški kruhovec. Kdo bi si mislil, da ananas raste na tleh kakor kakšna zelnata glava. Videl je tudi kakav, beli in črni poper, papaje. Lastnik parcele mu je nazorno pokazal, kako se iz kavčukovca ročno pridobiva lateks; dejal je, da z lesenim valjem po cele dneve iztiska vodo iz lepljive bele mase. Saj jih je bilo toliko, da se vseh niti zapomnil ni. Za vedno pa mu je ostal spomin na mejno področje med Tamil Nadu-jem in Keralo, katero je opazoval s tisoč metrov višje ležeče terase. Na desni je padal v globel ogromen slap; spodaj na ravnici pa so bila polja in nasadi manga. Zares nepozabno.

Nebesne zvezde so igrivo dražile spečo prirodo. Medtem ko je Primož mirno počival, se je bližalo tretje jutro, od kar je zapustil tropsko opojnost Kerale. Po vmesnem prestajanju želodčnih težav, ki mu jih je nakopala slabo pripravljena hotelska hrana, se je poln optimizma in brez grenkega priokusa predramil iz poživljajočega spanca. Zunaj je bilo zelo sveže, pravo planinsko vreme, zato je zaščiten samo s pižamo, smuknil nazaj pod odejo in tam ostal, dokler električni radiator ni ogrel kaj več kakor samo sebe. Za zajtrk, ki mu je bil postrežen v sobi, mu je najbolj teknila paradiznikova omleta. Mož na recepciji, katerega je Primož ob odjavi

povprašal glede odhoda avtobusov, mu je dejal, naj ga ne skrbi, saj ti pripeljejo mimo hotela in poberejo morebitne potnike.

Spust iz hribovske postojanke Utija je bil kljub ovinkasti cesti, ali ravno zaradi nje, naravnost spektakularen. Če sploh kje v Indiji, je bil šofer miniaturnega avtobusa stalno zaposlen z zavorami in volanom ravno na tej cesti. Prehod skozi tri klimatske pasove se je končal dobrih devetsto višinskih metrov razlike nižje. Ker je bil Mudumalaj vse bližje, je Primož pospravil svoj pulover v nahrbtnik in se pripravil na izstop. V znak dobrodošlice so langurji, elegantne dolgorepe sive opice, z neverjetno gibčnostjo splezali ali poskakali z dreves, katerih krošnje so se bohotile ob postajališču. Primož je prepozno izvedel, da je park zaradi težav z divjimi lovci za nekaj mesecev zaprt, saj bi se sicer podvival nazaj na avtobus, ki je maloprej brez odvečnega čakanja odhitel dalje. Čeprav je kraj ležal 'bogu za hrbtom', se je Primož pravilno odločil, da bo tamkaj ostal vsaj en dan. Zabavno popoldne mu je minilo v jahanju udomaćenega slona – prvič v svojem življenju se je odločil za ta podvig, nekoč privilegij kraljevskih dostojanstvenikov, za nameček pa so ga kratkočasile tudi opice z zganjanjem svojih vragolij. Nekoliko proti pravilom, vendar na škodo nikogar, se je z vaščanom, ki je v obdobju obratovanja parka po njem prevažal turiste, uspel dogovoriti za krajšo nočno vožnjo po glavni cesti. To je hitro obrodilo sadove, saj se jim je po nekaj prevoženih kilometrih povsem od blizu prikazala silhueta divjega slona. Šofer je ugasnil motor, da ni vznemirjal slona, ki je s svojo negibno postavo komaj opazno izstopal iz teme. Indijec je bil precej nervozen, saj je žival čemela v strmini takoj nad cesto, kar jim ni puščalo dosti manevrskega prostora za umik v sili. Na obojestransko zadovoljstvo se je vse dobro končalo, Primožu pa je bilo, tokrat zaradi slabe vidljivosti, namenjeno, da nemoten pogled na divjega slona preloži na drugič. Presneto, isto je veljalo tudi za bizona, katerega so še tisto noč zalotili v podobnih okoliščinah, zgolj v soju žarometov.

Čeprav je držalo, da so se Primožu dotlej divje živali nekako izmikale, se po ogledu treh naravnih parkov ni pritoževal nad izkupičkom doživetega.

Od obiska Kanhe si je obetal še več. Ta park, v katerega je prispel v času njegove največje obiskanosti, se pravi v prednovoletnem tednu, je slovel po tigrih.

»Zakaj si vendarle nisem predhodno rezerviral sobe, da moram sedaj, pokora, ležati na najbolj zanikrni postelji v tej nemogoči 'luknji' brez oken?« se je razburjal Primož, ko je zakupil, kar je pač ostalo na razpolago. Zbudil se je pravočasno in

pohitel na zbirno mesto pred kovinsko zapornico. Ko bi vi vedeli, kakšne težave je šele imel, da se je sploh dokopal do sedeža. In potem je v odprtem vozilu skupaj z drugimi potniki drgetal od mraza, dokler se jih ni usmilito sonce. Če bi ostal brez sedeža, bi bilo zanj morda celo bolje. Kajpak o tigru ni bilo ne duha ne sluha.

Čez dan se je prijetno segrelo, tako da je kolikor toliko užival v naravi, čeprav mu je postregla samo s plašno srnjadjo, pisanimi pavi, poskočnimi opicami in – oh ne že spet – s pišmevuhovskim kralji džungle. Jih je pa zato videl zvečer na platnu. Lep uvod, ni kaj reči. Seveda so se gostje s tem sprijaznili. Tudi družina, kaj družina, cel klan se je odločil za obisk parka – iz Mumbaja, ki je obsegala štiri rodove in dvaindvajset članov. Eden izmed njih, zelo prijazen gospod, je Primožu pojasnil, da indijske družine držijo skupaj in tako tudi potujejo – vsi ali nobeden.

Slednji je vedel, kako hladna noč in za njim jutro ga čakata, zato je zvečer dolgo vztrajal ob odprtem ognju, na katerem so lastniki provizoričnih restavracij kuhali po željah njihovih gostov. V tretje gre rado, pravijo ljudje. Figo. Primož je zmetal že lep kup denarja za vstopnine in kilometrine, in vedite, to samo zaradi tigra. Sklenil je, da bo poskusil samo še enkrat. Čeprav so tisti, ki so bivali v najdražjih hotelih tam naokoli, ogleda parka imeli že vštete v paketu, je trojica prijaznih Angležev dovolila Primožu, da se jim pridruži.

Ko je izkušeni šofer zaslišal svarilne klice divjadi, je pognal svojega terenca v pravo smer, da se je močno prašilo za njim. Dobrih pet dolgih skokov po poti je napravil tiger, oddaljen kakih dvesto metrov od drvečega vozila, potem pa je izginil v gozd. Pred tem so ga nekateri bežno že videli med prečkanjem reke, a razdalja je bila spet precejšnja. Krog se je ožil. Z vseh strani so pridrveli džipi in počakali na mestu, kjer je bila največja verjetnost, da se bo plenilec še tretjič prikazal. Ljudje so poskušali biti čim bolj tiho in potrpežljivi. Izostrenim očesom se je včasih zazdelo, da se v gošči nekaj premika.

»Je to tiger?« si nihče ni upal glasno izreči.

Polurna napetost se je končala z vzklikom: »Tam je.« Tisti, ki so se dovolj hitro obrnili, tudi Primožu se je uspelo, so bežno videli, kako je tiger iz svojega zavetja planil čez cesto in takoj spet izginil.

»Vau, to pa je razburljivo,« si je mislil Primož.

Razen prelepega sončnega zahoda se je tistega dne zgodilo le še nekaj omembe vrednega. Kot že rečeno, se je Primož znašel v družbi Angležev. Ogled parka, če-

prav se je počasi iztekal, še ni bil povsem pri kraju. Kazalca na uri sta se pomaknila na pet in nič minut. Primož bi to zlahka prezrl, Angleži ne.

»It's a tea time,« je rekla najstarejša.

Izveli so svoje termo steklenice in si brez zadrege natočili čaj – ja, sredi parka – za katerega niso prikrajšali niti Primoža. Povabljenec-prisklednik ga je pohvalil, ravno tako krhko pecivo.

Tudi naravni park Rantanbore, ki se je bil znašel na Primoževem spisku, je povsem upravičil njegova pričakovanja. Omenjeno pribežališče progastih mačk in drugega življa je bilo pokrajinsko gledano med najlepšimi v Indiji, sicer pa precej podobno Kanhi. Zategadelj se Primož ni dolgo mudil v njem, kajti namenjen je bil v Baratpur. Privabil ga je tamkajšnji rezervat za ptice Kaleodeo, o katerem je bil prebral same superlative. V park se je lahko vstopilo samo peš ali s kolesom. Ptice so preveč občutljive na hrup in četudi jih zvok avtomobilskih motorjev ne moti, ta obiskovalcem parka pokvari ves užitek, ki ga prinašajo ptice. Tako pa je bil rezervat kratko malo idilična oaza miru in ptičjega petja ter ravno prav velik, da se ga je dalo nenaporno prekolesariti v polovici dopoldneva. Primož ni mogel na pamet oceniti, koliko ptic biva v Kaleodeu, zato si je pomagal s podatki, zbranimi v brošuri. Verjel je, da se jih na vrhuncu sezone zbere tam preko sto tisoč, saj je močvirno ozemlje vsakomur opazno vrvelo od življenja. Dejansko je videl kar precej od dvesto petdeset različnih vrst ptic. Simpatične so mu bile srebrno modre race z lepim lesketajočim se perjem in rdečimi lisami na glavi, ki so tunkale svoje glave in pri tem smešno dvigovale iz vode lastne zadke. Povsod je srečeval vodmce, najlepše frfotave ribiče; čeprav ti živijo tudi v Sloveniji, jih je v naravnem okolju prvič uspel občudovati šele v Indiji. Tako imenovano kačjo ptico, ki je še najbolj spominjala na našo čapljo, je prepoznal po njeni značilni preži, v kateri je z drevesne veje oprezala za ribjim plenom. Štorklje so občasno preplavile nebo, po katerem so dosti višje krožile tudi ujede, na primer ribji orli, jastrebi... Če ga eden od pozornih obiskovalcev ne bi opozoril na dve sloki ptici daleč na odprti planjavi, bi ju zagotovo spregledal, saj sta spominjali na čaplji, štorklji, ali njima podobne sorodne vrste. Vendar je v resnici šlo za par snežno belih sibirskih ibisov, ki iz daljne Rusije vsako leto priletijo prezimovat v to naravno zavetišče.

Del parka je prečesal v družbi starejšega Indijca, čuvaja, in mlajšega moškega, prav tako domačina, ki je prišel tja na nedeljski oddih. Ko je prvi usmeril svojo roko proti obcestnem terenu, kjer so se na soncu grelji trije odrasli pitoni, je Primoža v

trenutku zmrazilo po celem telesu. Ne glede na zagotovilo čuvaja, da niso nevarni, je tuji ljubitelj narave predlagal, da čim prej odidejo dalje, prijetnejšim prizorom naproti. Po dobrih dveh urah raziskovanja parka se je Primož odločil poiskati kotiček, v katerem se bo lahko spočil. Prijetno obsijane klopce je našel v središču parka, kjer se je nahajalo nekaj upravnih zgradb, pa tudi trgovinica, dobro založena s pijačo in raznimi prigrizki. Ko se je za silo ohladil s sadnim napitkom, je kljub temu, da je bil na očeh javnosti, zaprl veke in poskušal meditirati; ob navideznom predajanju soncu navsezadnje nihče ni mogel vedeti, kaj v resnici počne. Primoževa pozornost se je hitro nehala ukvarjati z zunanjimi zvoki, med katerimi je prevladovalo žlobudranje v hindujščini. Nedolgo zatem mu je uspelo izničiti zavedanje telesa in tudi občutek za čas je izginil, kakor že mnogokrat prej, toda bil je popolnoma buden in zavesten sebe. Če bi želel, bi lahko v trenutku prisluhnil okoličnici ali premaknil svoje telo, morda kaj rekel in s tem sesul svojo notranjo tišino. Tega seveda ni storil. Čudil se je, da se je v precej živahnem okolju lahko tako zelo umiril. Potem je zbledela tudi ta misel. Bilo je vse tiho, ko ga je nenadoma prevzel povsem nov občutek – vse meje so izginile, da bi se njegova zavest prvič v življenju razširila do neskončnosti. Postal je neskončno blažena večnost; vsevedna in polna nepopisne ljubezni je bila njegova zavest, popolnoma zlita z Božjo zavestjo v Srcu veselja, v njegovem lastnem srcu. Doživljal je svojih pet sekund milosti, nakar je zveličavno občutje oziroma stanje brez slovesa prešlo nazaj v običajne meditativne vode. Primož se je nadalje lahkotno poigral s svojo mantrou, nedolžno in brez prisile je plesala v njegovem umu in se spet umaknila, da je odstopila prostor kakšni misli, ali kar tako, prepuščajoč ga tišini. Držal se je postopka meditacije v upanju, da se bo izkušnja ponovila, vendar sreča si je vzela dopust, zato je Primož čez čas odprl oči. Njegov um je bil spokojen kakor tihi ocean.

Primož si je med opazovanjem ljudi lotil od prej prihranjenega sladkega riževega prigrizka.

V tistem trenutku se je njegovi klopci približal mlad moški. Če je želel sestiti, ni imel kaj prida prostih mest na izbiri, zato je Primož po kratkem pozdravu dobil družbo.

»Moje ime je Anil Kumar,« se je predstavil neznanec.

»Me veseli,« je odvrnil bivši trener in mu v isti sapi zaupal: »Jaz sem pa Primož iz Slovenije. Primož Prepih je moje polno ime.«

»Lep park, kajne?« se je spet oglasil Indijec.

»Prečudovit je,« se je strinjal Primož, s čemer je dosegel, da je sogovornikov obraz še bolj zasijal. »Razmišljal sem, da bom napisal članek o njem.«

»Mar res?« sta v iskanju potrditve vztrepotali njegovi besedi. »Ali pišete članke o naravi?«

»Med drugim se ukvarjam tudi s tem,« je priznal Primož, nakar je povedano razširil z besedami: »Trenutno sem tukaj in uživam, da kaj napišem, v domovini pa sem najbolj dejaven na področju zaščite naravnega okolja. Po duši sem naravovarstvenik. Za naše društvo še niste slišali, o bolj znani organizaciji, za katero delujem, to je Greenpeace, pa ste najbrž že slišali.«

»Saj ne morem verjeti, Primož. Sam se namreč ravno tako že mnogo let osebno ukvarjam s projekti za obvarovanje biološke raznovrstnosti.«

»Zanima me, kaj točno počnete,« je v raziskovalnem duhu nadaljeval Primož

»Sem državni inšpektor za naravne parke. Nalogo imam, da bdim nad usposobljenostjo čuvajev naravnih parkov v Indiji,« se je pohvalil Anil.

»Odlično. In kateri naravni park je po vaši oceni najlepši?« je Primož tupal v neznano.

»Vsak po svoje me je očaral,« je bil iskren Anil, »vendar mi je najbolj pri srcu rezervat Corbett, kjer sem bil dolgo let zaposlen.«

»Kako ste rekli, da vam je ime?« je preveril Primož, ker se je v njegovem spominu medlo svitala pomenska povezava. »Anil, kajne?«

»Da, Anil Kumar.«

»Ali ste vi nekoč za Planet Zemljo napisali reportažo o Corbettovem parku?« je šinilo v glavo Primožu.

»Seveda,« je navdušeno vzkliknil presenečeni inšpektor in dodal: »Ali ste ga prebrali?«

Primožu so se gube na obrazu kar poskrile, tako vesel je stresel iz sebe odgovor:

»Kaj prebral... prevedel sem ga za slovensko izdajo revije.«

»Saj ne morem verjeti,« je Anil tlesknil z dlanmi po kolenih in se, rekoč: »To mora slišati moja sestra,« nagnil k Primožu ter ga nato prijateljsko potrepeljal.

»Danes se mi dogajajo same nenavadne stvari,« je v silnem začudenju pomislil Primož in prežet z njim vprašal: »Ali je sestra morda z vami?«

»Ne. Moja sestra živi na skrajnem severu Uttar Pradeša,« je razložil Anil. »Če se boste kdaj odpravili v Dolino rož, znameniti naravni park blizu Badrinata, jo boste mogoče srečali v vasici Lata.«

»A tako. Za omenjeni park še nisem slišal, jih bom pa tokrat skupno obiskal kar deset,« je odvrnil Primož.

»Ta park morate obiskati, ker sodi med prave bisere. V poletnih mesecih, ko je dolina odeta v cvetje, je daleč najlepši.«

»Žal se bom že precej prej vrnil domov,« je zavzdihnil Primož, »toda naslednjič mi ne uide. Upam, da ga boste do takrat uspeli ohraniti nedotaknjeneja.«

»Bomo, nič ne skrbite,« je pogumno dejal Anil, nakar je dodal: »Čeprav se včasih zdi, da živali in rastline zaradi človeka doživljajo enako usodo kakor nekoč Indijanci. Toda narava je bržkone premočna, da bi to dopustila, in ljudje bodo morali spoznati, da si z rušenjem ekosistema žagajo vejo, na kateri sedi celotno človeštvo,« je za konec svoj optimizem naslonil na svojo intuitivno prepričanje.

Primoževe misli so bile v sozvočju s povedanim, zato je dejal: »Anil, s tem se popolnoma strinjam.«

Oba sta imela toliko skupnega, da sta pač klepetala še precej dolgo, odkrivajoč vedno nove stične točke v njunem razmišljanju. Primož je izrazil, da bo zelo vesel, če se bosta res srečala v parku Radžadži ali morda v Corbettu, kot je predvidel Anil. Ta mu je za vsak slučaj pustil svojo vizitko in v slovo dejal: »Ogled Sasan gira vam že zaradi azijskih levov toplo priporočam. Kašmirski naravni park Dačigam ste tudi dobro izbrali, čeprav je verjetnost, da boste naleteli na sneženega leoparda razen pozimi skoraj enaka ničli. Zdaj pa se le podvizajte, kajti oba sta zelo oddaljena od tu, vendar naj vas to nikar ne ustavi.«

Primož se je v naslednjih dneh najprej podal v rezervat, katerega je bil nekoč že obiskal. Park Sariska je bil pravi kraj za ljubitelje velikih divjih mačk. Od obiska je pričakoval ogromno, saj si je tokrat izbral pravi letni čas za potepanje po Radžastanu, kamor je ob svojem prvem potovanju po Indiji zvedavo in v svoji naivnosti hudo zaletavo pomolil svoj nos konec aprila meseca.

Kaj naj bi revež naredil pri 43°C v senci?

Potrudil se je bil le za tiste gibe, ki so ga pripeljali iz ene sence v drugo senco, bogatejšega za steklenico osvežilne pijače v roki.

To je bilo preden so se z džipi odpravili na teren. Potlej ni bilo nobenega zavetja več in v vozilu prav nič prijetno. Če bi bila temperatura zraka pod normalno telesno temperaturo, bi užival, da ga veter, ki nastane zaradi gibanja vozila, hladi. Ker je bilo ravno obratno, se pravi pihljanje v stilu električnega sušilnika las, ves

pregret ni mogel resnično uživati niti ob pogledu na čudovite pave, ki so se pred samicami šopirili ob presušeni mlaki, niti obkrožen s številnimi nilgai antilopami, še celo tiger ni zbudil euforije v njem in ne karakal, čigar ljubko postavo s posebej simpatičnimi uhlji je videl sploh prvič.

Toda v drugem poskusu je bilo bistveno bolje, tako da svoje odločitve ni obžaloval.

*Fantom*ske sanje vedno bližje resnici

Na slovesni banket, ki je sledil krstni uprizoritvi Shakespearjeve mojstrovine Sen kresne noči, so bili poleg igralcev gledališča in drugih sodelujočih v omenjeni odrski postavitvi povabljeni tudi predstavniki sponzorjev, ki so na svoj način pomembno prispevali k uspehu tradicionalnih dni klasične drame. Glede na poslovne dosežke zadnjih nekaj let je vodstvu Mermesa tovrstno sodelovanje v neprofitnih projektih pomenilo razmeroma zanemarljiv finančni zalogaj. Ne samo, da je gospod Balun v tem dobrodelnem početju videl priložnost za dodatno reklamo, marveč se je hkrati počutil tudi družbeno koristnega in notranje izpolnjenega. Njegovo podjetje se je že drugo leto zapored znašlo v vlogi glavnega pokrovitelja, s čemer si je v gledališki srenji prav gotovo povečal krog prijateljev. Dobro se je razumel predvsem z režiserjem Vilijem Kerinom, saj ju je družila skupna strast do ribolova. Tako sta se večkrat kar skupaj odpeljala do najbližje reke, da bi preizkusila svojo srečo.

»O Vincenc, lepo da si se odzval povabilu,« je rekel Kerin, ko je kljub posvečanju pozornosti svoji trenutni sogovornici v bližini opazil dobrega znanca. Direktor Mermesa je rahlo zavzet z vrtenjem kozarca šampanjca med prsti razpoloženo pristopil k njima, nakar je Kerin nemudoma upošteval pravila lepega vedenja, tako da je dejal: »Vincenc, tukaj ob meni je, kot veš, gospa Vesna Prepih, ki je ena tistih igralk, s katerimi najrajši delam.« Kerin je zatem uskladil svoj namen s pogledom vstran proti Vincencu in, rekoč: »To pa je moj dober prijatelj Vincenc Balun, sicer direktor Mermesa,« predstavil še njega. Na novo seznanjena sta si podala roko, pri čemer igralka ni pozabila omeniti, da se ga spominja kot gosta restavracije Oaza okusa.

»Seveda, že dostikrat sva se ob istem času znašla tam na kosilu, vendar nikoli ni naneslo, da bi se osebno spoznala in obenem morda izmenjala nekaj več besed,« se je oglasil Vincenc.

»Res ne vidim razloga, zakaj se nisva spoznala že prej, in če bova ugotovila, da naju zanimajo podobne stvari, o katerih se je mogoče pogovarjati, lahko še marsikaj nadoknadi.«

Ob njeni neposrednosti je bilo Vincencu rahlo nerodno, a je vseeno z odobravanjem sprejel njen predlog. Banketni večer je bil pravzaprav začetek nekega pristnega poznanstva, ki je postopoma preraslo v globoko prijateljstvo. Čeprav je bil Vincenc deset let mlajši od igralka, ki se je v sezoni 2004/05 okitila z naslovom žlahtne komedijantke, sta se značajske dovolj dobro ujemale, da je med njima lahko preskočila iskra zaljubljenosti.

Leto dni po tistem, ko sta se po zaslugi Kerina bliže spoznala, je sledil neizpodbiten dokaz. Vesna je bila presrečna, da jo je moški njenih sanj zaprosil za roko in je močno ganjena privolila. Vesna se ni menila za predsodke javnosti, glavno da sta njeni hčeri popolnoma sprejeli zamisel o poroki. Potemtakem je bil gospod Balun zares dobrodošel v njihovem domu. Ker niso želeli igrati na slepo, je on, še preden sta se zaobljubila pred Bogom, skušal preživeti čim več časa s celotno družino svoje drage. Čeprav je že dotlej vse gladko teklo, se z dnem poroke, ki se je v pozdrav poletju zavlekla pozno v kresni večer, dejansko ni nič spremenilo. Po številnih propadlih zvezah je Vincenc končno našel, kar je vztrajno iskal: razumevajočo toplino družine. Vesna ga je tako silno ljubila, da si je povečanje družine želela domala z enako vnemo kakor njen soprog. Zanosila je pri 43-ih letih, toda pogumna ženska Vesna ni razmišljala o možnih zapletih. Sinček, ki se je rodil, je staršema pomenil najlepšo čarovnijo. Morda od tod zamisel, da ga bosta klicala Hari. Bil je otrok cvetoče pomladi, ki je v življenje obeh vnesel nov smisel. V prihajajočih mesecih se je svet vsesplošne radosti vrtel le okrog njega. Na pragu zime je kazalo, da resnično ni stvari, ki bi mogla skaliti njihovo srečo.

Vesna je bila romantična duša, zato si je zaželela preživeti božič in silvestrovo ob toplem kaminu družinskega vikenda v zavetju stoletnih jelk sredi zasnežene gričevnate pokrajine. Ko je obelodanila svoj načrt, so se zanj vsi hitro ogreli. Ker sta starejši hčerki v predprazničnih dneh še imeli pouk, mož Vincenc pa službene obveznosti, se je odločila počakati nanje v vikendu. Moža je prosila, da ju s sinčkom zapelje tjakaj, češ da bo malce pospravila vikend in pripravila vse potrebno za preživetje nepozabnih počitnic. Vincenc ji je na vztrajno prigovarjanje ustregel, čeprav ga je nagonsko skrbelo pustiti svoja najljubša dragulja nezavarovana. Ko so

se pripeljali do koč, je ravno zaradi skrbniškega odnosa do žene to znova vprašal: »Ali še naprej misliš, da je vredno siliti v nevarnost?«

Vesna, kajpak skrajno samozavestna, je zgolj odmahnila z desnico: »Daj no, ljubi, saj bo vse v redu. Dva dneva bosta mimogrede minila. Boš videl...« Preprijela je držaj posteljice, v kateri je mirno spal njen sinček, saj je na ta način želela razbremeniti svojo šibkejšo roko.

»Naj ti bo, Vesna,« je popustil Vincenc, »vendar samo zato, ker si zaupanja vredna mati in žena.«

»Hvala, dragi,« je v pišu, ki je mršil njene lase, zagostolela Vesna in namenjena proti vходу, končala, »saj veš, da ga za nobeno ceno ne bi zapravila.«

Vincenc je kasneje zakuril v kaminu, ona pa je medtem pripravljala večerjo. Zadržal se je le toliko, da sta jo skupaj pojedla, nakar se je brž poslovil od njegovemu srcu najbližjih oseb. Stežka ju je zapustil, vendar priganjale so ga službene obveznosti, katerim se kot vesten direktor ni mogel izogniti.

Vzhajajočemu soncu je uspelo preriniti del svojih žarkov skozi gozdno vejevje in Vesni sijajno voščiti dobro jutro. Zmagalo je s tesno prednostjo pred njeno budilko, česar mu Vesna tistikrat ni zamerila, saj je pred seboj imela obilo dela. Od ognja, ki se je prejšnjo noč razigrano vrtinčil v kaminu, je ostal le pojemajoči rdečkasti žar žerjavice. Ujela je zadnji trenutek za nalaganje svežih bukovih trsk, kar ji je prihranilo sicer težavno netenje in razpihovanje ognja. Njen mali Hari je še sladko sanjal, sama si je lahko skuhala belo kavo in jo med grizljanjem prepečenca, namazanega s tanko plastjo masla in medu, v miru srebal. Tako dobro se je počutila, da bi najraje kar zavriskala. Niti sama ni vedela, zakaj ji je resnično lepo; zaradi povsem običajnega zajtrka gotovo ne. Ta je zgolj poživel njeno telo, da se je lažje lotilo pospravljanja. Temu opravilu je namenila skoraj ves dan. Vmes je svoje zahteval še Hari in njegova mama je takrat presrečna pozabila na vse drugo, kajti dojenja sinka je bilo zanjo še zmeraj nekaj najlepšega. Ko je pozno popoldan zazvonil njen prenosni telefon, je po intuiciji vedela, kdo se bo oglasil in ji rekel, da jo pogreša. Ni se zmotila in še brezžični poljub je dobila zraven.

»Oprosti, ker te nisem poklical že prej,« je dejal Vincenc in se v naslednjem hipu ženi odkupil s pojasnilom: »Do zadnjega nisem mogel zajeti sape, ti povem, kajti moja pisarna je danes bolj ko ne spominjala na železniško postajo. Vodje izpostav in drugi pomembni uslužbenci so si kar podajali kljuko; in človeka, ki ti pride voščiti vesele praznike, se pač ne spodobi odsloviti v eni minuti.«

»Že dobro, Vincenc, saj si lahko predstavljam tvojo današnjo situacijo,« ga je potolažila.

»Morda mi je prišlo celo prav, da ste malce pozabili name, saj sem tako uspela v enem samem zamahu počistiti vse prostore. Sedaj, ko je to za menoj, pride na vrsto prijetnejši del – okraševanje.«

»Ej, ljubica, nikar se preveč na ženi, rajši malce počivaj,« ji je svetoval soprog.

»Prostore lahko okrašiš tudi jutri, ali počakaš, da to naredimo skupaj.«

»Prav imaš. Ravnokar sem začutila, kako se me loteva utrujenost,« je odvrnila Vesna.

»Torej te ne bom več bremenil z govorjenjem. Saj lahko počakam do jutri, ko boš bolj pri močeh za pogovor,« je bil vljuden Vincenc. »Za konec mi povej le, kako se drži Hari!«

»Kislo. Kadar se zbudi, neumorno joka...ker tako močno pogreša očka,« se je znala pošaliti Vesna. Ampak res, le kdo bi lahko zameril igralki kanček neresnosti.

»No, en dan bo že zdržal,« je menil Vincenc in s tem izrecno bodril samega sebe, kajti malce zatem se je poslovil tudi od žene, da bi tako zaključil njun kratki pogovor.

Ker se je ogenj v kaminu vnovič potuhnil, zabojček za drva pa je bil prazen, jo je Vesna pobrala in se zavita v plašč napotila k skladovnici za hišo. Nekoliko vlažne veje, ki so se znašle v obnovljeni zalogi kuriva, so glasno prasketale na ognju, vendar to vseeno ni preprečilo Vesninega drsenja v sen. Utrujenost in znova povrnjena toplina sobe sta dosegli svoje. Sem ter tja je zaradi svežih smrekovih vej v kaminu glasno počilo, pri čemer se je iz žerjavice dvignil roj isker. Vse bi bilo v redu, če bi v vsakem slučaju pristale znotraj kamina. Toda en samcat drobceni ogorek je ponesrečeno sfrčal za malenkost predaleč in dosegel preprogo. Njegovo tlenje je zanetilo ogenj, ki je naglo zajel občutljivo vlaknasto površino. Ker je Vesna v svoji izmučenosti od pospravljanja trdno zaspala, je postajal položaj vedno bolj kritičen. Rdeči petelin je s svojim hudobnim jezikom že oplazil lesene stenske obloge in časa za preprečitev najhujšega je bilo vse manj in manj. Ko so plameni hlastavo preskočili na ostrešne tramove, je vikend doživel dokončno obsodbo; čakalo ga je popolno uničenje. Vesno je zbudil šele trušč, ki je spremljal padajoče dele ostrešja, natanko v trenutku, ko je na obrazu začutila pekočo bolečino. Vse-povsod okrog nje se je valil gost dim, ki jo je močno silil na kašljanje. V siloviti grozi je planila pokonci in zraven stresla s sebe goreče letve, zaradi katerih se je

vnela njena obleka. Vesna se ni menila zanjo, niti za svojo ogroženost, temveč je z nadčloveško močjo stekla reševat svoje nebogljeno dete. Po občutku se je prebila skozi dimno zaveso in zagrabila posteljico, ki se kakor po čudežu še ni vnela. Toda za oba smrtna bitka s tem še zdaleč ni bila dobljena. Bila sta namreč ujeta v ognjenem obroču, ki so ga tvorile v zubljih izginjajoče stene vikenda. Vesna je zagrabila dolgo kovinsko ogrodje prosto stoječega obešalnika in z njim odsunila vhodna vrata, tistikrat edini izhod v življenje. Nato je prižela k prsim drobno bitjece in se kakor cirkuška tigrice pogнала skozi štirikotno odprtino. V šoku se je povaljala po snegu, da bi pogasila tisto, kar je ostalo od njene obleke in potem izgubila zavest. Zgolj prisebnosti kmeta, ki je streljaj proč spravljaj podrti drevesa iz gozda, se je lahko zahvalila, da se ni poslovila za vselej. Ker se je temnilo, je z obronka lažje opazil nenavadno svetlobo v daljavi. Takoj je skočil na traktor, se odpeljal pogledat, kaj za vraga se dogaja na omenjenem kraju, in še isti hip zaslutil težave. Sama sreča, da je pravočasno ukrepal in kar spotoma po telefonu poklical pomoč, še preden se je na kraju nesreče soočil z grozovitostjo prizora.

Vincenc je skrušeno sedel ob ženini bolniški postelji in trepetajoč čakal, kdaj bo njegova ljubljena soproga odprla oči. Poleg njega sta tiho ihteli njegovi pastorki. On sam je bil pregloboko ranjen, da bi ju lahko tolažil. Kako naj pove Vesni, da je Hari sedaj že nekje nad oblaki pri angelcih? Vendar tudi to bo morala izvedeti, če se bo sploh zbudila. Bolnica je rahlo trenila z očmi, kaj več tisto prvo noč po tragediji ni zmogla. Po dveh dneh in prav toliko operacijah so zdravniki Vincencu dejali, da je Vesna izven življenjske nevarnosti. Zaradi hudih opeklin so ji na kritičnih mestih morali kirurško presaditi kožo, katero so za takšne primere umetno vzgajali v laboratoriju. Da so preprečili okužbo, so jo skoraj po celem telesu povili s povoji. Tako je bila Vesna resnično videti kakor mumija.

»Vincenc,« je trudoma spregovorila ona, ko je razbrala prvo, kar je zagledala. Ogovorjeni se je znašel v metežu mešanih občutkov, ki so vihrali v njegovi notranjosti. Seveda se je razveselil napredujočih znakov življenja, bil pa je tudi žalosten, zelo žalosten. Obupno si je želel, da se Vesna vsaj še nekaj časa ne bo spomnila težkih vprašanj.

»Vesna, tukaj ob tebi sem,« je z drhtečim glasom, katerega ni uspel zadostno prikriti, odvrnil on.

Zdravnik, ki je pristopil izza njegovega hrbta, mu je prišepnil, naj v pogovor vplete čim bolj vedre vsebine, nikakor pa naj ne omenja njenega pokojnega sinka.

»Vincenc, počutim se slabše kakor na smrtni postelji,« je Vesna opisala svoje stanje in s tem dodatno prestrašila svojega soproga.

»Ne govori neumnosti. Zdravniki obljublajo, da boš kmalu ozdravela,« in hkrati čvrsteje stisnil ženino dlan.

»Nič nisem mogla narediti,« je zastokala Vesna, »ogelj se je razdivjal po vsej hiši in me presenetil med spancem. Zakaj?«

»Ne vem,« je trpko priznal Vincenc, ki se je tudi sam spraševal isto. Ko sta pristopili Maša in Daša, se jima je mati nasmehnila, nakar se je spačila od bolečine. Njen obraz je bil namreč ena sama rana.

»Ali bi lahko videla Harija?« si je zaželela malce kasneje, ko je neprijetno pekoče občutje splahnelo.

»Zdaj moraš počivati, Vesna,« ji je namignil mož.

»Saj je vse v redu z njim, mar ne?« je zaskrbelo Vesno, pri čemer si je, rekoč:

»Rešila sem ga. Vem, uspelo mi je. Sedaj se tega dobro spomnim,« v nekakšnih blodnjah vlivala upanje.

»Da, rešila si ga,« je skrivajoč grenčico resnice, zatrdil Vincenc. Vesni se je poznala izčrpanost, a pod vtisom zadnjih besed je vseeno olajšano zaspala. Soprog je ni zapustil vse do naslednjega dne, ko je znova odprla oči. Omenila je sinčka in potem svojega moža nemudoma prosila za uslugo: »Vincenc, samo za trenutek bi rada bila z njim. Povej zdravnikom, kaj si želim, in jih prosi, da mi ga prinesejo.« Vincenc je menil, da nima smisla karkoli prikrivati, zato je z največjo muko izdaval: »Poskusila si vse, kar je bilo v tvojih močeh, toda najinemu sinčku ni bilo mogoče pomagati. Prepozno je bilo.«

»Kaj govoriš?« je kriknila Vesna in se začela tresti. »Točno vem, da sem ga rešila.«

»Si. Iz goreče hiše si ga rešila,« jo je miril Vincenc.

»Kaj pa potem pleteničiš, Vincenc, in me strašiš?«

»Draga, Hari je umrl zaradi podhladitve, če se ni že prej zadušil,« so kruto, kakor da nekemu pri živemu telesu trgajo meso z njega, zvenelega Balunove besede. »Ne jokaj! Saj bova lahko imela še enega otroka. Verjemi.«

Omedlela je.

Vesna je bila naslednjih nekaj dni povsem brez volje do življenja, nakar si je počasi opomogla. Zavedala se je, da so na svetu ljudje, ki jo potrebujejo, zaradi česar si ni dovolila, da bi jo pokopal obup. Celotno bolnišnično osebje je sočustvovalo z njo, kakor da bi jo na ta način želelo pripraviti na nov hud udarec, ki se je skrival za masko prihodnosti.

Igralka Vesna resda ni razmišljala o nekaterih možnih posledicah svoje nezgode, toda strokovnjaki so opekline vedno šteli za hudo zoprno stvar. Te včasih ponesrečenca zaznamujejo za vse njegovo življenje. Doktor Lisjak, najbolj zaslužni za Vesnino zdravljenje, je močno upal, da pacientka ni utrpela nepopravljive škode. Ker so bolečine, katere je bila čutila pod povoji, sčasoma pojenjale, je na svoje okrevanje gledala precej optimistično. Seveda tudi Vesna ni bila povsem brezbrizna, ko je zdravnik napovedal, da bo v kratkem odstranil obveze. Malo je že razmišljala o svojem videzu, le katera igralka ne bi.

»Takole, roke so končno svobodne, gospa Balunova, sedaj bova odvila še noge in telo, potem pa obveze vrgla v koš,« je Lisjakov pomočnik vrtel jezik kakor strgan dohtar.

»Bil je že čas,« mu je Vesna pogumno skočila v besedo. Vsekakor je imela prav. Toda, ali je bila na to pripravljena.

»Kaj če ne bo mogla sprejeti svojega videza? Ali se ji bo življenje sesulo?« se je med svojim delom spraševal pomočnik. Vesna se je zazrla v svoje roke in se žalostno skremžila, saj so bile obupno marogaste, posute z velikimi rdečimi madeži. Zdravnik, ki je stal poleg nje, je to opazil in brž dejal: »V prihodnje se bo stanje že izboljšalo, kajti organizem se obnavlja počasi in kar trenutno vidite sploh ni zadnja stopnja.«

»O moj bog, saj to ni mogoče,« se je zdrznila Vesna in prebledela, ko se je njeno iznakaženo lice prikazalo v ogledu. Nehote ji je spolzel iz rok, udaril ob tla in se v trenutku raztreščil.

»Zakaj nisem rajši umrla?«

Resnično. Njen obraz je bil videti precej brezupen. Brazgotine so ga spremenile v ruševino.

»Takšna ne bom mogla nikoli več stopiti na oder,« je šepnila z zlomljenim srcem.

»Nikoli.«

Bila je uničena. Na vrhuncu kariere godna za pokoj. Tisti, ki so jo obiskovali, so se zbali, da se bo dokončno zlomila. Vendar mož Vincenc jo je ljubil, bolj kakor je v tistem mračnem obdobju svojega življenja ljubila samo sebe.

Teden dni pred njenim odpustom iz bolnišnice je Vesna dobila nepričakovan obisk. Na Primoževo prigovarjanje je Hari končno popustil, da mu je ustregel, saj ga je prijateljeva vztrajnost ganila. Vedel je, da bo v bolnišnični sobi številka 17 naletel na gospoda Baluna, s katerim je bil nekoč že govoril. Nazadnje takrat, ko ga je označil za domišljavca.

»Dober dan, Vesna,« je Harijev glas zanesljivo vnesel nekaj sproščenosti v prostor in neobremenjeno dodal: »Semkaj me je napotil vaš bratranec Primož.«

»Lepo vas je zopet videti,« mu je vračala prijaznost Vesna.

»Tudi vas,« Hari ni zamujal s pohvalo.

»Takšnole?« je prasnila v smeh Vesna. »Če bi me postavili poleg spačkov, ki nastopajo v cirkusu, bi bila kar v pravšnji družbi...da svojo podobo na ogled postavim.«

Hari je čutil navzven nevidno bolečino, ki jo je razjedala, zato je dejal: »Saj ni tako hudo.«

Balun, ki je ves čas nekako od strani spremljal razgovor, je ogorčen, ker očitno še ni prebolel nekdanje zamere, pripomnil: »Vam je lahko govoriti, ker niste v njeni koži,« in sam pri sebi zamrmral: »Pametnjakovič blesavi.«

»Seveda ni tako hudo,« se ni pretvarjal Hari, ko je spoznal, da z nekaterimi ljudmi preprosto ni možno delati v rokavicah. »Lisica ne more biti več lisica, če ji slečemo kožuh,« je razburjeno – precej nenavadno zanj – rekel on in s pogledom ošvrknil igralko, »ona pa je še vedno lahko igralka, denimo v vlogi fantoma iz opere.«

»Kaj se greš, predrznež nesramni?« se Balun prav nič ni krotil, čeprav je s svojim povišanim glasom zmotil bolnike v sosednjih posteljah.

»Ha, nesramen,« je oponesel Hari in s tem dodatno začudil Vesno: »Kar spomni se, kako si zavrgel Anito.«

Ko je Vincenc slišal, kaj mu je nasprotnik v besednem dvoboju zabrusil, je ponorel, rekoč: »Saj sem vam že pred časom rekel, da vas nočem nikoli več videti. Izginite!« Želel je zgrabiti Harija, da bi ga odvedel iz sobe. Toda Vincenc je z rokama zakrivil v prazno, tako da je skoraj padel. Hari se je namreč dobesedno

razblinil. Ne, ni odšel ven iz sobe, marveč je izginil kot kafra. Nepojasnjeno, brez sledu, nerazložljivo.

»Na, sedaj sva ga v drugo izgubila,« je zmedeno pomislila Vesna, objokujoč usodo, katera ji je znova in znova jemala Harija. Vincenc ni bil osamljen v svoji zmoti. Tudi oba druga bolnika, ki nista dojela pripetljaja, sta bila prepričana, da se jima meša.

»Ssssi viddddel Vesna, kar zzzzzmanjkalo ga je,« je naposled izdaval Vincenc kot kdo s prirojeno govorno napako.

»Sestra,« je zavpil moški, znan po tem, da je rad pregloboko pogledal v kozarec. Normalno, taista oseba, dotlej vajena kvečjemu prikazovanja belih miši in ne izginjanja ljudi, je bila šokirana.

»Prosim brez panike,« se je oglasila Vesna, ki se je nenadoma nečesa spomnila, in, rekoč: »Me slišite?...da se mi takoj vsi pomirite,« zahtevala, da se jo upošteva. »Če boste doktorjem začeli kvasiti, kar ste doživeli, vas bodo zares strpali v norišnico.« V mislih se ji je odvrtelo zadnje srečanje s Harijem, pri čemer ji ni ušla Primoževa omemba, češ da mu je Hari razkril celotno resnico življenja; zaradi razmazane šminke je tedaj nanjo brž pozabila. Očitno je bila dovolj močna, da je položaj umirila. Šele nato se je znova pozorno zagledala v Vincenca in mu z blago zresnjenim izrazom dejala: »Vincenc, midva se bova morala čim prej temeljito pogovoriti.« Vesna je po tem dogodku še hitreje okrevala, hkrati pa je stalno razmišljala, zakaj se je ravno ona nehote znašla na žrtvenem oltarju življenja. Po drugi strani je obema postajalo jasno, da v prelomnem obdobju vedno napoči čas za izvedbo obsežne inventure.

Maša in Daša sta že spali, ko je Vesna odložila pred nedavnim izposojeno knjigo o alternativni medicini.

»Poslušaj, dragi!« je rekla, da bi pritegnila moževo pozornost, saj je Vincenc zelo zavzeto spremljal aktualno politično oddajo. »Bolj ko premlevam o preteklih zadevah, težje zanikam njihovo medsebojno povezanost.«

»O kakšni povezanosti govoriš?« je zanimalo Vincenca. Potem ko je ta zmanjšal glasnost televizorja, je Vesna lažje izrazila svoje mišljenje.

»Hari je zelo nenavaden človek in če je obema nama prekrižal pot, se to gotovo ni zgodilo slučajno.«

»Kako je mogoče, da toliko razglabljaš o tem posebnežu?« je pripomnil Vincenc.

»Mislim, da sem zares bila preveč samovšečna, vendar nisem tega pravočasno opazila,« je nadaljevala Vesna.

»Zakaj si tako kruta do sebe?« je nergal on.

Vesna ga je razumevajoče pogladila po hrbtu, vendar to ni bil ves njen odgovor.

»Ne, Vincenc. Bila sem kruta do drugih. Priznam, « se je izpovedala dolgoletna igralka. »Hari ni zastonj navrgel tiste prispodobe z lisico. Ljudje smo preveč kruti in se tega, kar je najslabše, niti ne zavedamo. Nikoli več ne bom oblekla krznenega plašča, ker bi s tem dajala slab zgled drugim.«

Vincenc je njeno napoved pospremil takole: »Prav, če tako misliš. Vidiš, moški smo v tem pogledu naprednejši, saj smo se nošenju krzna odrekli že ob koncu prazgodovine,« da je besede obrnil na šalo.

»Ja pa še kaj. Mar nošnja usnjenih jaken ni isto?« je ugovarjala Vesna in na smešno zajedljiv način dodala: »A nanje so pa tako napredni packi kar pozabili?«

»O, jej, se pač zgodi,« je brezbrizno menil njen soprog.

»Po toliko letih ukvarjanja z jogo, je bil že čas, da postanem vegetarijanka.«

»A sedaj pa še to? Hja, sicer pa nimam nič proti, saj takšne 'ptiče' srečujem tudi v službi in po moji oceni lahko o njih nasploh rečem samo najboljše. Če boš nadaljevala v istem slogu, se boš kmalu spomnila, da greva živet v Indijo.«

»Odlična zamisel. Zakaj se nisva že prej spomnila tega?« se je pošalila Vesna.

»Vendar glede na to, da v gledališču zame ni dela, bi si midva to zares lahko privoščila.«

»Mar bi bil rajši tiho,« si je mislil Vincenc. Njegova soproga je, kakor da bi zaznala moževo razpoloženje, omilila svojo izjavo, rekoč: »Seveda ne za stalno, temveč zgolj kot potovanje.«

»Malo se umiri, Vesna,« je velel Vincenc, »saj postajaš kakor otrok.«

»Vidiš, saj sem mirna. Če že hočeš reči, nebojlena kakor otrok,« je zmagovalno odvrnila ona. »Povej, dragi, ali je bila Anita boljša od mene!« je Vesna nenadoma zamenjala ploščo.

»Ne, gotovo ni bila boljša,« je naveličano odmahnil Vincenc, četudi ga je zraven rahlo pekla vest.

»Ali si prepričan?«

»Moj bog, Vesna. So sedaj tudi tebe obsedli Harijevi zli duhovi, kaj?«

»Očitno ti je zelo zameril,« je vse skupaj silno begalo njo. »Poglej, vse se ujema! Z izgubo Harija, najinega sinka, naju je oni drugi Hari želel okarati, ker imava do njega neporavnane račune.«

»Veš kaj, kesam se, da sem jo zavrgel. Hari, Vesna, ali me slišita?« se je očiščeval Balun in hkrati z nebogljenim vzdihom obljubil: »Poiskal jo bom in se ji opravičil.«

Vesna ga je poljubila in mu dahnila v uho: »Prej ali potem, če za izhodišče vzameva potovanje v Indijo?« Kakor da bi želela zožiti razkorak med trenutno resničnostjo in zastavljenim ciljem.

Vesnino življenje se je počasi vračalo v stare tirnice. Skrbela je za družino in se med številnimi hobiji najraje ukvarjala z jogo, le njena igralska strast je zavoljo neugodnih okoliščin precej splahnela. Toda življenje je oder. In stopiti na gledališke deske ni isto kakor stopiti se z nikoli mirujočim utripom Mumbaja. *Ved Bhum Bharati*, ali v prevodu Indija – dežela Ved, je za nastopajoče vse prej kakor enodejanka. Kdo je v tej mešanici duš glavni igralec, kdo režiser in kdo statist; prav to se v danem trenutku vpraša vsakdo, ki vstopi vanjo. Gospa in gospod Balun seveda nista bila izvzeta. Prvo noč sta preživela v super luksuznem hotelu Tadž Mahal; onadva sta si lahko privoščila udobje, ki je zvečine predrago celo za evropski žep. Skozi okno njune sobe se je razpiral prekrasen pogled na slavolok imenovan Vrata Indije, ki je s pripadajočim parkom nedvomno najbolj priljubljeno zbirališče v celotnem mestu. Tod so celo berači in razcapanci zbirateljska redkost in človek kaj hitro dobi lažen vtis, da v Mumbaju nikomur nič ne manjka. Vendar je Vesna kmalu ugotovila, da ni čisto tako.

Razen ob plimi, ko dostop do čudovite Hadži Alijeve mošeje preplavi voda in ga onemogoči, je dolg pomol vselej poln pohablencev, tudi gobavcev, katerim manjkajo noge, roke ali samo prsti na njih. Ko je Vesna stopala mimo njih, je spoznala, kako neznatna je njena nesreča z obrazom v primerjavi s poškodbami teh revežev, ki niso imeli niti za jesti. Vesna je stresla nekaj rupij v skledico vsakogar, ki jo je prosil, četudi molče – zgolj z otožnim pogledom, vsem naveličanim od življenja. Vincenc ji je dejal, da se mu to zdi neumna, neprimerna rešitev in se jezil, v kakšno bedo je padel. Po njegovem bi morali brezupno stanje rešiti drugače, sistemsko. Vesna je menila, da je v primeru zapostavljenih, kadar zanje ne poskrbi država, to njihov sistem, sicer malce drugačen, kakršnega so si omislile prebivalke mestne četrti Kamatipura, a z istim ciljem – preživeti. One so kar same delale

za svojo storitev. Od nekdanj so se ponujale po načelu videno-kupljeno in bedaki so nasedali, čeprav ljubezni ni mogoče kupiti. Tudi na drugi strani mesta ni nič boljše. Pročelja stavb v trgovski četrti so zasičene z reklamnimi napisi, ki poželjivo pritegujejo mimoidoče.

»Kakšno pravljlično druženje, Janko, en velik kupleraj,« bi dejala Metka, nazoren deklič.

Vesna je bila kar malo razočarana nad bombastičnim velemestom. Spoznati si je želela resnično Indijo in ne kopijo potrošniškega zahoda, zato je morala dalje. Najprej na glavno železniško postajo rezervirat vozovnici za Aurangabad, ker je oba vleklo, da bi si ogledala tempeljske votline v Adžanti in Elori.

Čatur Šivadži terminal prišlekom ponuja iz dneva v dan enak prizor. Toliko ljudi, ki se med seboj ne poznajo – so taki, poležavajoči na betonskih tleh, brez vsega – truma mimobežnih senc. Človek se nehote vpraša po smislu množice, ki nima obstanka. Sredi nje je Vesna zahrepenela po pristnejšem okolju, v katerem ljudje niso zgolj številke v milijonskem obtoku, marveč čuteča bitja, ki se pozdravljajo poimensko.

»Kot kaže sva za dve uri pečena,« je dejal Vincenc, ko je zagledal kače ljudi pred blagajniškimi okenci. Kmalu zatem je mimo prišel poševnooki mladenič in ju vprašal, zakaj, čakajoč v dolgi vrsti, tratita čas, ko je turistom vendar namenjeno posebno okence. Komaj sta se mu zahvalila, je Japonec že odšel svojo pot.

Ob treh popoldan sta ga zopet srečala na peronu.

»Kaj nista bila namenjena v Aurangabad?« je preveril svoj spomin Šioku.

»Žal nisva uspela dobiti sedežev za nočni vlak,« je pojasnil Vincenc, »in potem sva, ker moja žena ni želela ostati v Mumbaju (nekoč Bombaj) niti dneva več, upoštevala vaš nasvet.«

»Torej gremo skupaj v Hampi?« se je razveselil Šioku. »Saj vama pravim, gledati tiste votline je hudo dolgočasno. V resnici imata srečo, da sta ostala brez kart, kajti človek se Hampija zlepa ne naveliča. Vsaj jaz ne.«

»Potemtakem ste ga že obiskali, kajneda?« je vprašala Vesna.

»Da.«

Šioku je menda rad pretiraval, vendar Balunova sta to ugotovila šele po nekaj dneh druženja z njim. Infrastruktura kraja ni bila bog ve kako dobra. Po prihodu se je Vincenc pritoževal skoraj nad vsem, nad čemer se turist lahko pritožuje. Užival je zgolj v pokrajini. Tako je soprogo že prvi večer nagovarjal, naj se pri-

druži njegovi želji, da čim prej zapusti Hampi. Vendar ta preprosta, ne prevelika vas z bujno zgodovino je bila zanju ljubezen na drugi pogled. Ko sta naslednje jutro začela odkrivati pomnike preteklosti, ki se je izražala v ostankih kraljestva Vidžanagar: palačah, svetiščih, zbiralniku vode in odprti plesni ploščadi v obliki prisekane piramide, na vsakem koraku, v njiju kmalu ni ostalo niti sledu prvotne odbojnosti. Po eni strani Hampi predstavlja neprecenljiv kulturni spomenik, po drugi strani nudi obiskovalcem idilično podobo indijskega podeželja, vendar je tudi to res, da je ločnica med njima docela zabrisana. Vesna se je sprehajala med ruševinami z občutkom, da živi v času, ki ga več ni. Otrok, ki je gnal govedo na pašo, je bil resničen. Mimo podrtih stebrov je šel, ko sta se srečala. In rjavo dlake domače svinje so prosto tekale naokoli, vendar brez želje vstopiti v tempelj, kamor sta se v spremstvu tolmača vzpenjala Vincenc in Vesna.

»Ali ni to preteklost?« je nihala ona med enim in drugim možnim odgovorom.

Vse, kar so bili zapustili mogočni predniki, je ležalo raztreseno – na moč podobno skalovju, ki je v Hampiju tvorilo najbolj nenavadne oblike – tja daleč do zunanjih meja vasi. Po stezi, ki je tekla vzdolž vijugave reke, sta radovedno krenila proti delno porušenemu trgu, označenem na zemljevidu. Na malce umaknjenem terenu sta naletela na skupino mladih. Neverjetno, kako razgiban prostor so si našli študentje slikarstva, ki so se bili posedli po kamnih in začeli skicirati svoje slike. Morda bodo le njihove umetnine pričale o nenavadni pokrajini, za katero bo kupec v mestu dejal: »Kako edinstvena fantazijska podoba.«

Hampi je edinstven pa tudi resničen, čeprav je celotno področje še najbolj podobno luninemu površju.

Po nekaj dneh sta se gospa Balunova in njen mož dodobra udomačila v Hampiju, zato so bili vaščani zares prijazni do njiju. Vesna je naposled vendarle našla tisto, kar je pogrešala v mestu. Ampak Vincenc je ravno tako imel svoje načrte in kadar se je zapičil v nekaj, je to tudi dosegel. Znebiti se neudobne postelje je lahko dober razlog za slovo od Hampija, vedoč da bo kot turist v večjem mestu, kakršen je Bidžapur, deležen boljše ponudbe. Skozi zgodovino je bila islamska kultura na tem prostoru pomembna sestavina družbenega življenja in mu je, ne le z dragocenimi stavbarskimi podvigi, vtisnila neizbrisni pečat. Da duh islama še ne zamira, so pričali zastrti obrazi žensk v črnih oblačilih, kar je značilno za muslimanke. Za indijske razmere je bilo število teh opazno nad poprečjem. Celo Vincenc, ki je

seveda bil pod vplivom zahodne propaganda, je na samem kraju ugotovil, da je njegov strah odveč. Življenje je tamkaj teklo povsem mirno in natolcevanje o eksplozivni mešanici različnih kultur se je še enkrat več razkrilo za orodje umazanih političnih igric.

»Mar ni hecno gledati za nas tako zelo neobičajne prizore?« se je v ženini prisotnosti navduševal Vincenc. Na strehi avtobusa, ki je zapuščal krožišče, je namreč zagledal natrpano polno ljudi, neobremenjenih s tem, h kateremu bogu molijo.

»Se strinjam,« je možu kratko pritegnila pod pogojem, da bo avtobus zvozil ovinek z vsemi potniki na krovu.

Za prevoz do slavnega mavzoleja sta si omislila konjsko vprego. Bila sta redkobesedna, najverjetneje zaradi prometnega hrupa, in si počasi utrjevala spoznanje, da je tudi v večjih multikulturnih tvorbah, na primer v obiskanem mestu, mogoče živeti v medsebojni strpnosti.

Ob obisku grobnice se je Vesni spontano utrnilo vprašanje: »Zakaj se ljudje med seboj sploh pobijajo, saj navsezadnje vsakdo sam umre?«

»Da, prav vsak leže k počitku, četudi nekateri v imenitnejše grobnice,« je pripomnil Vincenc.

»Ljudje si morajo predstavljati, da jim mavzolej Golgumbaz pravi: *Poglej mojo čudovito kupolo, ki je primerljiva s krovom bazilike v Rimu*, in se namesto iskanja razprtij nenehno povezovati,« je menila Vesna.

»Prav imaš, draga. Tudi jaz sem vesel, da lahko občudujem vso to mojstrovino. Ne želim, da jo porušijo in namesto nje postavili cerkev,« je Vincenc izlil svoja sorodna občutja.

Vesna je soprogovo razmišljanje zgolj dopolnila, ko je dejala: »Vsakdo ima pravico reči: *Poglej, kaj sem naredil! Ali ni čudovito? Pokaži še ti meni svoje mojstrovine.*«

»In Golgumbaz bi baziliki bržkone odvrnil: *Sestra, ponosen sem, da imaš največjo kupolo, sedaj pa prisluhni moji nedosegljivi akustičnosti*, in ker njegova notranjost ob vsaki besedi porodi desetkratni odmev, bi se slišalo: *Sestra... sestra... prisluhni... prisluhni... stičnosti... stičnosti.....*, posnemajoč načrtovalca obeh mojstrovini,« je naglas upal Vincenc.

Vesna je plosknila in se spet vživela v govorico kamnitega mogotca: *Ah, kako čudovita sva v svoji presežni ustvarjalnosti*, v kateri si je dala duška neka nova razsežnost veselja.

Vesna in Vincenc sta zelo zadovoljna zapuščala glavno bidžapursko znamenitost in si bila enotna v sklepni ugotovitvi: »Rušijo ljudje, ki ne znajo biti ustvarjalni.« Vincenc ni bil prvi, ki je s pridom izkoristil, da ima stojnica nasproti hotela Raj naprodaj izvrsten čaj. Dokler sta bila v Bidžapurju, se je vsako jutro pogrel z njim. A jutranji obred pitja se mu nikoli ni zdel niti približno tako zanimiv, kakor takrat, ko je na cesti srečal Indijca srednjih let, ki si je z zobno ščetko umival zobe. Vse skupaj je bilo tako nenavadno, da se je vraževerno vprašal isto, kar bi se vprašala Vesna: »Ali je to nekakšno znamenje? Kakšno skrivnost mi želi sporočiti?« kar sicer ni bila direktorjeva navada.

Indijec ga je gledal s svojimi temnimi očmi, ščetka mu je prosto tičala v ustih, obrobjenih s peno. Potem jo je zopet prijel in nadaljeval s ščetkanjem, kakor da bi belopoltemu zijalu želel sporočiti: »Takšen sem, drugačen. Zakaj si začuden?«

Ko je Vincenc svoji ženi kasneje opisoval dogodek, je ta zgolj odvrnila: »To je znak, da moramo biti bolj odprti za drugačnost. Znebiti se je treba v lastnem okolju privzgojene ozkosti. Samo tako bo sprejemanje možno – z mislijo, da so drugi lahko tudi drugačni. In človek potem ne bo navaden revež, marveč nepogrešljiv člen v bogastvu sveta.«

Bog ve, kaj si je Vincenc mislil o izobilju, ko sta drugi teden potovanja prispela v Badami. Tako na pol nagi otroci, ki so se kriče igrali na umazanih ulicah, kakor tudi njihove matere, ki so ročno drgnile perilo ob vodnem zajetju, so se skladali s podobo tretjega sveta, zasidrano v njegovi glavi. Vzporedno se ni mogel znebiti občutka, da te preproste ljudi v protiutež revščini krasi kopica prvorazrednih človeških lastnosti, ki so v njegovi lastni domovini že zdavnaj izumrle. Tako pač je: ko Bog zapre vrata, nekje drugje odpre okno; s čemer doseže, da je ves planet v dinamičnem ravnovesju. Kakorkoli že, Balunova sta bila del tega procesa. Nekoč so bili del njega tudi delavci, ki so v živo skalo izklesali niz občudovanja vrednih svetišč, da se je njihova lepota iz 6. stoletja ohranila vse do danes. Na Vesno in Vincenca so naredili veličasten vtis.

Badami jima je po nečem tako popolnem lahko ponujalo samo še slovo. Odšla sta novim dogodivščinam naproti.

Čeprav je Palitana s svojimi 637-imi templji, postavljenimi na samem vrhu visokega hriba, glavno romarsko središče džanaistov, je za pripadnike te maloštevilne religije omembe vreden vsaj še en nič manj zanimiv kraj. Šravanabelagola na jugu Karnatake je bila zaradi sedemnajst metrov visokega monolitnega kipa – največji

tovrstni obdelan kos kamna na svetu – Gomatešvare zanimiva tudi za oba slovenska popotnika.

Približno dvajset minut sta se vzpenjala po stopnicah, ki so bile vklesane v gladko skalno pobočje, da bi lahko v vsej svoji neznatnosti potipala to čudo. Nekdo jima je razložil, da se radikalnejša struja te religije imenuje *digambara*, kar pomeni 'oblečeni v oblake'. Menihi te struje se držijo pravila, da naj bi človek živel tako kakor je bil rojen, se pravi gol. Zato je tudi ogromni Gomatešvarin kip, katerega vsako leto nekajkrat umijejo z mlekom, razkazoval svojega svetega lulčka. Visoko nad njim so po nebu, lahko bi rekli resnično oblečeni v oblake, krožili beloglavi orli in imeli še lepši razgled nad celotno vasjo, kakor se je s hriba ponujal obiskovalcem. Tudi Vesni, ki je v mislih še vedno slišala in videla prešeren smeh drobne šolarke, ki je v svojo pest trdno stisnila dobljeno igračko. Čeprav se je deklica na avtobusu, s katerim se je v družbi silno razposajenih sošolcev peljala domov, najprej prestrašila svoje podobe na majhnem LCD zaslonu Vincenceve video kamere, jo je Vesna s podarjeno plastično figurico enostavno potolažila.

Da bi ujela še zadnje kaplje monsunskega obdobja, sta se Balunova spustila še južneje in tako začela spoznavati svet in navade dravidskih potomcev, ki so prvotno poseljevali ozemlje Tamil Naduja. Vzdušje, ki je prevevalo ta del Indije, se je jasno razlikovalo od tistega, ki je prevladovalo v sosednjih geografskih legah. Jug dežele v splošnem zaznamujeta velika mera sproščenosti in nevsiljive prijaznosti, kar se lahko šteje za pomembno prednost. Da so ljudje tam dosti bolj čustveni, je resnično nemogoče spregledati, kakor tudi ne njihove temnejše polti. Sem zraven gotovo spada še hrana.

Če bi iskali najprimernejši kraj, ki te nepozabno vpelje v eksotičnost južne Indije – tako se baje govori – bi se morali napotiti v Maduraj. Če ne zaradi drugega, da vam od začudenja vzame sapo, ko se znajdete pred nepojmljivo veličino in barvitostjo templja Šri Menakši. Ob soočenju z njim je Vincenc z razlogom utonil v spoštljiv molk, kajti glavno besedo je imel sprožilec na fotoaparatu.

»Zdi se mi, da celotni kompleks prekaša, pa ne zgolj po mojih merilih, vse, kar bova videla na najinem potovanju,« je bila skoraj prepričana Vesna, ko je s pogledom skušala doseči vrh ogromnega vhodnega portala in spotoma zaobjeti deset tisoče likov iz hindujske mitologije, nameščenih na njegovo, v nebo segajoče pročelje. A Vincenc je zagledan vanje zgolj nejeverno odkimaval z glavo.

Popoldan sta se oba odpravila do cvetlične tržnice. Tam se je na veliko trgovalo z jasminovim in drugim blago dišečim cvetjem. Tla, po katerih sta hodila, so bila v obeh nadstropjih tržnice na debelo nastlana s pomendranimi ostanki odvrženega zelenja, zlasti odvečnimi listi in prirezanimi stebli. Vesna se je hipoma zaljubila v jasmin, s katerim si Indijke krasijo svoje dolge črne lase. Njegov neustavljivo privlačen vonj, poleg nežne beline, je po Vincencevi zamisli kmalu popestril tudi pričesko njemu najzvestejše igralko. Sedaj je čakalo še njega, da se malo polepša. Nenadejano je tistega dne povečal svojo garderobo za novo, vpričo njega sešito srajco. Belca, ki se znajde na ulicah Maduraja, namreč že ob prihodu v mesto začnejo obletavati vsi mogoči lokalni vodiči. Vsaj za te se izdajajo, dokler prišleku poskušajo pomagati najti hotel, potem začnejo razlagati, da imajo zanje še nekaj boljšega. Ponavadi 'vodič' s tem misli na svojega brata, ki šiva poceni oblačila. Na ubogega turista se nebodigatreba prisesa kakor pijavka, dokler ta ne znori ali popusti in privoli v izdelavo bodisi hlač bodisi srajce ali pa usojeni obrtnik pokaže še kakšno bolj zahtevno krojaško spretnost. Najbolje je, da se ta sestavni del, kar zadeva Maduraj, obiska vzame v zakup.

Vesna se je tisti hip zbudila in precej izgubljeno začela bolščati v stropno svetilko. Po napornih sanjah je bila preznojena in šele pogled skozi okno, onkraj katerega jo je pozdravila Šmarna gora, ji je dokončno zbistril glavo. Pravkar se je bila zbudila iz svoje dotlej najhujše nočne more. Skočila je pokonci in stekla k ogledalu. Kakšno olajšanje. Njen obraz ni kazal nobenih nenaravnih potez.

»Hvala bogu, da sem samo sanjala,« je pošteno odleglo Vesni, nakar je v spalni halji odšla zbuditi svoji hčerki. Tema dvema niti na kraj pameti ni prišlo, da bi bilo z njuno mamo lahko karkoli narobe. Da bi se na primer pisala gospa Vesna Balun. Kljub vsemu so se je sanje tako močno dotaknile, da je bila še v prihodnjih dneh vsa raztresena. Ker sta v sredo njeni hčerki odšli na šolski izlet, je sklenila, da se tistega dne ne bo obremenjevala s kuhanjem. Kadar je bilo možno, se je rajši razvajala s kosilom v restavraciji.

V Oazi okusa je naletela na znane obraze, le da med njimi ni bilo nobenega od njenih dobrih prijateljev, zaradi česar je sedla sama za mizo. Kmalu zatem je v prostor vstopil gospod Balun. Četudi nikoli prej nista posvečala opazne pozornosti drug drugemu, sta se takrat njuna pogleda ujela dejansko takoj po njegovem prihodu.

Vesna je bila nemalo presenečena, ko je obstal poleg nje in jo vprašal: »Ali lahko prisedem, gospa Prepihova?«

»No, pa dajte,« je zmedeno bleknila Vesna.

»Saj sploh ne vem, kako naj začnem in ali je pametno govoriti o tem, kar mi roji po glavi,« se je obotavljaše oglasil Vincenc, »toda predvčerajšnjim sem imel tako nenavadne sanje, da bi vam jih najraje povedal.«

Vesno je spreletel mučen občutek, on pa je nadaljeval: »V sanje ste bili vpleteni tudi vi.«

Tedaj je Prepihova zaradi naraščajoče napetosti morala nekaj reči: »Pred kakšnim tednom dni se je isto zgodilo meni,« nakar je po kratkem, s tesnobo prežetim premolkom dodala: »Pojavili ste se v mojih sanjah.«

»Nemogoče,« je zinil Vincenc, kakor da bi se otepal odgovora.

»Vam jih povem?« je spontano vprašala Vesna.

»No, pa dajte,« se je neprimerno bolj zmedeno oglasil Vincenc.

Vesna je začela pripovedovati, kar je imelo za posledico, da je on iz minute v minuto postajal bolj bled. Ko je bilo stanje že zelo resno in so mu stene v restavraciji zavidale njegovo belino, je igralki, rekoč: »Jaz sem sanjal popolnoma enake sanje,« zgrožen vskočil v besedo.

Tedaj je prebledela še Vesna. Obšla jo je zla slutnja, češ kaj pa če je vse res, zaradi katere bi najraje pobegnila od mize. Zdelo se je, da v strahu namenoma noče verjeti ničemur od slišanege.

»Ne, ne. Gospod Balun, gotovo ste se zmotili,« je šepnila Vesna.

»Čeprav s sanjami niste prišli do konca, kajne Vesna, mi prosim dovolite, da kar sam nadaljujem s pripovedovanjem,« je Vincenc skušal dokazati nasprotno. »Bo ste vsaj slišali, da govorim resnico.«

Vesna je s cmokom v grlu prikimala, zato Vincenc ni odlašal.

»Iz Maduraja sva se odpeljala proti Tričiju. Če se mesto ne bi ponašalo s Skalnim templjem, ki ima v neskončni paleti indijskih svetišč eno izmed najzanimivejših postavitev, si ne bi zaslužilo najine pozornosti. Gotovo se spomniš, kako sva se vzpenjala po oštevilčenih stopnicah, katerim ni in ni bilo videti konca, čeprav sva vnaprej prebrala, koliko jih je. Toda pogled od zgoraj je odtehtal naporno pot do vrha. Spomnim se, da se je svet pod nama obema zdel tako majhen. Na primer ljudje, ki so obešali perilo na terasah svojih domov, ali belo-rdeča katedrala sv.

Janeza. Potem sva se spraševala, ali se tam v daljavi za meglicami izpušnih plinov skriva znameniti hindujski tempelj Šri Rangatešvami.

Gotovo si se celo pod rjuhami naježila, ko si sanjala, da te je med nočno vožnjo proti Hajderabadu zeblo kot psa. Vsaj dejala si mi tako, preden sem te pokrtil z dodatno odejo.«

Vesna je v tistem trenutku zardela, Vincenc pa je, ne da bi karkoli opazil, nadaljeval s pripovedovanjem:

»Tako kakor Bidžapur je tudi Hajderabad črpal navdih iz islama, predvsem stari del mesta z mošejo in Čarminarjem. Sliši se patetično, vendar če pred štiristo leti mesta ne bi prizadejala kuga, tega čudovitega slavoloka ne bi bilo. Čarminar, zgrajen v zahvalo ob koncu razsajanja epidemije, je resnično v ponos mestu. Odet v svetlobo pojemajočega sonca, se mi je za vedno vtisnil v spomin, medtem ko si ti tistega dne rekla, če se ne motim, da ne boš pozabila težkih, ocvrtih *purijev*, katerih si se najedla za zajtrk. Glede zobozdravstvenih ordinacij, ki so mimoidočim na stežaj razkazovale svoje prostore, tako da je bila njihova razvidno zastarela oprema na očeh ulice, pa imava enotno mišljenje. Sicer pa, če bi ljudje jedli bolj zdravo hrano, težav z zobmi niti ne bi poznali.

V harekrišnovem ašramu na obrobju Vrindavana sem se tudi sam prepričal, kako pomembno je za človekov duhovni razvoj in napredek, da je hrana pripravljena z ljubeznijo in pred zaužitjem darovana Gospodu. Za kaj takega seveda pride v poštev le vegetarijanska kuhinja. Hočem reči, da sem v istih sanjah kakor ti, le nekoliko kasneje, spoznal, da v žretju pobitega ni ljubezni. Bonton *bhakti* joge, ki je preplaval celotni Vrindavan in skrbel za prav posebno vzdušje, v tem smislu ne dovoljuje niti najmanjšega odstopanja. Toda resnici na ljubo se kot turista z nečem vendarle nisva mogla sprijazniti: znameniti vrindavanski gozd, kjer se je gospod Krišna pred mnogimi tisočletji zabaval s pastircami, dandanes kaže bolj klavrno podobo.

Potem sva nepripravljena doživela bistvo festivala *holi*. Ko sva v Mathuri, rojstnem kraju gospoda Krišne, izstopila iz rikše, se je najin zunanji videz bliskovito spremenil. Kdo bi si mislil, da bova deležna prave ofenzive objestnih mulcev, ki so naju zasuli z vodnimi in suhimi barvami, da sva morala brezglavo zbežati do recepcije hotela. Vsi so se nama hihitali. Bil je pač vesel dan, ko je dovoljena vsakršna norčavost; če kdaj, potem ravno na praznik *holi* Indijcem popolnoma popustijo zavore. Umazana kakor sam zlodej, sva se v hotelski sobi hitro preoblekla. Zaradi

stoodstotne gotovosti, da se stvar ne bo ponovila, tisto dopoldne nisva zapustila hotela. Toda maščevati se je bilo treba in hotelski balkon, na katerem se je podobno misleči turist, oborožen z ogromno brizgalko, sklanjal nad vedrom z barvo, je s svojim pogledom na ulico nudil možnosti za 'holi' zabavo. Časa nisva imela na pretek, saj pravila velevajo, da obmetavanje z barvami po kosilu, natančneje po 13. uri, ni več dovoljeno. Popoldanski sprehod nama je prišel prav za neposredni ogled 'opustošenja'. Jasna stvar. *Holi* se dotakne vsakogar. Celo nekatere krave, čeprav ljubiteljice trave in ne čokolade, so še nekaj dni po njem oponašale svoje vijolične sorodnice.

»Ne vem, kaj naj rečem o dogodku, ki je popestril najino bivanje v Budžu,« je Vincenc spet rahlo zastal sredi razlage preroških sanj, za katere si nista več upala reči, *saj so samo sanje*. »Ko sva prisostvovala poroki hindujskega ženina in neveste, si mi dejala: *Dragi, če bi se midva vnovič poročila, bi se najraje na tako imeniten način kakor onadva*. Se strinjam, ceremonija je bila na ravnini gledališke umetnosti. Oh, saj sem ostal čisto brez besed. To njihovo gostoljubnost je res težko primerjati z našo. Zanima me, kdo bi pri nas povabil dva popolna tujca na svojo poroko, vključno z odličnim kosilom in dovoljenjem za snemanje. Hej, Vesna, to je bila prava paša za oči, kaj?« je užival Vincenc.

Vesna se je tedaj s svojimi besedami: »In če pomislim, kako sem šele uživala na plesnem koncertu naslednji večer. Brez predhodnega védenja sva prišla v Budž ravno ob pravem času. Neverjetno, kako popolne so lahko sanje in nič manj življenje. Samo enkrat letno pripravijo štiridnevno prireditev, bržkone v sklopu turistične ponudbe, na kateri se tamkajšnja regija predstavi z vsemi svojimi kulturnimi in obrtniškimi mojstrovinami. Ah, kakšne čudovite kostume so nosile plesalke. Zahodni del Gudžarata, imenovan Kuč, je s svojimi raznolikimi rodovnimi skupnostmi: rabarci, ahirci, bandžari, džati, za popotnika zares nepozabno doživetje, v katerem je moč najti sledi izgubljenega časa,« vpletla v podoživljanje njunih lastnih sanj.

»Ali veš, kaj mi je rekel kamelar, ko smo zvečer posedli ob tabornem ognju? Mislim, da te takrat ni bilo zraven, ker si krtačila njegove živali. Te naj bi si po tvojem zaslužile tovrstno hvaležnost, saj celodnevno prenašanje ljudi ni lahko delo,« ji je Vincenc mimogrede osvežil spomin na zadnjo etapo njunega sanjskega potovanja.

»Seveda vem, kajti sanjala sva identične sanje. V sanjah sem se zavedala vsega, kar se ti je zgodilo, najsi sva tičala skupaj ali ne, in enako, torej da nisi ničesar spregledal, je veljalo tudi za tebe,« mu je Vesna postregla s samoumevno razlago.

»Kamelar je dejal, da so ljudje neumni, prihajajoč v puščavo z namenom, da doživijo fatamorgano. Puščavo je cenil kot popolno utelešenje resničnosti in kogar koli je vodil s seboj, je ob vrnitvi poučil isto. Tik pred vrati civilizacije mu je dejal: *Previdno, kar zdajle vidiš, je zgolj (puščavski) privid.*«

»Da, natanko to je rekel,« je potrdil Vincenc, »in z ozirom na nekajdnevno potepanje po njej sem mu v celoti verjel.«

»Noč, prespana pod zvezdami, mine v neskaljeni tišini,« je nostalgичno zavzdihnila Vesna. »Čez dan se edinole govor meša z glasovi hrzajočih kamel in ko se oboje umakne, ostane ta popolna tišina. Kamelar in njegova sinova so mirni kakor puščavsko življenje. Tamkaj se človekova duša resnično spočije ... sredi brezdanjih sipin ... so najtišja prostranstva kar jih Zemlja premore. In po štirih dneh smo dosegli oazo. Še veš, kako je vsem prijalo, da smo se utaborili na njenem obrobju? Čeprav so bili njeni prebivalci do vseh gostoljubni, je cestna povezava z Džajsalmerjem mednje vnesla sodobni nemir.«

»Le vasica, skozi katero smo romali dan poprej, se je zdela za vedno zlita s tišino,« je nadaljeval Vincenc, »in njeni prebivalci so dejanski sinovi in hčere puščave.« Poplaknil je grlo s požirkom soka, da je lažje nadaljeval: »Toda zgodba je iskala svoj konec in znova smo vstopili v privid. Ta se je resda navdihoval iz arabskih noči, a bil je vseeno privid; kamelar se ni motil.«

Vesna je pripomnila: »Džajsalmer je gotovo najlepši privid, kar sem jih videla, se pravi sanjala. Radžastanci ga niso zastonj poimenovali zlato mesto, kajti njegovo izgradnjo so domačini uporabili izključno kamen žlahtne rumene barve. S hriba vlada mogočna trdnjava, katere obstoj sega daleč nazaj v 12. stoletje in je s svojimi devetindevetdesetimi stražnimi stolpi simbol mesta. Kadar jo človek ob sončnem vzhodu ali zahodu, ko so barve najbolj izrazite, zagleda skupaj z izumetničeno kraljevo palačo, templji in domovi meščanov, obnemi in se v umu mimogrede preseli v pravljico.«

Vincenc je celo ob poslušanju čutil enako.

»Vseeno se niti v sanjah ne morem predstavljati, da bi se mi zgodilo tisto, kar sledilo je v njih,« je naglasil on.

»Misliš na srečanje z Anito?« je neučakano preverila Vesna.

»Ja.«

»Ha, igralka Anita – bivša natarica, ki nastopa v indijskih filmih – kot omiljena bollywoodska zvezdnica,« je pihnila Vesna. »Ni za moj okus.«

»Že res, Vesna...ampak če sem ti v sanjah obljubil, da se ji bom opravičil, sem se tega moral držati,« se je Vincenc nekoliko pošalil nad njeno oholostjo in se zraven namuznil, rekoč: »Za sanje se mi zdi povsem sprejemljivo odpotovati na drug konec sveta, da bi se opravičil svojemu bivšemu dekletu. Res pa se nisem nadejal, da jo bom našel na snemanju filma v pravljичnem Džajsalmerju in za povrh še obkroženo s telesnimi stražarji, tako da sem komajda prišel do nje in ji rekel: 'Oprosti'.« Odslej boš moral bolje premisliti o možnih posledicah, kadar se ti bo zahotelo pečati z obetavnimi igralkami,« se je zareklo Vesni, ki ponavadi ni pljuvala v lastno skledo.

»Kar se ravnokar dogaja,« je pomislil Vincenc in hkrati uspel vljudno zadržati jezik za zobmi. »Torej to so bile najine sanje,« je galantni direktor hitro našel prave besede za svojo sogovornico.

»Nisem si mislila, da je kaj takega sploh mogoče,« je precej odsotno zvenel Vesnin glas.

»Skrbi me, ker si ne znam pravilno razlagati teh povezav,« je priznal Vincenc, »kajti v trenutnem položaju moram povedati, da sem nekoč že imel zelo nenavadno izkušnjo s Harijem.«

»Beži no, potem to niso več mačje solze,« je resno zaskrbelo tudi Vesno. Balun je v pogovoru z igralko začel o Hariju razmišljati na drugačen način. Nenadoma ni bil več prepričan, da se ne želi ponovno srečati z njim. Prikimal je Vesni in, rekoč: »Niti najmanj,« še stopnjeval napetost.

»Ojoj, kaj bova zdaj naredila?« je omahljivo vprašala Vesna.

Oba vpletena sta se počutila ogroženo, zato jima ni kazalo drugega, kakor skovati dober obrambni načrt. Vincenc je najprej glasno pomislil, da bi skupaj obiskala Harija in ga prosila za komentar, vendar je svoj predlog kot povsem neprimernega skoraj istočasno ovrgel. Potem je Vesna prišla na dan z genialno zamisljivo, ki se je glasila nekako takole: »Če preskočiva nekatere dogodke iz sanj, s tem da takoj odpotujeva v Indijo, lahko prelisčiva tok časa.«

»Hej, čakaj malo, Vesna. Tega nisem razumel,« je Vincenc med svojim odgovorom stresel z glavo kakor od strele zadet.

»Pravim, da morava prehiteti neljube dogodke, preden se nama v resnici zgodijo,« je hitela pojasnjevati Vesna. »Samo na ta način, tako se mi zdi, Vincenc, se jim lahko izogneva. Da preprosto vskočiva v pravi časovni trenutek resničnosti.«

Vincenc je sedel tam z odprtimi usti in še vedno ni doumel Vesnine logike. V lastni zmedenosti bi se težko domislil boljše rešitve, zato je sprejel njeno; v upanju, da mu bo kmalu postala vsaj malo bolj jasna.

Lebdenje **večne duše**

Večer se je prevesil v svojo temnejšo polovico, zunaj pa je še vedno močno snežilo. Med zagrinjanjem zaves je Hari ocenil, da bo puhasta bela odeja kmalu debelejša za tri pedi, kar je njegova vreščava papiga skušala nazorno pokazati z razprtimi krili. Pohajkovati naokoli v takšnem vremenu je bila zadnja misel, za katero bi se ogrel. On sploh ni spadal med tisto vrsto obsedencev, ki jih v prednovoletnem obdobju zagradi nakupovalna mrzlica in potem pred izložbami prebijejo več časa kakor doma. Torej nagrade 'vzoren potrošnik', če bi jo podeljevali – menda se vsaj v takšnih bedarijah ne bomo 'zgledovali' po sosedih – gotovo ne bi nikdar prejel. Zaradi čudnih navad, ki so se počasi zajedale v narodovo dušo, je vedno pogosteje razmišljal o smiselnosti svojega vztrajanja v sivi sredini. Naveličal se je ubijajočega tempa življenja, značilnega za urbano okolje prestolnice. Če bi razgalil osnovni značaj naključno izbranega mesta, bi prišel do enakega sklepa. Urbano življenje je temeljilo na tem, da se stalno nekaj dogaja, čeprav je bilo v očeh modrih dogajanje največkrat brez prave vsebine. Hari je videl barke, ki so nasedle v plitvini in njihove raztresene ostanke.

V lastni izpraznjenosti se je večina ljudi po sizifovsko prizadevala zapolniti s ponujenim blagom. Za hrano, revije, televizijo in še kaj so bili pripravljene zapraviti ves svoj čas in denar. Celo med izjemneži, ki so naredili korak naprej s tem, da so vzeli knjigo v roke ali obiskali kulturno prireditev, so le redki prišli do spoznanja, da pravzaprav tudi oni polnijo sod brez dna. Vendar zaradi teh je Hari vztrajal v nenasitnem metabolizmu urbanega organizma, ki je človeku grozil, da bo iz njega iztisnil življenjski sok, prežvečeni ostanek pa izpljunil za prvim vogalom.

»Dovolj! Ne grem se več te igre.« se je razhudil Hari, zavedajoč se, da je nasprotnik v številčni premoči. Ti stroji so ljudem navidez ponujali nove in nove rešitve, dejansko pa se niso niti dotaknili problema. V odpravljanju slednjih niso uspeli, ker si česa takega niso zadali za cilj, temveč so rajši zaplodili nove probleme.

Spisan skrit *v zibelki človeštva*

Nenadoma razkrit se je pred Harijem znašel nov svet. Tistikrat zares ni vedel niti kaj se mu dogaja niti kje je. Svojega položaja Hari nikakor ni prepoznal, kar v zadnjih dvanajstih letih zanj ni bilo značilno. Čeprav je bilo spremljajoče doživljajsko stanje prijetno, ga ni zgrabila panika. Ampak vse okrog sebe se mu je zdelo že kar preveč čudno, saj je zmedeno obračal glavo izven njegove zavestne kontrole. V vidnem polju so mu plesali predmeti, za katere ni niti slutil, čemu lahko služijo. Še več, karkoli je zagledal – bitja, mesta, predmeti – se je pojavilo dobesedno iz nič, nekaj časa kazalo svojo podobo, dokler se ni nepričakovano razblinilo. Resda je tudi Hari marsikaj znal pričarati v obstoj, vendar nikoli na tako absurden način. Pravzaprav ga je dogajanje spominjalo na upočasnjeno brbotanje mehurčkov v vreli vodi. Nekaj se pojavi in, pok, že ni več tega. Med vpogledom v hologramski svet se nikoli ni srečeval s čim podobnim.

»Sedaj si lahko predstavljam, kako sta se počutila profesor Jakec in Primož, ko sem ju prvič vpeljal v svet, o katerem poprej nista niti sanjala,« je v lastni osuplosti pomislil Hari. Vendar se on ni prestrašil, kakor sta se nekoč njegova 'vajenca', čeprav se je šele tisti hip začel zavedati pravega razloga za svoje izvrstno počutje. Ljubezen. Vse je bilo skoz in skoz nasičeno s to prvinsko silo življenja. Ljubezen, ki je prevečala celotno svetovje, ni pojemala, marveč je bila njegova edina stalnica. Njena veličina se je dotaknila vsakega najmanjšega delčka Harijevega bitja, vsaka posamezna celica ni bila nič drugega kakor ena sama božanska ljubezen.

Občutje mu je bilo sicer znano iz meditacije, vendar je dotlej presežno izkustvo doživljal na drugačen način. V sebi je čutil ljubezen do vsega, toda ljubezen se ni izražala kot edino, kar je; prej se mu ni razodela kot snov, iz katere je svet, in nesnovno počelo hkrati. Sploh pa so predhodne izkušnje božanske ljubezni prihajale v kratkotrajnih valovih, medtem ko je v najnovejših okoliščinah bila tako polna, da ni imela kam odteči, zato je trajala in trajala...

V množici nenavadnih bitij – Hariju se ni zdelo, da je komu mar zanj – se je pojavilo nekaj takih, ki so figuralično kolikor toliko spominjala na ljudi. Imeli so

meduzasto prosojna telesa, po katerih se je pretakala svetloba spremenljivih barv. Hari je v njih videl priložnost za pojasnila, ki jih sam ni uspel najti. S tem namenom je svojo pozornost usmeril na najbližje bitje. To se je v trenutku obarvalo v turkizno-zeleno svetlobo.

»Kje sem?« ga je vprašal Hari.

»V vesolju za izumljanje novih vesolj,« je prešini Harija, čigar um je prestregel oddano komunikacijsko sporočilo turkiznega meduznjaka.

Odgovor je sprožil plaz novih vprašanj, a preden je Hari izbral najustreznejšega, so ga že obkrožala povsem nova bitja. Dejansko sploh ni vedel, ali gre pri gibajočih strukturah za bitja ali morda za predmete ali celo za nekaj tretjega. Vseeno je poskusil navezati stik z rotirajočo stožčasto formo, četudi so v njeni notranjosti odmevali zvoki, katerih pomena – če so ga imeli – Hari ni uspel razvozlati. Za začetek je želel vedeti, s kom ima opravka.

»Zapisovalci smo,« je razločno zaslišal Hari.

»In kaj zapisujete?« je nameraval vprašati Hari, toda bil je prepozen.

Nova bitja so se porajala nenapovedano, pravkar prisotna so ves čas izginjala v istem slogu. Če si je močno zaželel, so mu nekoliko dlje delala družbo. Hari se je z vsakim od njih sporazumeval le tistih nekaj trenutkov, dokler se ni 'razpočilo'. Razdrobljene odgovore, ki jih je zbral na ta način, je poskušal povezati v kar se da smiselno celoto.

»Vse se neverjetno lahko pojavlja, manifestira pred mano.....,« je ugotavljal Hari. »Mar to ne pomeni, da so vse oblike in stanja stalno prisotna? Torej se nahajam v samem središču inteligence Boga, od koder misel na nekaj to v trenutku obudi v pojavno obliko.«

Celotna množica bitij mu je telepatsko sporočala: »Tako je.« In Hari je zares čutil, da je tako.

Situacija se mu je kmalu zdela dovolj logična, da je svoja intuitivna opažanja zbi-stril v smiselno teorijo:

»V polju Tišine so vsebovane vse frekvence; na drugi stopnji oziroma v prvem koraku stvarjenja se ta samozavedajoča Tišina diferencira v vse možne nihajne vzorce – posamezne pomene oz. besede, ki sestavljajo celotni nabor jezikov; na tretji stopnji se razvije gramatika, ki ustvarja zasnovo za red na naslednji stopnji; na četrti stopnji ti vzorci začnejo tvoriti večdimenzionalne prostore. Med slednje je sodilo tudi hologramsko polje, katerega je bil Hari sposoben preoblikovati v

meditaciji. Vendar Hari je vedno vzel tisto, kar je ponujalo hologramsko polje (tega je resda bilo ogromno, skoraj neskončno), in že obstoječe gradnike povezal v nove smiselne celote.

Tako na četrti stopnji nastajajo različni svetovi ter podsvetovi. V njih se včasih tvorijo zelo zapleteni inteligentni vzorci, ki lahko zrcalijo svet večne ideje. Skratka, odsev, ki želi posnemati original; tudi sam se je uvrščal med bitja, ki namenoma gojijo tišino – čeprav ji včasih kaj dodajo ali odvzamejo –, ker želijo postati ta Tišina.

Hari je ugotavljal, da ga nenavadno veselje vedno bolj zanima, zato je istočasno začel tuhtati, kako bo lahko spoznal njegovo delovanje. Hipoma se je znašel v zelo drugačnem okolju, kjer ni bil več izpostavljen poplavi vidnih zaznav. Na tem mestu je prevladoval zvok.

»Mhm, koliko naprav,« je zašepetal Hari. Njegov prvi vtis je bil, da se je znašel v nekakšni studijski sobi. Ampak kar je imel priložnost slišati, bi težko ocenil za glasbo, polno melodike in prelivajočih se zvokov. Morda je šlo za recitiranje ali pa zgolj za sosledje med seboj nepovezanih besed, ki so v kratkih presledkih – kakor po tekočem traku – krožile po zvočnih tirnicah. V prostoru je bilo približno trideset bitij, podobnih ogromnim pomarančam, iz katerih so poganjale svojevrstne gibljive antene, senzorji in dvometrske migetalke, ki pa niso služile premikanju oranžnih čudes. Sodeč po njihovem uhljato oblikovanem zaključku je Hari pravilno sklepal, da jih uporabljajo za detekcijo zvoka, ali po domače povedano, za poslušanje. Vsa bitja so strmela v steklene, zaprte kupole. V njihovem trebuhu so se namreč prikazovale zamotane tridimenzionalne oblike, kakor da gre za skrajno sofisticiran grafični ekvilajzer zvoka.

Tedaj se je ob Harijevem levem boku oranžno poblisnilo, zaradi česar je Hari nehote skočil vstran. Ker se je ob njem nepričakovano udejanjila ena od tistih 'pomaranč', se je pošteno preplašil, čeprav si je nekoč obljubil, da ga v življenju ničesar več ne bo strah.

»Dobro prišel Hari,« ga je nenavadno pozdravilo bitje s precej osladnim glasom.

»Pozdravljen, kdorkoli že ste,« se je brž odzval Hari, da bi potlej vprašal, kar ga je trenutno najbolj zanimalo.

»Od kod vam je poznano moje ime?«

In če bi vedel, kaj bo pomarančnik odvrnil, bi svojemu vprašanju še dodal: »...in moje misli.«

»Saj ste maloprej pravilno ugotovili, da se nahajate v samem središču inteligence Boga,« se je sladko, kakor da bi ga ožel, oglasil sogovornik.

»Pa res, madonca, kako sem neumen,« si je mislil Hari.

»Sploh ne,« je pripomnil pomarančnik.

»Kaj zdaj, ali sem v omenjenem središču ali ne?« se je začel kujati Hari.

»Sploh niste neumni; to sem imel v glavi. V središču pa se vsekakor nahajava,« je pojasnilo bitje.

»In kaj sploh počnete tukaj, hočem reči, v tej sobi?« je potolaženo nadaljeval Hari.

»Mi smo mojstri poslušnosti. Naša naloga je, da proučujemo, kako novo ustvarjenih nihajnih vzorci vplivajo na že znane vzorce.«

»Ali ste lahko v svojih besedah, prosim, malce bolj razumljivi,« se je vmešal Hari, »in če je možno brez vikanja«.

»Kot veš, se nahajava v vesolju za ustvarjanje novih vesolj, vendar ga tukaj zaposleni rajši imenujejo *vesolje za ustvarjanje novih jezikov*,« se je znova razgovoril pomarančnik, »saj je razlog jasen, kajne? Oddelek, kateremu pripadamo, se imenuje besedni logos. V njem pod čuječim ušesom nas strokovnjakov nastajajo nove besede vseh vesoljnih jezikov, tudi tistih, ki se sploh še ne uporabljajo. V tej sobi opravimo vibracijski test. Vsako novo besedo zvočno predvajamo skupaj z vsemi drugimi besedami – posamično seveda – izbranega jezika in izmerimo nastalo vibracijo.«

»Zakaj to počnemo, me sprašuješ,« je bitje zaznalo Harijevo začudenje in nadaljevalo. »V vesolju mora vladati harmonija. Saj veš, kako se počutiš, kadar poslušáš *gandharva vedo* ali Mozartovo sonato, in kako, kadar nekdo žaga jekleno cev. Besede morajo zveneti prijetno. Celotno vesolje ni nič drugega kakor zvok – neskončna simfonija zvoka. Če želimo, da ne škripa na vseh concih in krajih, moramo še kako paziti na skladen vpliv vsakega novega nihajnega vzorca, se pravi besede. Nazadnje preverimo še vpliv besede na nihajne vzorce višjih inteligentnih struktur. Pomembno je, kako bitja reagirajo na nove vibracije. Mi moramo poskrbeti, da bodo lahko ohranila svoje zelo občutljivo ravnovesje. Nihajni vzorec na novo komponirane besede moramo vedno prilagoditi njim in ne obratno.«

Hari je vsrkaval informacije in zgolj s kratkim: »Tako torej,« izrazil svoje rastoče razumevanje.

»Poglej! Za tistimi vrati je oddelek, na katerem se ukvarjajo z *mantrami*. Njihovo delo poteka v največji tajnosti; tudi zato so strogo ločeni od nas.«

Na povabilo pomarančnika se je Harijevo zanimanje preusmerilo drugam.

»Tvoje ime je lep zgled prilagajanja razmeram. Najbrž nisi vedel, da bi se po prvotnih načrtih moral imenovati Mahariši. Saj veš, enako kakor se imenujejo nekateri veliki indijski jogiji,« je oranžno bitje resnično presenetilo Harija.

»Toda okolje, katerega si je izbrala tvoja duša, je bilo občutljivo na tvoje poslanstvo. Da bi te zaščitili pred človeško nestrpnostjo, smo menili, da je odveč vzbujati težave še z imenom. Zato smo ohranili le srednje štiri črke. V okolju, kjer si živel, ljudje tako ne opazijo bistva, ampak se posvečajo le obrobni navlaki. Zavedajoč se tega, smo bili brez skrbi, če ohranimo jedro, navidezniki nanj sploh ne bodo pozorni.«

»Ta je pa dobra,« se je Hariju vse skupaj zdelo prav neverjetno, »in to izvem šele pri štiridesetih.«

»Naj bo zaenkrat dovolj o tem,« je namignilo bitje, »kajti rad bi ti razkazal celotni oddelek.«

Hari se je spet moral sprijazniti s tem, da ni vedel, kam je izginila studijska soba in kaj ga je prineslo v kakor pokriti stadion veliko dvorano. Hari je takoj uzrl kakih sto bitij, ki so ga spominjala na gromozanske jagode.

Vodič mu je pojasnil: »Tukaj se osnovnemu – nosilnemu – zvočnemu vzorcu, ki služi za priklic, doda informacija o obliki, ki jo bo zvok besede zavzel v različnih več dimenzijskih razsežnostih. V vibracije, katere jim pošljemo mi, mojstri poslušnosti, vtisnejo zunanji videz pojma, ki ga predstavlja beseda. Mhm, to počnejo moji kolegi, mojstri vizualizacije,« je ponosno pomežiknilo oranžno bitje.

»Pa menda ne govoriš o tistih jagodah?« se je zakrohotal Hari.

»Kar vidiš, še zdaleč niso jagode,« je zapiskal pomarančnik, češ kako pa govoriš o mojih sodelavcih, »marveč so vrhunski mojstri svojega poklica.«

Nato je Hariju razložil, da imajo omenjena bitja do popolnosti razvite kvalitete slikarjev. Prostor je dejansko razganjalo od lepote, zato mu je Hari rad verjel. Povsod naokrog so v zraku lebdele prekrasne fantazijske stvaritve, bodisi pokrajine, bitja, stroji in mesta, bodisi posamezni predmeti, katere so si bili zamislili mojstri. Izmed videnih podob so se Hariju zdele najbolj domače tiste štiridimenzionalne, ki jih je poznal iz hologramskega polja; poleg čisto običajnih 3D prizorov, kajpak.

Mojstri so delali v skupinah po sto do tisoč skupaj, odvisno od zahtevnosti vizualnega izdelka. Postopek pa je bil vedno enak: svojo pozornost so usmerili na miselno ustvarjanje določenega vizualnega izdelka in naposled, ko so bili zadovoljni z doseženim, so njene vibracije nanесли (superponirali) na osnovni zvočni vzorec.

V sklopu besednega logosa je Hari moral vstopiti samo še v zadnji prostor. Mojstri smiselnosti so si bili glede načina svojega delovanja precej v sorodu z mojstri vizualizacije, le da so se pri delu morali osredotočiti na zbirko lastnosti, ki naj bi jih nov pojem (beseda) vseboval v svoji trojedini zgradbi. S tem se je ustvarjanje novih besed končalo. Da boste začele izpolnjevati nalogo, za katero so bile narejene, jih je bilo potrebno le namestiti na ustrezno stopnjo polja vsemogočne Tišine.

Ko je pomarančnik Hariju namignil, da sta končala svoj obhod, si je slednji, rekoč: »Fantastično. Tako torej nastanejo besede,« spodobno dal duška. Toda ravno tedaj, ko je vodiča nameraval hvaležno potrepeljati po eni od njegovih anten, je ta izginil kot kafra.

»Kaj morem, če mi je tako usojeno,« je, skomigajoč z rameni, zavzdihnil Hari in pač še nekaj časa sam buljil v mojstre ter si zraven mrmraje mislil: »Zares ne vem, kakšen smisel ima, da v svojem videzu posnemajo mango.«

Tisti, ki je Harija spravil v nenavadni svet, je tedaj z njim že imel nove načrte. Pred svetlolasim obiskovalcem je zažarela ognjena krogla, iz katere se je zaslišal glas: »Napočil je trenutek, da si z mojo pomočjo, razsvetljevalca zvezdnih osončij, ogledaš mnoge zanimive stvari,« pri čemer so po zraku pršele iskre, ki so dajale videz ognjemeta.

Hari je čutil dotok silne energije, ki se je vrtinčila skozenj in po vsem prostoru. Niti pomislil ni, da bi ugovarjal, in glava mu je kar sama prikimala. Krogla je začela počasi drseti v desno in Hari ji je zaradi privlačne sile magnetnega polja sledil. Enkrat je sicer poskusil, a je dojel, da se ji ne more upreti, kadar ga v letu nese naprej.

»Kdo so ti...ti,« ni našel prave besede Hari, ko je gledal sijoča bitja, ki so lebdela v zraku.

»Bitja, ki skrbijo za homogenost hologramskega polja v različnih svetovih četrte stopnje,« je v notranjosti govoreče pošasti izbruhnili pravi vulkan isker, izginjajočih v rožnato-zelenih zubljih. Hari je nameraval nekaj vprašati, a zublji so kar naprej bruhali iskre: »tako da v brezštevilni množici pojmov oz. besed druge stopnje intenzivirajo natanko določene pojme.«

»Ali imajo lastno ime?« je neumno vprašal Hari, ker je bil pošteno zmeden.

»Seveda ga imajo,« se je zdelo, da se kroglja smeji, »kličemo jih *sidhe* oziroma 'popolni'.«

Hari je pri njih zaznal očitno podobnost z ljudmi, saj je gledal površno in se je osredotočil le na zunanost.

»Obenem skrbijo za povezavo teh svetov, hologramov, z osnovno ravnjo Tišine,« je mimogrede izvedel Hari.

»Zaradi tega jim pravimo tudi mojstri neslišnosti, saj so v svojem poslanstvu nenehno povezani s tišino; delujejo iz nje in v njej.«

Hari je imel občutek, da ga vsa flota *sidh* spremlja z zaprtimi očmi. Najmanj, s čemer bi jim lahko izkazal vljudno pozornost, bi bilo, da jim pošlje telepatški pozdrav. In po smehljajočem odzivu *sidh* mu je to tudi uspelo. Sila krogle pa ga je vlekla dalje, kakor da se nič ni zgodilo.

»Glede na tvojo seznanjenost z besednim logosom, se mi zdi primerno, da ti sedaj na hitro razkažem slovnični logos.«

»Saj se mi nikamor ne mudi,« je bleknil Hari.

»Vem, ampak božanstva, ki so zaposlena tamkaj, nimajo kdo ve kako rada obiskovalcev,« se je čutil dolžnega pojasniti razsvetljevalec in malce kasneje, ko sta vstopila v posebni oddelek, začel razlagati: »Delo v slovničnem logosu je zelo zahtevno, zato ga opravljajo zgolj bogovi. Oni so tisti, ki dejansko ustvarjajo nove jezike, prilagojene posebnim namenom posameznih vesolj.«

»Le kje se skrivajo vsi, da nikogar ne opazijo moje oči?« se je spontano izpraševal Hari in potem zbral pogum, da je prekinil ognjeni izliv znanja. Z bolj trapasto izjavo kot je bila: »Ampak trenutno jih ni tukaj. Ali so šli na malico?« bi to že težko storil.

Hari je slišal odgovor: »Sploh ne, Hari. Saj so tu, vendar jih ne moreš videti.« Hari je bil rahlo osramočen. »V vesolju kar mrgoli bitij, ki so se razvila do te stopnje, da za svoje delovanje ne potrebujejo teles. Hari, navsezadnje bi to moral vedeti iz svoje dolgoletne vadbe meditacije.«

»Saj vem. Tudi sam sem dosegel velike uspehe brez pomoči telesa,« se je izmotaval Hari. »Vendar me je zmedlo to, da je bil prostor videti tako prazen.«

Hari je namreč videl edinole simulatorje jezika, ki so žlubodrali vsak po svoje, poleg prikazovalnikov oblikovanih po vzoru petmetrskih enakostraničnih po-

končnih valjev, ki so neutrudno izpisovali diagrame poteka, besedišča, stavčne zveze...

Fant, je bil navdušen, ko je videl, kako izpis hkrati kroži in se odvija po obodu valja, tako da ga je bilo mogoče enakovredno spremljati z vseh strani. Vprašanje je bilo le, kdo ga je sploh motril.

»Ampak za kino bi bila taka rešitev zares fantastična, ali za delavno mesto, kjer za istim računalnikom sedi več ljudi,« je ocenjeval Hari in razmišljal dalje: »Potem se jim ne bi bilo potrebno vsem nagnesti na eni strani, marveč bi se lepo krožno razporedili okrog osrednjega valjčnega zaslona. Za branje jim na primer niti ne bi bilo potrebno premikati oči, saj bi besedilo samodejno drselo po valju, nastavili bi le pravo hitrost.«

Ognjena krogla je ukazovalno prhnila: »Naj ti pokažem, kakšne mojstrovine so sposobni izdelati naši bogoslovničarji,« in se približala eni od audiovizualnih naprav.

»Glede na svet, v katerem živiš, Hari, najbrž še nikoli nisi slišal za sredinski jezik.«

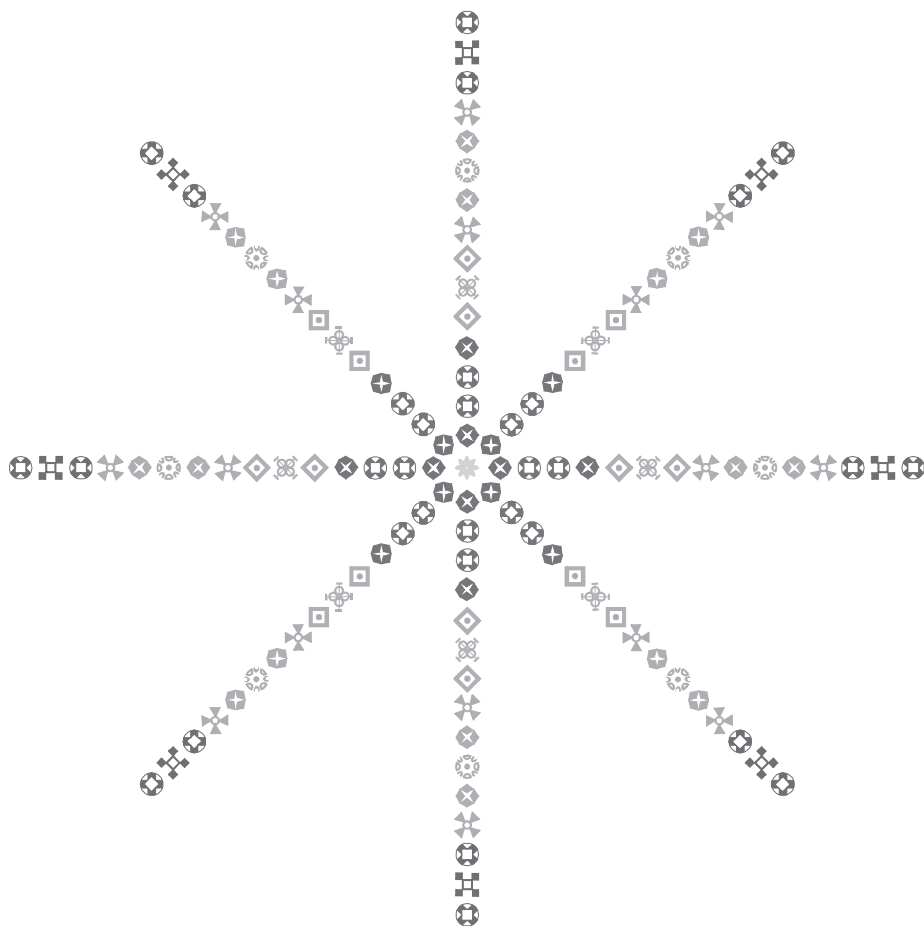
»Ne, nikoli,« je priznal on in začel budno spremljati dogajanje na zaslonu.

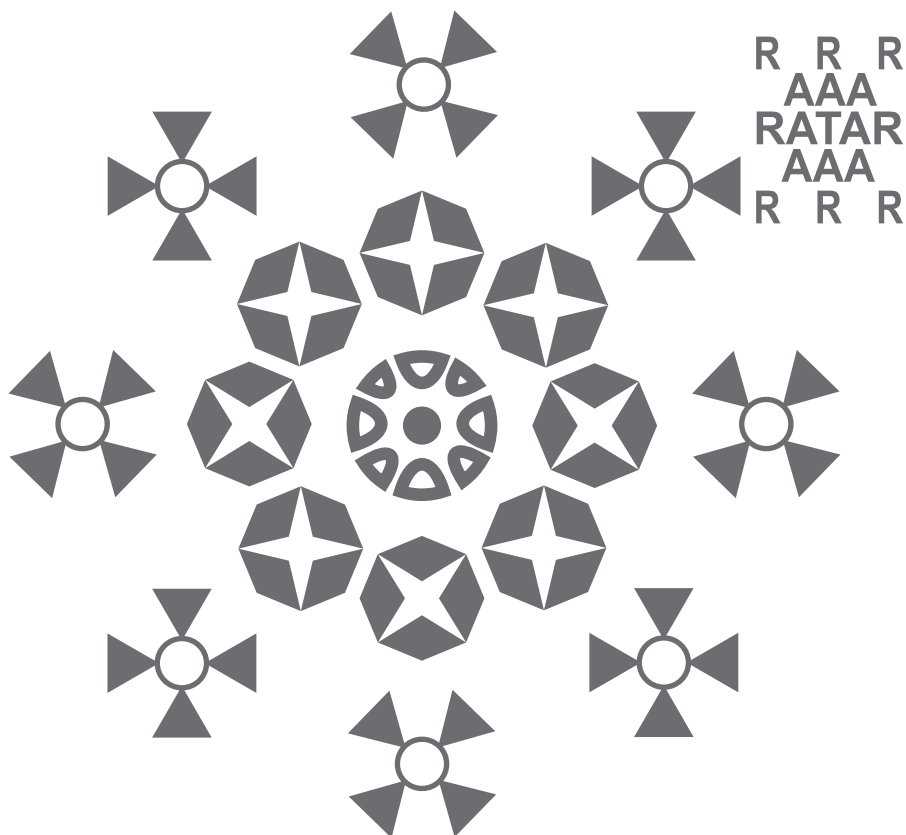
»Posebnost tega jezika je, da ga lahko enostavno bereš iz vseh možnih smeri oziroma zornih kotov. Vsi znaki, ki sestavljajo besede, so popolnoma simetrični. Poleg tega so vse besede palindrome – prebrane naprej ali nazaj povejo isto. Ta jezik se še dandanes uporablja za označevanje lokacij v vesolju; temu je bil v osnovi tudi namenjen. Torej svetlobnim napisom, ki usmerjajo pilote na vesoljskih poteh; vi za takšen namen uporabljate kažipote in table krajev. Vendar pri potovanjih po vesolju je treba upoštevati, da ladje in letišči krožniki lahko letijo poševno nagnjeni ali obrnjeni na glavo, in pri visokih hitrostih ni časa, da bi se piloti poravnali s smerjo svetlobnega napisa, mimo katerega letijo. Zato smo razmeram primerno iznašli in uvedli sredinski jezik. Sprva smo zaradi boljše preglednosti uporabljali le enobesedne oznake.

»Hej, zamisel je resnično izvrstna, pa tako enostavna,« je brez obotavljanja izjavil Hari, ko je dojel prednost takega jezika.

»Kasneje so se bogovi lotili še slovnice, s pomočjo katere lahko tvorijo stavčne zveze po načelu palindromnosti,« je kroglja nadaljevala s pripovedovanjem. »Do izuma sredinskega jezika se je vedno bralo v vodoravni in navpični smeri ter od desne, dna, proti levi, vrhu ali obratno. Zategadelj smo bili postavljeni pred zahtevno nalogo, tako smo mislili, ki pa je spet imela preprosto rešitev.«

Podobe na zaslonu so se zamenjale, kroglja pa je dejala: »Kar poglej si tale primer: ABBA MEM RATAR BOB.«

»Sporočilo je mogoče prebrati ne glede na kot vašega opazovanja. Orientacijska točka v sredini nakazuje, kje se začne sporočilo. Potem to lahko preberete od sredine proti robu v katerikoli od osmih smeri, ki vam najbolj ustreza.«

»Genialno.«

»Pisava je prostorsko potratna, toda če smo želeli doseči osnovni namen, smo to pač morali vzeti v zakup.«

Krogla se je odkašljala, ali boljše rečeno odbruhala, potem pa dodala: »Bolje bo, da sedaj odideva, ker čutim nerganje bogov.«

Hari je nekako slutil, da ga tisti dan čakajo še velika presenečanja, kajti vsak naslednji oddelek, ki mu je bil razkazan, mu je bil neprimerno bolj všeč od predhodnega.

»No, pa sva prispela skoraj do konca...« se je oglasila krogla. »Domišljjski logos je za prebivalce iz nižjih vesolj, v katerega spada tudi vaš Internis Modernis, ali krajše *Vesolje IM*, precej šokantna izkušnja. Moram te opozoriti na to, da se po obisku mnogi nekaj svojih življenj ne opomorejo. Ali želiš, da ti ga pokažem?«

Sedaj je bil Hari nehote močno v dvomih. Nato pa je končno rekel: »Bo, kar bo,« prikimal in s tem predal besedo sogovorniku.

»Tukaj sem zbral najboljše pisatelje iz hologramskih svetov četrte stopnje. Kakor lahko sam vidiš, prihajajo iz različnih vesolj.«

'Pisatelji' so bili dejansko zelo nenavadnih izgledov, razen tistih z dolgo, sivo brado in človeškim videzom, ki so izviralci z Zemlje. Eden izmed bolj čudnih je bil podoben križancu med drevesom in luno, pa fluorescenten kakor radioaktivni element. Najbolj čudnih s človeškim jezikom sploh ni znal opisati. Krogla je v tem dejala: »Oni dejansko ustvarjajo nova vesolja, saj sem se jaz tega početja že naveličal,« kar Hari od razsvetljevalca ni pričakoval, »in se sedaj ukvarjam le še z vodenimi ekskurzijami po mojem neskončnem in nedoumljivem kraljestvu. Izkazalo se je, da so oni edini, ki imajo dovolj bogato domišljijo za takšno nalogo.«

Razsvetljevalec je zapovrstjo prestaval Harija v posamezne hologramske svetove, katere so ustvarili mojstri domišljije. Hari je začel jokati. Tako zelo ga je pretreslo dejstvo, da je njegov doslej znani svet v primerjavi s pravkar razodetimi spominjal na najbolj temačno kameno dobo. Hologramski svet vesolja IM, njegovega lastnega doma, pa je na tej lestvici razvoja zavesti kvečjemu dosegel stopnjo poljedelske revolucije, po kateri so navidezniki začeli uporabljati motike.

»Saj ni tako hudo,« ga je telepatsko tolažila krogla.

»Še huje,« je smrkal Hari.

»Kmalu bo tudi vaša Zemlja dosegla enako stopnjo razvitosti,« je obljubil razsvetljevalec. »Najkasneje v naslednjih osemnajst milijonih letih, lahko pa se zgodi, da vam to uspe že čez štiristo dvaintrideset tisoč let, čeprav v takšne čudeže ne verjamem. Preveč grmovja se je razraslo po vašem planetu.«

Hari si ni mogel predstavljati, kako popolna mora biti šele vsemogočna, večno spokojna ráven Tišine.

»Če bi se želel spustiti tja, bi se moral nepovratno odreči svoji osebnosti,« je obrazložil razsvetljevalec. »Zbogom Hari! Razumeš, nova zgodba.«

»Vseeno mi povej kaj več o poslednji popolnosti!« je velel Hari. »Karkoli.«

Obličje pripovedovalca je zažarelo in sočasno je ta privolil v Harijevo zahtevo. Začel je govoriti.

»Osnovna ráven Tišine je nespremenljiva. V hipu, ko me je obšlo zavedanje, da sem stvarnik, sem spoznal, da tam več ni kaj za popravljati. Nihajne vzorce te rávni sem poimenoval *Veda*, njihovo govorico pa sanskrt. Notranji ustroj tišine postavlja izjemno skladno gramatiko. Vez z novimi vesolji se ohranja preko posebnih nosilnih signalov, ki se imenujejo *mantra*. V tej funkciji ravno tako sodelujejo sidhe. Saj se jih še spomniš, kajne? Vendar tega, kar sem ti danes pokazal, se ne da videti ali slišati, ne naučiti ali zapomniti. Mogoče je izvedeti le na ta način, da se postane To.«

Razsvetljevalec je umolknil in Hariju so zadnje besede jasno odzvanjale v glavi.

»Kar se ti zdi, da si danes videl in slišal in se naučil, se bo prav kmalu razblinilo v nič, kakor vse drugo, kar si zaznal, vključno z menoj,« so se grozljivo napletale ognjevite besede. »To je bil zgolj priročen dokaz, da si postal To – Bog, ki se vsake toliko časa, ki kajpak ne obstaja, zagleda v izmišljenem ogledalu.«

Harijeva obrv je rahlo trznila.

»No, kako ti je všeč obličje Resnice?«

Urad Rame **gospo drami**

Tedaj se je v dostojanstveni pozi mirujoče telo rahlo zganilo. Hari je blago odprl oči, katerih spokojni sijaj je naznanjal pravkar užito svežino duhovne zamaknenosti. Sedel je v starinsko opremljeni sobi, obkrožen s spomini lastne zavesti, kjer se je pogled počasi privajal polmraku. Pod sabo je imel na tleh razgrnjeno kašmirsko preprogo, kupljeno na svojem prvem potovanju po Indiji. Med občutnim pojemanjem plamen v ognjišču, je zunaj še zmeraj naletaval sneg. Daljinsko vodena hišna razsvetljava je v hipu ugodila Harijevi želji, čeprav se papiga prižiganja, ki je zmotilo njen spanec, ni razveselila.

»Brutus zagamani, kako si upaš ubogi žarnici zaviti vrat?« je premeteno okarala svojega lastnika, pri čemer se je še enkrat več požvižgala na spoštovanje.

Ta je vseeno nekoliko zatemnil umetno svetlobo in Para je zadovoljna umolknila. Ob pogledu na koledar mu je postalo jasno, da je v ravnokar končani meditaciji doživljal nekaj, kar bi lahko bila njegova prihodnost. Pod oknom so utripale praznične lučke in najbolj kričeče zelenkaste so mimoidočim družno želele: »SREČNO 2012.«

Iz najbližje turistične poslovalnice sta na plan stopila Vesna in Vincenc. Pod razprtim dežnikom sta se napotila proti parkiranemu avtomobilu, izogibajoč se snežni brozgi. Harijevega obraza, ki je z okna v drugem nadstropju zrl za njima, pravzaprav že zaradi zagrnenih zaves nista mogla opaziti.

Gospod Jakec, še en Harijev znanec, se je isto popoldne potikal v sosedstvu in pri taisti potovalni agenciji dvignil svojo letalsko vozovnico za Čenaj. Kljub jasnim načrtom glede vsega, kar bo počel tako daleč od doma, je skoraj do zadnjega okleval s svojo odločitvijo o nakupu le-te. Po enoletnem premoru, ki je zadostoval za pozabo sramote, so ga v deželo mističnega vlekli povsem drugačni razlogi, kakor ob obeh nekdanjih obiskih. Odpotovati je nameraval enajst dni kasneje od zgoraj omenjene dvojice, a njihov datum vrnitve se je vseeno ujemal; in sicer 8. februar, kakor je pisalo v ustreznem okvirčku na vozovnici.

Kazalo

Mavrične barve za prolog	7
Obrobne zanimivosti	11
Dobivanja	15
Resnično	37
Jutrove čeri	57
Odčaranje nevednosti	79
Slepeče bele	101
Fantomske sanje	129
Lebdenje	153
Spisan skrit	181
Urad Rame	193
Dotiki – boga : joga – svetniki	225
Edino s trojstvom	245